ÇORUM © 1998 Mahmut Selim GÜRSEL ,
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International
lisansı altında yayınlanmaktadır. CC BY NC SA 40

YAZDIKLARIMIZ: 71

Mustafa TURAN ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI

Mahmut Selim GÜRSEL

2017

YAZDIKLARIMIZ: 71

ÇORUM © 1998 Mahmut Selim GÜRSEL , Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International lisansı altında yayınlanmaktadır.
CC BY NC SA 40

BU ÇALIŞMA PARA İLE SATILMAZ!

Mustafa TURAN ÇORUMLU 2000'DE YAZDIKLARI

Mahmut Selim GÜRSEL

2017

ISBN

İÇİNDEKİLER

TAKDİM
Mahmut Selim GÜRSEL
Mustafa TURAN HAYAT HİKAYESİ
ATATÜRK VE GAZETECİLİK
NEREDE O ESKİ RAMAZANLAR?
KUTSAL.TOPRAKLARDAKİ ATMOSFER
ÖNCE SELAM SONRA KELAM
BAYRAM DEYİNCE
26 AĞUSTOS'UN TÜRK TARİHİNDEKİ YERİ ve ANLAMI

KAHRAMANLAR VE ZAFERLER GEÇİDİ
İSTANBUL'UN FETHİ'NİN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ
ÖĞRETME; ÖĞRETMEN OLUNCA
TARİHİMİZİN EN BÜYÜK DESTAN ŞAİRİ
DÜN ÂLİME SAYGI VARDI
ÇOBANLIKTAN YAZARLIĞA NASIL GEÇTİM?
İLGİNÇ ŞAİR VE YAZAR HATIRALARI
KİTAPLARIN DİLİ
TEPKİLERİN DOZU
ÜNİVERSİTENİN BÖYLESİ DE VARDI
VAKTİN KIYMETİNİ BİLMEK
ZIKKIMIN KÖKÜNÜ İÇ
ÖNCE FİGÜRAN OLUP, SONRA PİŞMAN OLMAK
AŞK BAHÇESİNİN BÜLBÜLÜ
ÖSS ÇIKMAZI
YAZARLAR MI KİTAPLAR MI?
YORUMA AÇIK BİR SOHBET
FİLİSTİN SORUNUNUN İÇ YÜZÜ
ANLAYAMAYANLAR AĞLAYAMAZLAR
BİR GÜNEŞİM BİR BABAM BİR DE TERLİKLERİM
KİTAP OKU-YORUM
OKULLAR AÇILIRKEN
İLGİNÇ ŞAİR ve YAZAR HATIRALARI
IRMAK'TAN BAKINCA MUHTEŞEM YÜZYIL
ÇANAKKALE ZEFERİ ÜZERİNE
TARİHÇİ-YAZAR MUSTAFA TURAN İLE ÇANAKKALE ÜZERİNE BİR RÖPORTAJ
"KİTAP ve ATATÜRK" ADLI KİTABIN YAZARI MUSTAFA TURAN İLE SÖYLEŞİ

TAKDİM

Bir kitabın doğması, o kitabı yazmaya kalkan kişinin amacına ve bilgi birikimine göre değerlendirilmesi uygun olarak görülmelidir.(1)

Elinizde bulunan bu çalışmanın sizlere ulaşması için günlerini veren bu çabası için şükranlarımı sunarken, bu çalışmada da benim ufacık bir katkımın da bulunması beni bahtiyar etmiştir.

Bu çalışma ile sizlerde bazı bilgileri edinmiş ve faydalanmış olarak uzun yılların birikimlerinden aydınlanacağınızı göreceksiniz. (2)

Bilgi; yazılmadıkça kaybolmaya açık birikimlerdir. Her insan bir kitaptır; onu okumamız gereklidir.(3)

Tanımadığımız ve anlamadığımız kişiler hakkında nasıl kararlar veremezsek; bir çalışmayı da incelemeden, okumadan karar veremeyiz.

Mahmut Selim GÜRSEL

(1) İnsan durup duruken yazmaz. Birikimini başkalarına lazım olur diyerek yazar. Aslında o yazmaz. Ona yazdıran; onu yaratandır!

(2) Kitap okuyan; muhakkak okuduğundan bir bilgi edinir. Yaşamında muhakkak o bilgi kendisine veya etrafına yardımı dokunacağını bilmez. Onu yaratan o öğrettiği bilginin yazıya dökülüp başkalarına aktarılacağını bildiğinden o kişiye o kitabı okutur. Bilgi böylece yayılır.

(3) İnancıma göre bizi tek kişiden yarattı. O ilk kişiye bütün ilimleri verdi. Bu ilimler şimdi gen dediğimiz ile hepimize bu bilgiler geçti. Herhangi bir kişi kendi geninde olan bu bilgileri kullanmaya başladıkça bilgileri genişler. BÜTÜN BİLGİLERİ öğreten her insan için belirli bilgiyi genişleterek kullanma yazgısını yazdığı için ancak o bilgiler ile gelişir. "her insan bir kitaptır."

Mahmut Selim GÜRSEL

1947 tarihinde babamın subay olarak bulunduğu Erzurum'da bir at arabasında doğum evine giderken doğmuşum. Babam Eminsu Ali Rıza Gürsel, annem ise Fahriye hanımefendi idi.

İlkokula İskenderun'da başladım. Ankara' da bitirdim. Ankara Yenimahalle Ortaokulunun birinci sömestrsinde babamın emekli olmasından dolayı 1960 yılında Çorum'a gelince Atatürk Ortaokuluna devam ettim. Babamın "oku da oğlum ceketimi satar seni okuturum" diyerek bana yaptığı nasihatleri ters tepki yaptı, okumuyorum diyerek okulu birinci sınıfta bıraktım.

Marangoz çırağı olarak Azmi Başar ustanın yanına girdim. Askere gidene kadar ustanın yanında çalıştım.

1967 tarihinde askerlik dönüşü, Ankara Emniyet Müdürlüğünde teknisyen olarak göreve başladım. Ortaokulu dışarıdan 2 yılda bitirdim. 1972 tarihinde Polis Memuru olarak Ankara'da çeşitli şubeler ve karakollarda çalıştım. 16 Eylül 1973 tarihinde Selma (Kurşuncu) Hanımefendi ile evlendim.

1978 yılında naklen Çorum İl Halk Kütüphanesine Memur olarak geçtim.

Dışarıdan Çorum Ticaret Lisesini iki yılda bitirdim. Kendi kendime Osmanlıcayı öğrenmeye uğraştım, Hat sanatı ile biraz ilgilendim 150 ye yakın Ser levham var, Çorum Güzel Sanatlar Galerisinde ve Kütüphane salonlarında bu levhaları sergiledim.

03. 08. 1988 tarihinde İl Halk Kütüphanesi Müdür yardımcılığına atandım. 1990 tarihinde kütüphanelerdeki kitapların tasnifi ile ilgili 10 yıllık bir araştırmamı "Alfabetik Onlu Tasnif Fihristi (Dewey)" kitap haline getirip Kültür Bakanlığına sundum. Kitabımdan Türkiye'deki bütün

kütüphanelere dağıtılmak üzere 1000 adet satın aldılar.

1993 yılında Türkiye'deki bütün kütüphanelerde bulunan "El Yazması" kitapların Ankara Milli Kütüphanesine toplanma kararı veren Kültür Bakanlığına karşı Çorumlu hemşerilerimi haber dar ettim, mahalli radyodan ve gazeteler ile parti il Başkanlarını ile Millet Vekilimiz Adnan Türkoğlu ve Belediye Başkanımız rahmetli Turan Kılıççıolu' nun destekleri ile el yazma kitaplarımızın Çorum'da kalmasını sağladım!

Açık öğretim için üniversite sınavlarına girip kazandım. İkinci sınıfta iken 25 Nisan 1994 tarihinde Tatvan Bitlis'e Müdür olarak tayinim çıktı, tayin edildiğim yere gitmeyerek emekliliğimi istedim.

İlkokul sıralarında okuyarak pilot olmanın düşlerini kurardım. Bu hayalim gerçekleşmedi. Şu anda emekli memurum. Marangozluk, oymacılık, Polis Memurluğu, Memurluk ve idarecilik yaptım. Her çalıştığım meslekte çeşitli önemli olaylar oldu ise de son çalıştığım kurumda bence; en önemli bir hatıramı anlatmak istiyorum: Kütüphanedeki çalışmalarım ve "El Yazması Kitaplar"ın Çorum'da kalması için verdiğim çabalar neticesinde Bitlis Tatvan'a tayin edilme olayım beni çok yıktı. Fakat bu üzüntümün boş olduğunu zamanla gördüm. Rabb'imin izni ile Hacca gitmek nasip oldu, iki kitap daha yayımladım ve elinizde bulunan bu derginin çıkmasına vesile oldum. Mesleklerin insanlara sağladığı maddi avantaj olarak, evinizi geçindirecek, namerde muhtaç etmeyecek avantajından başka, manevi olarak; sizin yaptığınız işlerle ilgili karşılaştığınız problemleri değerlendirirseniz avantajların neler olabileceğini hayat okulundan öğrenmiş oldum.

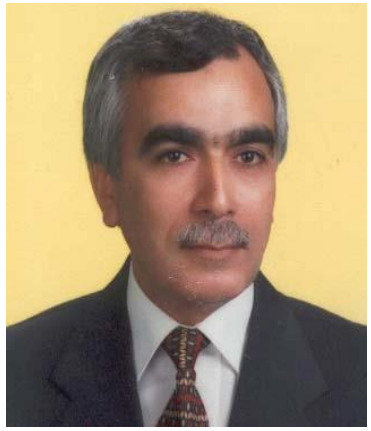
Yazı yazmaya beni kimse teşvik etmedi Kütüphane için hazırladığım kitap beni yazmaya teşvik etti. Yazılarım mahalli basında yayımlandı. Yazılarımdan dolayı bir ödül almadım; fakat kitapları ve bu dergi benim için en büyük ödüldür.

İdealim: Çorum'a tam teşekküllü bilgisayar ortamında bir kütüphane kazandırmaktır. Bu idealim yüzünden tayinim çıktı. Yayımlanmış dört çalışmam bulunmaktadır. Bu "Alfabetik Onlu Tasnif Fihristi (Dewey)", Bakanlığa sunulmuş; "Alfabetik Türk ve Yabancı Yazarlar Fihristi" ve "Ne Nerede Başlıklı Arama Fihristi" basım için

hazır beklemektedir. Yazılarım daha çok araştırma dalı ile makale türüdür. Tiyatro çalışmalarım, şiir ve hikâye denemelerim bulunmaktadır.

Benim okuyucularıma diyeceklerim şudur ki. Doğru bildiğiniz konuları savunun. Bu savunmanız size belki tepkiler getirecektir. Bu tepkileri inceleyerek doğru olup olmadığını araştırın.

Çalışmalarım: SİTEM: https://gurselyayin.com E-POSTAM: corumlu2000@gmail.com

MUSTAFA TURAN

1957’de Bilecik’te doğan Mustafa Turan, ortaöğretimini Bilecik ve Bursa’da, yüksek tahsilini de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde yaptı.

“Türkiye İlim ve Edebiyat Eserleri Meslek Birliği ve Türkiye Yazarlar Birliği” üyesidir. Düzenlenen yarışmalarda çeşitli ödülleri de bulunan Yazarın, 15 kitabı yayımlandı.

Güldüren ve Düşündüren Tarih
Destanlaşan Çanakkale.
Başarıya Uzanan Köprü
Evinizdeki Okul
Söğütten Viyana’ya
Şafak Sökerken

Yavuz Padişah Sultan Selim Şah kitaplarından bazılarıdır.

2004 yılında, yılın Edebiyat Sanatçısı ödülünü alan Yazar, Kişisel Gelişim Uzmanı olarak, "Türkiye Okuyor" çerçevesinde "Kültürümüzde Kitap", "Başarıda Motivasyon", "Aile İçi İletişimde Anne-Baba ve Çocuk Eğitimi", Tarih sohbetleri çerçevesinde de,"Mevlana'dan Akif'e Kültürel Dinamiklerimiz" "Kutsal Topraklarda Osmanlı İzleri" ile "Destanlaşan Çanakkale" konularında yurt içinde ve yurt dışında seminer ve konferanslar vermektedir.

Mustafa Turan, evli ve iki çocuk babasıdır.

ATATÜRK VE GAZETECİLİK

Cumhuriyetin temelleri ve temayüz ilkeleri konusunda 'kurucu irade' adına Atatürk'ün gazetecilik hakkında irşatları ve Türk gazetecilerine emanet ve vasiyetidir: "Ben, manevi miras olarak hiçbir ayet, hiçbir doğma, hiçbir donmuş ve kalıplaşmış kural bırakmıyorum. Manevi mirasım ilim ve akıldır. Benden sonrakiler, bizim aşmak zorunda olduğumuz çetin, köklü zorluklar karşısında, belki gayelere tamamen eremediğimizi, fakat asla taviz vermediğimizi, akıl ve ilmi rehber edindiğimizi tasdik edeceklerdir. Benden sonra, beni benimsemek isteyenler, bu temel mihver üzerinde akıl ve ilmin rehberliğini kabul ederlerse, manevi mirasçılarım olurlar."

"İnsanlar daima yüksek, soylu ve kutsal amaçlara yürümelidirler. Bu davranış biçimi, insan olanın vicdanını, aklını ve tüm insanlık kavramlarını doyurur. Bu şekilde yürüyenler ne kadar büyük esirgemezlikler gösterirlerse o kadar yükselirler ve bu hareket biçimi mutlaka alnı açık olur. Çünkü, alnı açık, aklı açık, kalp ve vicdanı açık (vicdanı hür, irfanı hür) insanlar tarafından yönetilebilen

toplumlar, ancak bu anlamda hareketlerin takipçisi olabilirler., Güneşsiz kalmış bir dünya; İçinde "düşünce özgürlüğü olmayan" bir ülkeden daha iyidir."

"Biz, cahil dediğimiz zaman mektepte okumamış olanları kastetmiyoruz. Kastettiğimiz ilim, hakikati bilmektir. Yoksa okumuş olanlardan "en büyük cahiller" çıktığı gibi, klâsik tahsil görmemiş olanlardan da 'hakikati gören âlimler' çıkabilir."

"Memlekette basın hürriyetinin de; (namuslu) demokrat (ve dürüst) bir idareye lâyık olgunlukla kullanılmasında daha dikkatli bulunulacağını ümit ederim. Hürriyeti kötüye kullanmanın doğurduğu birçok felâketleri çekmiş olan bu memlekette, bu dikkate özellikle gerek olduğu kanaatindeyim.

"Basın Hürriyetinin sakıncalarının giderilmesinin, yine basın hürriyeti ile mümkün olduğuna dair, bu büyük meclisin yol gösterme ve düzenleme sahasında tespit ettiği saygı duyulan esaslar, eğer Cumhuriyetin ruhu olan "faziletten" yoksun kendini bilmezlere, basında eşkıyalık fırsatı verirse, eğer halkı aldatan ve doğru yoldan çıkanların fikir sahasındaki kötü ve uğursuz etkileri, tarlasında çalışan masum vatandaşların kanlarını akıtmasına, yuvalarının dağılmasına sebep olursa ve en sonunda bozgunculuğun en zararlısını göze alan bu gibi doğru yoldan sapanlar, kanunlarda mevcut aksaklık ve açıklıklardan yararlanma imkânını bulurlarsa, BMM'nin yola getirici ve ezici kudretinin müdahale ve uyarması elbette görevi olur!

"Bununla birlikte, basın serbestisinden meydana gelecek kötülükleri ortadan kaldıracak etkili vasıta, asla geçmişte zannedildiği gibi, basın hürriyetini kısıtlayan hususlar değildir. Aksine, basın hürriyetinden doğacak sakıncaların giderilme vasıtası, yine basın hürriyetinin kendisidir."

"Gazeteler, kanunun ve toplum çıkarlarının aksine bir olaya şahit ve bir bilgiye sahip oldukları taktirde gerekli yayında bulunmalıdırlar., Memlekette kalem hürriyetinin de, demokrat bir idareye lâyık olgunlukla kullanılmasında daha dikkatli olunacağını ümit ederim. Şuradan ve/veya buradan gelecek günlük fikirlere, sahte ve yanıltıcı sözlere asla önem vermeyecek bir olgunluk esastır.

"Vatandaşı; Millete karşı milletin büyüyüp yaşaması için alınan tedbirlere karşı harekete geçirmek en büyük ihanettir. "Demokrasi müesseselerinin başında basın hürriyeti olduğuna inananlar asil bir davanın takipçisidir. Basının üç işlevi vardır. 1.si: Basın, halkı ülke sorunlarından ve siyasi partilerin bu sorunlarla ilgili önerilerinden halkı haberdar etme ve eğitme yükümlülüğü., 2.si: Basın, vatandaş şikâyetinin serbest bir kürsüsü' dür., 3.sü: Basın hükümetlere yön vermelidir. Çünkü, "Bugün memlekette vazifesini bilen, güçlüklerle uğraşabilen siyasilere rağmen, siyaset adamlarına akıl verebilecek dirayette ve basirette gazetecilerimiz vardır.

İşte, TC'nin Gazetecilik ve Basın (medya) ilkeleri budur. Bu ruh, anlam ve bağlamda Cumhuriyetin temel hedef ve ilkeleri korunarak çıkartılan 5680 S. Basın Kanunu, 1960'dan bu güne paçavraya dönen mevzuat ve 5846 S. K.'la kaim telif hakları kavramına dair hukuki prosedür ile 5187 S.K; Atatürk'ün koyduğu ilkeler, milli standart ve normlar muvacehesinde derhal TBMM'de ele alınmak ve "Medya Terörü" ne son verilmek zorundadır.

NEREDE O ESKİ RAMAZANLAR?

Ramazanları,1970'li yıllarda bir dönem Osmanlı'ya başkentlik yapmış ve hâlâ buram buram tarih kokan Bilecik ve Bursa'da,1980'li yıllarda da ondan daha fazla Osmanlı olan ve tarihi, coğrafyası ve kültürüyle dünyada bir benzerinin daha bulunmadığı İstanbul'da yaşadım. Dolayısıyla bir mukayese yapma imkanına sahip olduğumu düşünüyorum.

Ramazanı yaşama noktasında her üç tarihi yer de birbirine benzemekle birlikte, aralarında küçük nüanslar vardı. Ancak Bilecik ve Bursa Osmanlı' nın kuruluş devirlerinde şekillendiği için ,daha çok Selçuklu mimari yapısı görülürken, gelenek, görenek ve sosyal yaşantı açısından da Selçuklu Osmanlı sentezi hissedilirdi. Mesela ;Ulucami'de Kur'an sesiyle, şadırvanın su sesinin izdivacından

doğan, mimari yapı ve ahengin kristalize ettiği havayı yaşayarak teravih namazı kılmanın hazzı, hiçbir kavramla ifade edilemez. Ancak yaşanır. Aynı aheng ve manevi havanın belki de daha zenginleştirilmişini İstanbul Eyüp Sultan'da yaşamanız mümkündür. Serin bir Ramazan akşamında henüz yatsı ezanı okunmadığı halde cami içi ve dışıyla beraber hınca hınç dolması üzerine, birer kağıt seccade temin ederek, değerli bir dostumla birlikte mabedin yaklaşık 150 metre ötesinde ve beklide imamın da önünde, minareden yükselen şahane ve davudi bir ses eşliğinde kıldığımız teravihin muazzam zevki, hâlâ dimağımdadır. Her dört rekatın arasında teravihin bitmemesi ve bu manevi hazzın biraz daha uzaması için dua ettiğimi hatırlıyorum. Süleymaniye'de, Fatih'de, Sultanahmet'de, Hırka-i Şerif'de gördüğünüz ve sahura kadar devam eden coşkulu insan seli ve o manevi atmosfer insana Ramazanı daha güzel yaşatıyor. Ramazan pideleri ve o kutsal aya mahsus tatlılar, börekler, her çeşit zengin menüler, bunları büyük zevkle hazırlayan insanlarımız hem maddi, hem de manevi açıdan adeta iple çekiyorlar bu mübarek ayı. Bu yönüyle Ramazanı buralarda yaşamak ayrı bir zevk konusu oluyor. Elbette her yerin ayrı gelenek, görenek ve adetleri vardır.

Ama değişmeyen ortak payda şudur: Her biri bu mübarek ayı büyük bir sevinçle karşılıyor ve hüzünle uğurluyor. Gereği gibi de değerlendirmeye çalışıyor.

Öte yandan Ramazan ilahileri, manileri ve fıkraları da toplumumuzda çok yaygın olarak kullanılıyor. Bir kaçını burada verelim.

Koca Ragıp Paşa konağında iftar vermiş ve oruç üzerine sohbet yapılıyordu. Paşa bir ara Şair Haşmet'e dönerek:

" – Senin de borcun var mı?" dedi. Haşmet de: " Var efendim, hiç olmaz mı? Bakkala bin kuruş, kasaba 500 kuruş…" derken, Paşa güldü ve :

" – Be adam ben onu sormuyorum, oruç borcun var mı?" diye soruyorum. Haşmet de:

" – Kusura bakmayın Paşam siz ancak kul borcunu sorarsınız. Oruç borcunu Allah sorar" diye cevap verdi.

Rahmetli dayım vardı. Çevresinde Hasan ağa diye tanınırdı. Kalabalık bir iftar sofrasında yemek başlıyor. Köylerde daha ziyade yemekler ortaya

konur ve herkes aynı kaptan yer. Çorba gelir sofraya, herkes basar kaşığı, tam tabakta çorba bitmek üzereyken, bizim dayıya: “-Çek Hasan Ağa! Sünnetleyiver çorbayı” denir. Sırada etli kuru fasülye vardır. Yine herkes yer ve azalınca: “Çek Hasan Ağa! Bunu da sünnetleyiver”.Pilav gelir aynı şekilde. Nihayetinde sofraya bir tepsi nefis ve leziz baklava gelir. Herkes baklava yemeğe başlar. Tepsi yarıyı geçmeye başlayınca, bizim dayı bakar ki, kimse çek Hasan Ağa demiyor. Kocaman baklava tepsini tutar ve biraz da yüksek sesle kendi kendine: “Çek Hasan Ağa” diyerek kendi önüne çekince sofradakiler bakakalırlar.“ Her yemeği biz sünnetliyoruz da baklavayı niye biz sünnetlemeyelim”deyince , topluca gülüşürler ve haklısın afiyet olsun derler.

Bir defasında iftar sofrasında Hz. Peygamber sahabeyle beraber iftar ediyorlardı. Allah Resulü sırf bir gönlü sevindirsin diye, yediği zeytinlerin çekirdeklerini farkettirmeden Hz. Ali’nin önüne koyuyordu. Yemeğin sonunda Hz. Ali’nin önünde bolca zeytin çekirdeği birikmişti.

Allah Resulü :

“ – Ya Ali ! Sen ne kadar çok zeytin yemişsin öyle” buyurdular.

Hz. Ali de şöyle dedi :

“ – Ben de deminden beri onu düşünüyordum. Acaba Allah’ın Resulü zeytini çekirdeğiyle birlikte mi yiyor diye.”

Hani bir tekerleme vardır:“
Muhammed’den oldu muhabbet hasıl,
Muhammed’siz muhabbetten ne hasıl?”

On bir ayın sultanı Ramazanda muhabbetler daha bir koyu olur.“Gönül ne kahve ister, ne kahvehane. Gönül ahbap ister kahve bahane.” denildiği gibi, arkadaşlıklar, ahbaplıklar, komşuluklar daha da pekişir

Ramazanlarda .Gönüller sevindirilir, kırık kalpler onarılır, bayramlarda küskünler barışır. İnsanlar hayır ve hasenatta yarışır. Açlar doyurulur. Çıplaklar giydirilir. Düşenler kaldırılır. Öksüz ve yetimler sevindirilir. Ağlayanlar güldürülür. Yediden yetmişe topluma bir huzur, bir manevi hava hakim olur.

Gerek sosyal, gerekse manevi açıdan baktığımızda, Ramazan, bizim tarihimizde ve

kültürümüzde çok önemli bir yer tutar. Bir takım değerlerimiz bir miktar erozyona uğrasa da bugün hâlâ canlılığını korumaktadır. Her ne kadar gençliğimiz teknolojik gelişmelerin etkisinde kalsa da, gelenek, görenek, örf ve adetlerine bağlıdır. Dînî ve milli değerlerini canından aziz bilecek duyarlılığa sahiptir. Ancak yine de bizi biz yapan dinamiklerimizi, yüce özelliliklerimizi ve ulvi güzelliklerimizi muhafaza edip yaşatmak noktasında her türlü hassasiyet gösterilmelidir.

KUTSAL TOPRAKLARDAKİ ATMOSFER

Bugüne kadar bir çok ülke ziyaret ettik. Ancak Kutsal Toprakları ziyaret, insanın ruh dünyasında daha farklı bir manevi atmosfer oluşturuyor. Mesela, ilk Medine seyahatimizin o günkü atmosferinin kısa bir bölümünü bugün sizlerle paylaşmak isterim.

Bâbü's-Selam'dan içeri girerken kalbimiz adeta yerinden çıkacakmışcasına güm güm atıyor. Heyecan dorukta. Zira biraz sonra, bir ömür boyu ayağının tozuna yüzümüzü sürmeyi canımıza minnet bildiğimiz, uğruna her şeyi göze aldığımız, hicranıyla yandığımız, hasretine göz yaşı döktüğümüz o Sevgililer Sevgilisi ve Âlemlerin Efendisi' nin huzuruna çıkacağız. Böyle bir mana atmosferinde insan nasıl olur da heyecanlanmaz? Mescid-i Saâdet'te 24 saat boyunca yoğun bir insan sirkülâsyonu yaşanıyor. Binlerce insan aynı heyecan ve coşku içinde Rasülüllah'a koşuyor. Feryat edenler, ağlayıp gözyaşı dökenler, "Essalâtü vessselâmü aleykeyâ Rasülallah" diye ihtiramda bulunanlar ve meraklı bakışlarla Ravza'ya doğru ilerleyen yoğun insan seline biz de katılıyoruz.

Peygamber Mescidine girer girmez buram buram öyle lâhuti bir kokuyla karşılaşıyoruz ki, yok dünyada bir benzeri. İnsanı tepeden tırnağa etkileyen manevi bir atmosferi hücre hücre duyuyorsunuz bütün varlığınızda. Zaten gül ile sembolleştirilmiş Allah Rasülü. Lâkin yeryüzündeki bütün gülleri toplasanız, toplamının kokusundan daha farklı ve güzel bir koku var Mescid-i Nebevi'de. Oraya "Cennet Bahçesi" dendiğine göre, insanı mesteden kokunun ne kokusu olduğunu anlamak da güç olmuyor.

Aslında Peygamber şehri denen "Medinetü'n-Nebi" baştanbaşa sanki bir gülistan. Yer yer de o koku hissediliyor. İnsanları ise olabildiğince munis ve mütevazi. Veliler Allah Rasülü'nün beş vakit cemaat arasında olduğunu söylüyorlar. Allah Rasülü'nün içinde olduğu bir mekânda insan mutlu, huzurlu ve bahtiyar olmaz mı? Hem öyle bir haz ki, öyle bir huzur ki, izah etmekten vareste oluyor insan. O keyfiyet, ancak yaşanarak hissedilebilir. İşte tam bu noktadayım şimdi . Güneşi gören kar misâli, zihnimden yüreciğime kadar sanki ben benden geçip erir gibiyim. Alabora tüm duygularım. Sırıl sıklamım tepeden tırnağa. Acep bu ne hal? Yoksa rüyada mıyım? Çağlar kulvarında ve zaman tünelinde gider gibiyim.

Bu hal, cezbeye benzer bir haldi? Biliyordum ki bastığım yer, vahyin en çok geldiği bir mahaldi. Birçok mucize burada gerçekleşmişti. Sular, O güzeller güzelinin beş parmağından bu iklimde çağlamıştı.

Bilal bu mescitte okumuştu o yanık ezanlarını. Rasülüllah işte şu mihrapta kıldırmıştı namazlarını. İşte şuracıktaki mimberde irat etmişti Cuma ve Bayram hutbelerini. Şu kubbenin, şu mimberin şu mihrabın, şu zeminin, şu direğin bir dili olsa da konuşsalar görüp şahit olduklarını.

Ebû Hanife, kırk defa Beytullah'ı tavaf etmiş, kırk defa Peygamber Efendimizin mescidinde onun huzurunda elpençe divan durmuştur. Ama kırk defasında da çadırını bir kilometre öteye kurmuştur. Ne büyük bir adep duygusu değil mi?"Niçin Medine-i Münevvere'de ikamet etmiyorsunuz?" diye sorulunca, büyük İmam şu manidar cevabı veriyordu: "Medine'de oturup, içimde Küfe'nin aşkını taşımaktansa, Küfe'de durup Medine'yi arzulamayı yeğlerim. Çoluk cocuğumu, Evlad-u

iyâlimi hatırlarım belki . Kalbime itimad edemedim.”

Medine’de olduğu sürece, edebinden ayaklarını uzatıp yatmamıştı. İmam-ı Şafii de, atına hiç binmemiştir o iklimde. Kafkas kartalı Şeyh Şamil, Medine’ye ulaştığında, Ravza’ya yüz metre kala atından iniyor ve o büyük huzura, attığı her adımda iki rekat namaz kılarak varıyordu. Ömrünün geri kalan kısmını Mescid-i Nebevi’nin hizmetciliğine adıyor ve vefat edince de Cennetü’l Bâki’ye gömülüyordu.

Necip Fazıl,” Hac Hatıraları” adlı eserinde Peygamber’in huzuruna varışını şöyle anlatıyor: “Cidde’nin çelik bir levha gibi düz ve parlak hava alanına, bir nar-ı Beyza-beyaz ateş- müstevisine (düzlüğüne) ayak basarcasına sağ ayağımı kondurdum.Ne demek?

Peygamber ikliminin kapı eşiğine ayak atıyordum ve bütün melekelerim yerinde olduğu halde kendimde değildim.” Dağlar, tepeler ve kayalar, bana Peygamber ikliminden mahrem manalar fısıldıyor ve içimi haşyetle dolduruyordu.

Ey insanlık ehramının zirve taşı…Seni kelimelere ısmarlamak, durgun suda mehtabı balık kepçesiyle yakalamaya davranmak gibidir.

İçimde bu manalardan bir çağlayan, mukaddes ravzayı halkalayıcı parlak, sarı parmaklığın bir buçuk m. Yakınında, yine içimden çığlığı basmaktayım: Essalâmü aleyke yâ Rasülallah!

Burada, bu Arş ve Kürsüden faziletli yerde, toprak altında, yüzü Kâbe istikametinde, hayy(diri) olarak her şeyi ve beni seyrettiğini bildiğim Allah’ın Sevgilisi ve benim aşk sermayemin topyekun sahibi yatıyordu. Bana öyle geldi ki, o kalabalık içinde, bomboş bir düzlükteyim…Ne eşya, ne insan… O,yere uzanmış, sağ elini sağ yanağına dayamış, beyaz aydınlığa “sön” emrini veren siyah aydınlık gözleri ve bir hayal edilemez güzelliğiyle bana bakıyor.

Çıldıracak gibi oldum; fakat kimse gözlerimden boşanan soğuk yaşlardan başka bir şey göremedi. İçimden yalvarıyordum:

Peygamberim, Peygamberim, yüzü-suyu hürmetine hayat kazandığım Sevgili Peygamberim!..Seni seven Allah’tan iste: Bana ve müminlere sıhhat ve kuvvet versin!...Kıyamet

gününe kadar bâki dininin zaferini, ya da zafere doğru yol buluşunu dünya gözüyle görmeden ruhumu kabzetmesin. Duamız bu; bunu istiyor ve bu duanın kabulü için muazzam ruhaniyetine yapışıyoruz! Dile Allah'tan, sana "sen olmasaydın, âlemleri yaratmazdım" diyen Allah'tan dile!

(Halifelerin huzurlarında da) ben yine içimden çırpındım, yırtındım, kavruldum; ve can çekişen bir insan toniyle: Essalâmü aleyke yâ Halifeti Rasülüllah!.. Diye inledim durdum. Girdiğimiz kapıya (Cebrail kapısı) geldik.

Ayakkabılarımızı nasıl bulup, nasıl giyebildiğimizi, nasıl yürüyebilip, nasıl istikamet tutabildiğimizi bilmeden otelimizin maroken koltuklarına çöktük.

Gece…Medine'nin semasında, içinde yıldızları öğüten bir huniden boşalırcasına bir nuranilik…

Necip Fazıl!.. Meğer bu günü görmek için dünyaya gelmişsin!..Secdeye kapan ve hamdet!.."

İşte Üstad Necip Fazıl'ın mana yüklü bu duyguları yakalayıp, o büyük huzura böyle varmak gerekiyor. Ben o huzurda öyle samimi Cenab-ı Hak ve Peygamber âşıkları gördüm ki, gözlerinden akan billur taneleri yanaklarından süzülüp elbiselerini yıkamış vaziyette, âdeta ceryana tutulmuşcasına tir tir titriyor ve ellerini açmış dua ediyorlardı.

Duaların kabul olacağını da biliyorlardı. Açıp ellerini Allah'a, gözyaşı döküp ağlıyorlardı. "Ya Rab! Sen affedicisin. Affetmeyi seversin. Bizi de affet" diyorlardı. Çoğu kere, kendi mana atmosferime nokta koyup, onların dualarına âmin dedim. "Senin aşkına yanan şu gönül sahibini affettiğin gibi, beni de affet Ya Rabbelâlemin" dedim.Islâhı ve hidâyeti mümkün değilse şayet, cezasını ve belâsını ver Filistin'deki, Keşmir'deki, Çeçenistan'daki, Doğu Türkistan'daki, Irak ve Afganistan'daki ve bütün dünyadaki inananlara zulmeden zâlimin" dedim "Âcizim, günahkârım ve fakat peşimânım ya Rab!. Mahcubiyetimden dilimle ifade edemesem de , Sen her şeye vâkıfsın ve her şeye kâdirsin. Okuyu ver duygularını, şu perişan pür melal hâlimin dedim.

Tarihi olaylar geçit yapıyor hafızamda bir bir. Gönlümde kasırgalar var, dilimde tekbir. Düşündüklerimi döksem yazıya, ne satırlara sığar, ne sayfalara, ne de cilt cilt kitaplara…Bugün bu kadaruyla iktifa edelim. Şu naatımızla birlikte kalın sağlıcakla.

YA MUHAMMED DİYE DİYE
Sular gibi çağlıyorum,
Ya Muhammed diye diye
Hasretine ağlıyorum,
Ya MUHAMMED diye diye.

Hak mizanını koyunca,
Ümmetim sesin duyunca,
Koştum bir ömür boyunca,
Ya MUHAMMED diye diye.

Kalem olsaydım elinde,
Kelam olsaydım dilinde,
Yüzem ümmetin gölünde
Ya MUHAMMED diye diye.

Hakka davet şu ezanda,
İşim yok şüphede zan'da,
Hesabım versem mizanda,
Ya MUHAMMED diye diye.

Vazgeçtim dünya süsünden,
Ayrılmam Hak ölçüsünden,
Koşsam sırat köprüsünden,
Ya MUHAMMED diye diye.

Her kul bilir kemâlini,
Mahşerde yüce halini,
Seyretsem gül cemalini,
Ya MUHAMMED diye diye.

Lügattan dert siliyorum,
Derman sende biliyorum,
Şefaatın diliyorum,
YA MUHAMMED DİYE DİYE.

ÖNCE SELAM SONRA KELAM

Millet olarak bizim: ”Önce selam sonra kelam “diye bir düsturumuz vardır. Selam; saygıdır, sevgidir, muhabbettir. Selam; esenliktir, iyilik ve güzelliktir. Selam; hayırdır, hasenattır.

Dünyada bütün insanlığa ortak hitap edecek bir selam şekli yok. Bu durum, antropoloji ve etnoloji sahalarında da ilmen tespit edilmiştir.

Mesela; Yeni Zelanda’daki Maori’ler selamlaşmak için burunlarını birbirlerine sürterken, Tibetliler de dillerini çıkararak selamlaşırlar.

Eski Türk selamlarına gelince, atalarımız birbirleriyle selamlaşırken sağ ellerini kalplerinin üzerine koyduktan sonra, göğüslerinde soldan sağa doğru bir işaret çekerler ve bu şekilde selamladıkları kimselerin gönüllerinde yerleri olduğunu ifade ederlerdi. Bu hareket, aynı zamanda sen benim kalbimdesin demekti.

Bu şekilde selamlanan kimseler ise:

“-Sen benim hem kalbimdesin, hem başımla berabersin.” şeklinde karşılık vermek için sağ ellerini göğüslerinden sonra başlarını da göstermek üzere, alınlarına da çıkarmışlardır.

Zamanla kalp işareti unutularak, ikinci şekil selam şeklini almıştır. Halihazırdaki askeri ve polis selamları, bu selamın disiplinize edilmiş, ama ona paralel gelişmiş bir versiyonudur. Batıda ki askeri selamın kaynağı da budur.

Bir de “temenna” vardır. Bunda da iki hareket bulunur. Önce el çeneye, sonrada alnın ortasına getirilir. Önceki selamda elin kalbe götürülüşü, temenna da çene şekline dönüşmüştür. Yer yer hala bu selam şekilleri günümüze kadar gelmiştir.

Türklerin İslamiyet’i kabul etmesiyle, bu şekli selam:“Esselamü Aleyküm ve rahmatullah” (Allah’ın selamı ve rahmeti senin üzerine olsun) diye karşılama şeklinde kavli selamla takviye edilmiştir.

Hz. Peygamber :“İşlediğiniz takdirde sevineceğiniz bir şeyi size söyleyeyim mi? Aranızda selamı yayınız.” buyurdu.Başka bir hadiste ise :“Allahü Teala Adem(a.s.) ı yarattığı vakit :“Git şu oturan meleklere selam ver.Selamını nasıl karşılayacaklarını dinle. Zira onların karşılığı senin ve evladının selamı olacaktır .”buyurdu. Bunun üzerine Hz.Adem:“Esselamü aleyküm”dedi. Melekler de

”Esselamü aleyke ve rahmetullah”diye mukabelede bulundular şeklinde bilgi verilmektedir.

Batı toplumlarının da kendine özgü selam şekilleri bulunmaktadır.

Biz de şapkanın kabul edilmesiyle, sokakta şapkayı çıkarma veya kalabalıklarda şapkayı sallama şeklinde selam biçimleri de uygulanmıştır. Kapalı yerlerde de kafayı eğmek bir çeşit şekli selam biçimidir.

Şimdilerde özkültürümüzden çok şey kaybettiğimizden midir nedir?Genellikle akşam eve gelen ihtiyar dede evdekilere:“Selamün aleyküm” derken,orta yaş oğul:“Hayırlı akşamlar” diyor. Torundaki:”Günaydın-Tünaydın”şekli,torun’un çocuğunda ,”N’aaber”,“Baaay” hafif bir el işareti ve kıvırtma ile “ hello”şeklinde görülüyor.

Demek ki, her konuda olduğu gibi kültürümüzün bu en güzel geleneği konusunda da büyük bir dejenerasyon yaşıyoruz. Millî, dînî ,ahlâkî ve insanî değerler idealini kumara verircesine harcayan milletlerin, geleceğinin pek parlak olamayacağı gerçeğini hatırdan çıkarmamak gerekir.

BAYRAM DEYİNCE

Bir bayramı daha idrak etmenin mutluluğu içerisindeyiz. Sağlık ve afiyet içinde bizleri bugünlere kavuşturan Rabbimize sonsuz şükürler olsun.

Bayramlar, birliğimizi pekiştiren, Mevlana iklimlerinde hoşgörü çiçekleri yetiştiren, nefsimizi Yunus’un sevgi çağlayanlarından kana kana sulayıp geliştiren, örf ve adetlerimizin yaşanmasına vesile oluşturan, küsleri barıştırıp kaynaştıran, bütün bir milleti dostça yaşamaya alıştıran neşe ve sevinç günlerimizdir.

Yahya Kemal’in :“Doludur gönlüm ışıklarla bu bayram sabahı” mısralarında ifadesini bulan ve içten gelen samimi duygu ve hislerle camilerin tıklım tıklım dolması, hep birden coşkuyla okunan tekbirler, bayram namazının ardından bayramlaşmalar imanların dışa yansıyan tezahürleridir. Öte yandan temiz ve yeni elbiselerini giymiş cıvıl cıvıl çocukların büyükleriyle bayramlaşmaları da mana

iklimlerinde ayrı bir zevk ve mutluluk esintisi meydana getirir.

Gerek Ramazan, gerekse Kurban gibi dini bayramlarımızın ve milli bayramlarımızın ayrı özellik ve güzellikleri vardır. Kurban kesmenin, günah ve kötülükleri de kesme işareti olarak kabul edilmesi, fakir ve yoksullara kurban etinin dağıtılması, Ramazan'ın ise, iftar ve sahurlarındaki muhabbet ve bereket, fıtır ve sadakalarıyla kimsesizlerin sevindirilmesi suretiyle, tüm gönüllerde manevi bir zevk yaşanması ne güzel bir duygudur. Milli Şairimiz M. Akif, Bayram şiirinde toplumda görülen neşe ortamını:

"Afak bütün hande, ihan başka cihandır
Bayram ne kadar hoş, ne şetaretli zamandır
"mısralarıyla ne güzel tasvir edip resimlendiriyor. Ancak son zamanlarda özellikle de Ortadoğu ve Güney Doğu Asya'da meydana gelen savaş ve afetler, bayramların sevinçten ziyade acı ve buruk bir atmosferde yaşanmasına sebep olacaktır. Onun için Şair de şöyle feryat ediyor:

"Ya bayramlar bayram olsun kurtulsun,
Ya da takvimler cayır cayır yırtılsın."

Allah'ı kendilerine yar ve yardımcı edinenlerin asıl bayramı, Hacı bayramı Veli'nin ifadesiyle:

"Bayramım imdi, bayramım imdi
Yar ile bayram edelim şimdi." diyerek Rablerinin cemalini gördükleri ve ona kavuştukları zamandır. Biz de bayramları, bazen neşe, bazen hüzün gözüyle değerlendirmekle beraber, asıl bayramı gönlümüzden gelen şu duygularla dile getirelim:

Bayram; İyilik, güzellik ve hayra yarışıncadır.

Bayram; Engin tarih ve zengin kültürümüzle barışıncadır.

Bayram; Üçler, yediler ve kırklara karışıncadır.

Bayram; Sevgi ve hoşgörüyü şahikalarda bayraklaştırıncadır.

Bayram; İçimizi dibi görünen sular kadar berraklaştırıncadır.

Bayram; Alnımızı aklaştırıp, gönlümüzü paklaştırıncadır.

Bayram; Ubudiyette kalbimizi Hakka yaklaştırıncadır.

Bayram; Toplumu bir ve bütün edecek safları sıklaştırıncadır.

Bayram; Kin ve düşmanlık buzlarını eritip kalpleri sıcaklaştırıncadır.

Bayram; Yediden yetmişe milletimizi dostlukla kucaklaştırıncadır.

Bayram; Sevgi güftesini besteleyip dillerde şarkılaştırıncadır.

Bayram; Ülkemizi kalkındırıp süper güçlerle karşılaştırıncadır.

Bayram; Kirden arındırıp, temiz toplum özlemini oluşturuncadır.

Bayram; İnsanlarımızı onur iklimlerinde buluşturuncadır.

Bayram; Muhabbetle gönül fethetmeye çalışıncadır.

Bayram; İnanç, azim ve gayretle yaşamaya alışıncadır.

Bayram; Allah'a kul olma makamına ulaşıncadır.

Bayram; Sev, sevdir, sevindir kemerini kuşanıncadır.

Bayram; "Bugün Allah için ne yaptın?" diye nefsine danışıncadır.

Bayram; Son nefesimizde imanla gitme zevkini taşıyıncadır.

Bayram; Meleklerle meleküt semalarında dolaşıncadır.

Bayram; Dünyadan Ukba'ya sevap yükleriyle taşınıncadır.

Bayram; Kabirde bana yoldaş olacak amelimle buluşuncadır.

Bayram; Mizanda sevaplarımız günahlarımızı aşıncadır.

Bayram; Sırattan yıldırım ve şimşek hızıyla koşuncadır.

Bayram; İçim içime sığmayıp ten kabuğundan taşıncadır.

Bayram; Livaü'l-Hamd denen sancağın altında coşuncadır.

Bayram; Cennete girip tertemiz Hakk'a kavuşuncadır.

Bu duygu ve düşünceler içinde değerli okuyucularımın Kurban Bayramını kutlar, her şeyin gönüllerince olmasını Yüce Mevla'dan niyaz ederim.

26 AĞUSTOS'UN TÜRK TARİHİNDEKİ YERİ ve ANLAMI

Milletlerin ve devletlerin yaşamlarında bazı zamanlar ve bazı olaylar vardır ki, hayati öneme haizdirler .Mazi, hal ve istikbal köprülerini sağlam tesis eden milletlerin çağdaş bir yapıya kavuşarak, gelişip yükselecekleri ve varlıklarını ilanihaye devam ettirecekleri tabidir.

26 Ağustos 1071 Malazgirt zaferi ile, Atatürk'ün başkomutanlığında 26 Ağustos 1922'de başlayıp 30 Ağustos zaferi ile neticelenen Büyük taarruz, Türk tarihinin seyrini değiştiren olaylardandır.

26 Ağustos 1071;Feth-i Mübin'in müjdesi, Anadolu'yu yurt edinmenin ve vatan sevgisinin bir ifadesidir.

26 Ağustos 1922 ise; Anadolu'nun sonsuza dek Türk yurdu kalacağını, dünyaya ilan eden bir milletin gür sesi ve fırtına olup düşmanı denize döken kuvvetli nefesidir.

Aslında Ağustos ayının her günü Türk zaferleriyle doludur. Tarihin en kesin neticeli ve iki saatlik meydan savaşı olan Mohaç ile, Ertuğrul Gazi'ye Bizans sınırında bir dirlik verilmesine sebep olan Yassı Çemen savaşı da Ağustos zaferlerindendir.

Bütün zaferlerimizde olduğu gibi, Ağustos zaferlerimizin temelinde yatan neden de, bizdeki vatan sevgisidir. Bilindiği üzre bizde vatan kutsaldır. Çünkü hadiste vatan sevgisinin imandan geldiği ifade edilir. Hatta vatan namus olarak telakki edilir. Onun için ona kem bakan gözler oyulur,ona uzanan eller kırılır. "Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla sulanmadıkça terk olunmaz" ilkesi kanun kabul edilir. Bu bağlamda Napolyon der ki: "İnsanları yücelten iki büyük meziyet vardır. Erkeğin cesur, kadının namuslu olması…Bu iki meziyetin yanında hem kadını hem de erkeği şereflendiren iki fazilet vardır. İcabında tereddütsüz canını feda edebilecek kadar vatanına

bağlı olmak. İşte Türkler bu meziyetlere ve fazilete sahip kahramanlardır. Bundan dolayıdır ki, Türkler öldürülebilir lakin mağlup edilemezler.”

Eskiden Türk ordusu İlkbaharda sefere çıkar, genellikle Ağustos ayında düşmanla karşılaşır ve kısa sürede zaferi kazanarak kıştan önce geri dönerdi. İşte bu sebepledir ki, Ağustos ayı zaferler ayı olarak tarihimize geçmiştir.

Tarihimizde önemli bir yer tutan Ağustos zaferlerimizin anlamını düşünerek tümünü 26 Ağustos’un içinde toplayıp özet olarak sunmak gerekirse, çok önemli yorumlar ve neticeler ortaya çıkar.

Peki; o halde taşıdığı anlam itibarıyla 26 ağustos nedir?

26 Ağustos; Bizans’ın kalesine atılan bir gol, Altaylardan Viyana’ya uzanan bir yol ve “Ordular ilk hedefiniz Akdenizdir .İleri!”diye kalkan bir koldur.

26Ağustos;Malazgirtte kükreyen Alparslan’ dır.Surlara bayrak asan Ulubatlı Hasandır. Dumlupınarda Başkomutan, Çanakkale’de patlayan volkan, Sakarya’da akan alkan ve yurdunu alçaklara çiğnetmemek için toprak altında kefensiz yatandır.

26 Ağustos; Ünü şahikalara yükselmiş kahramanlık destanları hayranlıkla dinlenen muzaffer bir ordunun, her zaferin yadedilişinde inleyen bir Anadolu’nun, Hak’kı, haklıyı ve mazlumu kaldırıp, zulmü çiğneyen bir milletin yükselişidir.

26 Ağustos; Türk’ün kendine güveni olan değişmez bir kanaat, düşmanın üzerine uçmak için takınılan bir çift kanat ve harp meydanlarında icra edilen üstün bir sanattır.

26 Ağustos; Şehadetleri dinin temeli olan ezanlarımızın gür sesi, bağımsızlığımızın sembolü istiklal marşımızın bestesi ve milletimizin neşesidir.

26 Ağustos; Bize açılan saadet kapısı, İstanbul’un fethedilmesine zemin oluşturan fethin altyapısı ve ebedi olarak Türk yurdu kalacağını tescil eden cennet Anadolu’muzun tapusudur.

26 Ağustos; İlelebed üzerinde yaşayacağımız yurt ülküsü,İlây-I Kelimetullah uğrundaki bir milletin zevkli çilesi,kahramanlık tarihimizin

öyküsü,uğrunda seve seve can verilen yurdumuzun süsü ve bağımsızlığımızın ölçüsüdür.

26 Ağustos;Attığını vuran,tuttuğunu koparan bir bilek,esareti,korkuyu ve tembelliği lügatından silen bir yürektir.

26 Ağustos;"Ya istiklal,ya ölüm" parolasıyla cepheden cepheye koşan bir vatandaş,"O ruku olmasa dünyada eğilmez başlar" mısrasında ifadesini bulan onurlu bir baş ve bu cennet vatan için verilen kutsal bir savaştır.

26 Ağustos;Ne doğuda Çin seddinin,ne kuzeyde buzulların,ne güneydeki çöllerin,ne de batıdaki kuvvetli orduların hızını kesemediği coşkulu bir sel,kılıcı ve kalemiyle yiğitliğini tarihe altın harflerle yazan mutlu bir eldir.

26 Ağustos;Maziyi âtiye bağlayan kuvvetli bir bağ,uygarlık yolunda başkalarının hayalinin dahi ulaşamadığı görkemli bir dağ ve Türk toplumunun önüne aydınlık ufuklar açan bir çağdır.

KAHRAMANLAR VE ZAFERLER GEÇİDİ

Milletler ve devletler zaferleri ile yükselir kahramanları ile yücelirler. Kahramanları ve zaferleri olmayan milletlerin tarihi sığ bir göl gibidir.

Oysa kahramanları ve zaferleri bol olan milletlerin tarihi engin bir deryaya benzer.Engin ve zengin bir tarihe sahip olan bu milletin,ne kahramanlarını saymakla bitirebiliriz,ne de zaferlerini anlatmakla tüketebiliriz.

Tam 22 asır önce Çin Seddi üzerinden kanatlanan Mete Han'dan bahsetsek,özgürlük yolunda 39 arkadaşıyla dev gibi Çin'e meydan okuyan Kürşad'ın haykırışını duyar gibi olursunuz.

"Her nereye bir saray yapsam,yanına bir cami ile minare dikmezsem Allah'tan haya ederim"diyen Sultan Tuğrul Bey'i ansak,26 Ağustos 1071 de Malazgirt ovasında,"Şehit olursam bu beyaz elbisem kefenim olsun."diyerek Bizans'ı yenen ve Anadolu'nun kapılarını açan Alparslan'ın kükreyişini işitir gibi olursunuz.

Anadolu'nun sonsuza dek Türk ve İslam yurdu olduğunu belgeleyen Miryakefalon'un muzaffer kumandanı II. Kılıçaslan'ı yadetsek,Söğüt ve Domaniç yaylalarında bir elinde kılıç bir elinde kalkan,kalbinde volkan gibi bir iman,etrafında bir düzine kahraman ile:"Biz Allah'ın kitabının bulunduğu odada ayaklarımızı uzatarak yatmaktan haya ederiz"diyen,infilak eden bir çekirdek gibi Sakarya ile kol kola girerek kabuğunu yırtan ve Bursa üzerine yürüyen Osman Gazi'yi görür gibi olursunuz.

Kosova'da şehit olmayı canına minnet bilen Gazi Murat Hüdavendigar'ı hatırlasak,Niğbolu Kalesi önünde "Bre Doğan"diye haykıran Yıldırım'ın düşüşündeki ve şimşeğin çakışındaki ve göklerin gürleyişindeki eda ile adeta bir Hızır gibi imdada yetişen Yıldırım Han'ı temaşa eder gibi olursunuz.

İlk kez kendi arzusuyla tacını ve tahtını oğluna terk eden II.Murad'dan dem vursak Hz. Peygamber'in:"Kostantiniyye mutlaka fethedilecektir.Onu fetheden komutan ne güzel komutan,onu fetheden asker ne güzel asker"hitabının muhatabı olma bahtiyarlığına eren Fatih Sultan Muhammet Han'ın yeri,göğü inleten mehter ve tekbirle Topkapı surlarından İstanbul'a girişindeki o coşkulu heyecanı yaşar gibi olursunuz.

Sultan Bayezid-i Veli'yi düşünsek,Allah Rasülünün daveti üzerine Mısır seferine çıkan ve Mercidabık zaferinin ardından Kudüs'e girerek 12 bin kandille aydınlanan Mescid-i Aksa'da hacet namazı kılıp Sina Çölünden Kahire'ye yürürken atına binmeyen,sebebi sorulunca da :Allah'ın Rasülü önümde yaya yürürken ben hangi cüretle ata binebilirim"diye gözyaşı döken Yavuz Sultan Selimle kol kola Sina çölünü aşar gibi olursunuz.

Denizlere yelken açan ve Akdeniz'i bir Türk gölü haline getiren Barboros Hayrettin Paşa'dan bahsetsek,Ben ki; sultanların sultanı, kralların kralı ülkelerin hükümdarlarına taç giydiren Allah'ın yeryüzündeki gölgesi Akdeniz'in ve Rumeli'nin ve Anadolu'nun ve Karaman'ın ve Rum'un ve Vilayet-i Zülkadriye'nin ve Diyarbekir'in ve Azerbeycan'ın ve Acem'in ve Halep'in ve Mısır'ın ve Mekke ve Medine'nin ve Kudüs'ün külliyen Diyar-ı Arab'ın ve Yemen'in ve dahi bir çok

memleketin ki aba-i kiram ve ecdat-ı izamın kuvvet-i Kahireleriyle fethettikleri ve Cenab-ı celalet meabım dahi tiğ-ı ateşbar ve şemşir-i zafer-nigarım ile feth eylediğim nice diyarın sultanı ve padişahı Sultan Bayezit Han oğlu, Sultan Selim Han oğlu Sultan Süleyman Han'ım.

Sen ki, Fransa vilayetinin kralı Françesko'sun.…"Kralların sığınağı olan Osmanlı hükümetine yolladığınız mektuptan öğrendiğime göre ,düşman ülkenizi yağma ve tahrip ederken, sizi de hapsetmiş. Yüreğiniz teselli bulsun, ruhunuz hiçbir zaman ümidini kesmesin. Gece gündüz atımız eğerlenmiş ve kılıcımız kuşanılmıştır."diye haykıran Muhteşem Süleymanla Tuna boylarında koşar gibi olursunuz.

Kanije'de 5 bin kişilik mütevazi bir kuvvetle volkan gibi püskürerek,Ferdinand'ın 50 bin kişilik güçlü ordusunu tuz buz eden Tiryaki Hasan Paşa'dan söz açsak;Plevne'de Rusya'nın dev gibi bir ordusu karşısında destanlar vucuda getiren ve:

"Tuna nehri akmam diyor
Etrafımı yıkmam diyor
Şanı büyük Osman Paşa
Plevne'den çıkmam diyor." diye marşlara konu olan Gazi Osman Paşayla birlikte coşar gibi olursunuz.

Avrupa'yı kasıp kavuran Napolyon'u Akka kalesi önünde rezil rüsvay eden 90 lık Cezzar Ahmet Paşa'yı zikretsek;

"Ben size taarruz etmeyi değil, ölmeyi

emrediyorum" emrini veren ve Bomba sırtını anlatırken de: "Karşılıklı siperler arasındaki mesafe 8 m. Yani ölüm muhakkak. Birinci siperlerin hiç biri kurtulmamacasına kâmilen düşüyor. İkincidekiler onların üzerine gidiyor. Fakat ne kadar şâyân-ı gıpta bir itidal ve tevekkülle biliyor musunuz? Öleni görüyor, üç dakikaya kadar öleceğini biliyor, en ufak bir futur göstermiyor. Sarsılmak yok. Okumak bilenler ellerinde Kur'an-ı Kerim cennete girmeye hazırlanıyorlar. Bilmeyenler kelime-i şahadet getirerek yürüyorlar. Bu Türk askerindeki ruh kuvvetini gösteren şâyân-ı hayret ve tebrik edilecek bir misaldir.

Emin olmalısınız ki, işte bize Çanakkale muharebelerini kazandıran bu yüksek ruhtur"diyen Gazi Mustafa Kemal Paşayla birlikte Çanakkale'yi yaşar gibi olursunuz.

Orta Asya, Azerbaycan, Kafkaslar deseniz, bütün bir Türk dünyasının kalbini hoplatırsınız.

Nişabur, Kaşkar, Taşkent, Semerkant, Buhara deseniz bütün bir milletin derin hafizasında rihteri büyük depremler meydana getirirsiniz.

Kırım, Kazan, Azak, Eflak, Boğdan, Kili, Akkerman deseniz,"Çırpınırdı Karadeniz, bakıp Türk'ün bayrağına.."marşıyla kol kola girmiş 70 milyonu coşturursunuz.

Balkanlar,Rodop ve Şar dağları, Kosova, Üsküp,Kanije,Estergon,Uyvar,Nazlı Budin, Bosna, Viyana,Sofya,Selanik,Manastır deseniz küllenmiş nice yaraları deşersiniz Çanakkale, Afyon, Dumlupınar,Sakarya deseniz bütün bir Anadolu inler ve kıyam eder.

Peki tarihi, siyasi ve askeri açıdan bu böylede, kültür ve medeniyet açısından farklı mı? Hayır. Nasıl ki, bu milletin zaferleri ve kahramanları sıradağlar gibi geçit yapıyorsa, kültürel dinamiklerimiz de elbette bundan farklı değildir. Mevlana'lar, Yunuslar, Hoca Ahmet Yeseviler, Hacı Bektaş Veliler, Edip Ahmet'ler, Hacı Bayramı Veliler, Nasrettin Hocalar Müslüman Türk'ün bahçesinin şakıyan bülbülleridir.

Mazi ile öğünmek müflislerin harcıdır derler. Fakat mazi milletlerin köküdür. Anadolu'da kökü toprağın altına dal budak salmış olan ağaçlara, ulu çınar derler.

Biz mazimizle kuru kuruya iftihar etmiyoruz. Ondan kuvvet, ibret ve ilham alarak istikbale yürüyoruz.

Biz tarih boyunca adalet ve hoşgörü ile kolkola yürümüş bir milletiz. Başka halkların değerlerine kültürlerine ve inançlarına saygıyı esas alan özelliğimizi dost söyler,düşman söyler. İnsanları asıp-kesen, kültür ve medeniyetleri yakıp- yıkan değil, sahip çıkarak yaşatan bir toplumuz biz.

Hz. Peygamber'in Mekke'yi, Hz. Ömer'in Kudüs'ü, Fatih'in İstanbul'u fethettikleri zaman ,kılıçtan geçirilmeleri beklenen halkı affetmeleri, hatta dinlerinde, dillerinde ve mülklerinde serbest olduklarını ilan etmelerindeki hoşgörü ve

merhametli davranışa, acaba dünya tarihinin hangi safhasında rastlanmıştır?

Bizdedir sevilmeden sevmek. Yaşatma isteğiyle yanıp tutuşmak. Bizdedir hoşgörü, şefkat, iyilik ve fazilet. Bizdedir adalet, insanlık, vicdan, izan, insaf ve edep. Bizdedir misafirperverlik. Bizdedir komşusu açken tok yatmamak. Kendisi için arzu ettiğini başkası için de arzu etmek. Bizdedir kahramanlık, yiğitlik ve mertlik. Bizdedir din, vatan ve bayrak uğruna seve seve ölüme koşmak…

O halde niye biz kendimizi, kültürümüzü, tarihimizi ve o güzel hasletlerimizi genç nbesillerimize anlatamıyoruz. Tarihimizin özellik ve güzelliklerini öğretemiyoruz.

Tarih boyunca 100'den fazla devlet kurmuş ve meydana getirdiği kültür ve medeniyeti dünya kültür ve medeniyetine öncülük etmiş, binlerce yıllık engin ve zengin geçmişi olan bizden başka bir millet olmadığı halde, ne yazık ki tarihi yaptığımız kadar yazdığımız ve gelecek nesillere bu misyonu kazandırdığımız söylenemez.

Hani nerde bizim, Malazgirt ve Kosova'ların, Varna ve Çaldıran'ların, Preveze ve Pilevne'lerin, Çanakkale ve Sakarya'ların destanı ve türküsü?

Hani göğsünü siper edip yurdunu adi ve alçaklara çiğnetmeyen kahraman ve yiğitlerin kümbeti ve türbesi?

Hani bayrağımızı uçsuz bucaksız deryalarda şan ve şerefle dalgalandıran Hamidiye'lerin, Yavuz'ların, Alemdar'ların, Muavenet ve Nusret'lerin şahikalarda taçlanan ülküsü?

Hani Mete Han'ların, Alparslan'ların, Barbaros'ların ve daha nice yiğitlerin serencamesi ve kitabesi?

Hani eserleri Avrupa Üniversitelerinde yüzyıllarca ders kitabı olarak okutulan dünya tıp literatürünün şahı İbn-i Sina'ların, beş asır önce çizdiği mükemmel haritaları hâlâ bugün ilim adamlarını şaşırtan Piri Reis'lerin, Matematik dalında dünyada çığır açan Musa Kardeşler'in, Felsefe dalında Farabi'lerin, daha pek çok ilmin öncüsü Akşemseddin'lerin, Uluğ Bey'lerin, Ali Kuşcu'ların şarkısı ve hikayesi?

Hani İstanbul surlarında ilk bayrağı diken Ulubatlı Hasanların, Çanakkale'de 276 kilo mermiyi "Ya Allah" diyerek kaldırıp, fizik kanunlarını alt üst eden Seyit Onbaşıların, İzmir'de düşmana ilk kurşunu sıkan Hasan Tahsinlerin, Sütçü İmamların, Şahin Beylerin, Nene Hatunların destanı?

Belki tarihimize bütünüyle bir "Kahramanlar Tarihi" demek daha doğru olur. Zira, Tarihinde her alanda böylesi bir kahramanların geçit yaptığı başka bir millet yoktur.

> Öyleyse neden, gençlerimize milli şuur kazandırmak amacıyla bu hakikatleri veremiyor ve öğretemiyoruz? Her türk vatandaşı elini kolunu sıvayıp, üzerine düşeni yapmalıdır. Aksi durumda ecdadımızın hatırasına en büyük saygısızlığı yapmış olacağız demektir. Ayrıca bu işin vebali de ağırdır.

İSTANBUL'UN FETHİ'NİN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Tarihimizde bazı zamanlar ve bazı olaylar vardır ki, hayatî öneme haizdirler. Aynı zamanda bu olaylar, tarihimizin de dönüm noktasını teşkil ederler. İşte İstanbul'un fethi de bu olaylardan birisi, belki de en önemlisidir.

İstanbul'un fethini, tarihimizin bu altın sayfasını bir defa daha yad etmekle, bu mutlu anı tekrar yaşamak imkanı bulmuş olacağız. Sevgili Peygamberimizin müjdesine nail olan ecdadımızın ruhlarını da bir kez daha şad edeceğimizi umuyorum.

Biz burada fetih olayını tarihî açıdan ele alıp, Türk-İslâm tarihine ve dünya tarihine etkilerini değerlendirmeye çalışacağız.

Fetih, bir beldenin silahla elde edilmesinden öte, çok daha derin manalar ihtiva eder. Bu sebeple hem maddi, hem de manevi açıdan ele alınıp değerlendirilmelidir. Zira, Fatih'le Akşemseddin arasındaki münasebeti sağlıklı kavramadan ne Fatih'i ne de fethi gerçek veçhesiyle anlamak mümkündür. Daha sonra Fatih'in şahsiyeti ve idealinden bahsedeceğiz. Ancak daha önce bir anekdotla Fatih'in azim ve kararlılığını tesbit etmede yarar vardır.

Fatih 1461'de Trabzon'un fethine giderken geçit vermez dağları nice güçlüklere katlanarak aştı. Bunu gören Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın annesi Sare Hatun: "Padişahım, bunca zahmet bir kale için değer mi?" deyince, Fatih'in verdiği cevap onun idealinin en güzel resmidir! Maksadımız kale fethetmek değildir. Bu zahmet din yolundadır. Eğer bu zahmeti ihtiyar etmezsek bize gazi demek yalan olur."

İşte İstanbul'un fethindeki derin manayı da aynı kategoride değerlendirmek gerekir. Çünkü Fatih'in ideali çok yüce idi. Rumeli Hisarı yapılırken, buna engel olmak niyetiyle gelen Bizans İmparatorunun elçilerine: "Benim gücümün ulaştığı yere imparatorunuzun hayali dahi erişemez. Varın imparatorunuza böylece söyleyin" sözü de bu yüce ideali ifade etmektedir. Kuşatma esnasında da Bizans'ın anlaşma karşılığında vergi vermeyi kabul edeceğini bildiren elçilere Fatih'in: "Buradan gitmekliğim mümkün değildir. Ya ben Bizans'ı alırım. Ya da Bizans beni." ifadeleri de Onun bu konudaki kararlılığını göstermektedir. Napolyon gibi Fatih de, kurulacak bir cihan imparatorluğuna ancak İstanbul'un başkentlik yapabileceğine inanmaktaydı. Fatih'in ecdadından devraldığı misyon gereği, ülkesinin ortasında bağrına saplanmış bir hançer gibi duran Bizans İmparatorluğunu yıkıp İstanbul'u alması icap ediyordu. İstanbul fethedildiği takdirde Anadolu ve Rumeli toprakları birbirine bağlandığı gibi, haçlı tahrikleri de son bulacaktı. Askerî güvenlik sağlanacak, denizlerde hakimiyet kurulacak ve Anadolu Türk birliği de tesis edilmiş olacaktı. Bütün bunların bir de dini boyutu vardı. Zira Peygamberimiz bir hadisinde: "Kostantiniyye mutlaka fetholunacaktır. Onu fetheden kumandan ne güzel kumandandır. Onu fetheden asker ne güzel askerdir" buyurmak suretiyle fethi hedef göstermişti.

Büyük Selçuklular 1071'de Malazgirt Zaferiyle, Anadolu'nun kapılarını Müslüman Türklere açmıştı. 1176'da Miryakefalon'da Anadolu Selçuklularının kazandığı zafer, Anadolu'nun sonsuza dek Türk yurdu olduğunun tescili idi. Osmanlıların Anadolu ve Rumelideki fetihleri de İstanbul'un fethinin zeminini hazırlamıştı. İsmail Hami Danişmend'in ifadesine göre: "İstanbul ideali Arap'tan Türk'e bütün dinî ve efsanevî motifleriyle beraber intikal etmişti." Üstelik İstanbul tarih boyunca stratejik önemi ve tabii güzellikleriyle bütün milletlerin ilgi odağı durumundaydı. Şair Yahya Kemal: "Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer" diye tavsir ediyordu İstanbul'u.

"Kostantiniyye dünyevi olduğu nisbette uhrevî bir saadet yoluydu. İstanbul üzerine yürümek din ve dünya cennetine sefer etmek gibiydi." (51) Şehrin kuşatılması safhasında Tarihçi Barbara der ki: "İstanbul halkının tamamının bir ayda yapamayacağını Türk ordusu bir gecede yapmayı başarmıştı." Tacizade Cafer Çelebi de: "Öyle bir hazırlık başladı ki; bir yılda yapılan bir aya, bir ayda yapılan bir güne sığdırılmalıydı" ifadesine yer verir.

6 Nisan 1453'te başlayan kuşatma devam ederken Fatih, dünya savaş tarihinin en dâhice kararını verir, ve bir gecede gemileri karadan yürüterek Haliç'e indirir. 53 gün süren kuşatmadan sonra 29 Mayıs 1453'te fetih müyesser olur ve Fatih muzaffer bir komutan olarak şehre girip doğruca Ayasofya'ya gider. Kilisede toplanan Hristiyan halka Peygamberimizin Mekke'nin fethinde, Hz. Ömer'in de Kudüs'ün fethinde gösterdikleri hoşgörüyü gösterir. Şayet Fatih'in yerinde Hristiyan bir hükümdar olsaydı ve İstanbul halkı da Müslüman olsaydı, böyle bir zafer sarhoşluğu içinde halkın hepsini kılıçtan geçireceğinden hiç kuşku yoktur. Çünkü tarih bu

şekilde nice olaylara şahittir. Tarihçi Yılmaz Öztuna'nın: "Son Bizans başbakanının 'Bizansta kardinal külahı görmektense, Osmanlı sarığı görmeyi tercih ederim' sözü cihan tarihinin pek maruf sözleri arasında yer almıştır. Çünkü Avrupa'nın toleransı Türklerinkine nisbetle pek ilkeldi" tesbiti büyük bir gerçeği yansıtmaktadır.

"Artık Fatih ünvanını hak kazanmış olan II. Sultan Mehmet, hiç değilse o zamanki harp kaidelerine uyarak, esir ettiği halkı başka yerlere sürer yahut satabilirdi. Bu türlü hareket etmeyi isteseydi mucip sebebi de hazırdı. Halbuki genç Fatih, değil o devrin, XX. asrın dahi anlayamayacağı bir yumuşaklık ve şefkatle, esir aldığı bu şehir halkını uzun vadeli taksitlere bağlayarak kurtulmaları esasını kabul etti. Halbuki ayın tarihlerde, Akdenizin garp ucundaki engizisyon mahkemeleri, insanları fikirlerinden dolayı ateşte yakıyordu." (52)

İstanbul'un fethi, sadece Türk-İslâm dünyasında değil, tüm dünyada sonuçları itibarıyla büyük yankılar uyandırmıştır. Öncelikle Türk-İslâm dünyasındaki yankılara baktığımız zaman görürüz ki; bu fetih tarih boyunca Türk milletine nasip olmuş en büyük şereftir. Çünkü olayın çağlara damgasını vuracak çok önemli bir boyutu vardır. Zira İstanbul'u fethetmek bütün İslamlar için en yüce bir idealdi. "Bir ayette geçen BELDETÜN TAYYİBETÜN ibaresinden İstanbul'un kastedildiği manasını çıkaran alimler, ebced hesabıyla fetih tarihini bularak Türklerin Cenab-ı Hakkın böylesine büyük lütfuna mazhar olduğu manasını çıkarmışlardır. Büyük Hakan Fatih Sultan Mehmet'in hocası Akşemseddin'in velilik gözü ile fetih vaktini tayin edip, gün, saat ve yerini söylemesi de bu inancı doğrulamaktadır." (53)

Sevgili Peygamberimiz de fethi gerçekleştirecek orduyu müjdelemişti. Bu yüzden bunu gerçekleştirmeyi her müslüman cana minnet bilmekteydi. Önce Emeviler, daha sonra da Abbasiler İstanbul'u kuşattılarsa da bir sonuç elde edememişlerdi.

O günün şartlarında çok muhkem surları ve güçlü savunması olduğu için, Bizansı ne Yıldırım'ın, ne Musa Çelebi'nin ve ne de II. Murat'ın, kuşattığı halde alamadığını görmekteyiz. Şimdi yüzyıllar boyu uğraşılıp ta bir türlü erişilemeyen fethi gerçekleştiren, başta Fatih olmak üzere onun askeri ve halkı ile, tüm Türk-İslâm dünyasının sevinmesi kadar doğal bir şey olamaz.

Bir yandan Mısır Memlüklü Devleti'nde bayram havası eserken, öte yandan Güney Hindistan'da Behmeni Sultanlığı elçiler yollayarak Fatih'e tebriklerini bildirmekteydi. Abbasi halifesi ise Türk şehitlerinin ruhuna Kur'ân ziyafeti çekiyordu. İstanbul'da da başta gaziler olmak üzere günlerce süren zafer şenlikleri yapılmakta ve halk bayram sevinci yaşamaktaydı. Büyük tarihçi Hoca Sadettin Efendi: "Can sesleri sustu, yerini tekbir sesleri aldı." İfadesinde bulunuyor. Prof. Osman Turan da, Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi Tarihi adlı eserinde diyor ki: "Nihayet bu büyük fetih II. Sultan Mehmet'e nasip olmuş ve Fatih "Müjdelenen kumandan", askerleri de "Müjdelenen askerler" olmak şerefine kavuşmuştur." Böylesi bir şeref şahikasında taçlananların bayram yapmaları en tabii haklarıdır.

“İslam tarihinde bu bir gelenektir. Fetihten sonra hemen bir cami yaptırılır, buna zaman yetmediği hallerde fethedilen bölgenin en büyük kilisesi camiye çevrilir. Ve Islâm’da hürriyet ve hakimiyetin sembolü olan cuma namazı kılınırdı. Cuma namazında sultan veya onun adına bir âlim hutbe okur, hutbenin ikinci kısmının sonunda beldenin fatihinin de adı anılırdı, devletinin-milletinin payidar olması için dua edilirdi. Fatih de öyle yaptı. Şehrin en büyük kilisesini (Ayasofyayı) camiye çevirdi ve ilk cuma namazını kıldı.” (54)

“Fatih Sultan Mehmet sur dahilinde ilk defa Ayasofya odalarını medreseye çevirdiği gibi sur haricinde de bugün Eyüp dediğimiz mahalde Peygamberimiz ashabından (Medine’ye hicret buyurdukları zaman bir müddet evinde misafir kaldığı) Halit b. Zeyd Ebu Eyyub Ensari’nin kabrinin yanına bir cami, bir de medrese yaptırarak az zamanda buranın imarını temin etmiştir.”(55)

“Fatih İstanbul’u fethedip büyük zaferi kazandıktan sonra, diğer hükümdarlar gibi acaba niçin mağrur olmadı?” sualine N. Samı Banarlı şöyle bir tesbitle cevap verir: “Tereddütsüz söylenebilir ki, misafir olduğu odasının rafında bir Kur’ân bulunduğu için gece sabaha kadar ayakta bekleyen Osman Bey’in torunu bu vicdan terbiyesini o asırlardaki Türk ruhunu yine asırlarca beslemiş böyle manevi bir kaynaktan almıştı.”

Fethin gerçekleşmesinden sonra Türk tarihinin olduğu gibi, dünya tarihinin seyri de değişmiştir. Özellikle Avrupa’nın tutumu kelimenin tam anlamıyla güçsüzlüğe işaret etmektedir.

Alman İmparatoru III. Friedrich papaya yazdığı bir mektupta şöyle diyor: “Mehmet çoktandır aramızda hükümferma bulunuyor. Türk kılıcı çoktan beri başımızın üzerinde asılıdır. Karadeniz çoktan bize kapalı ve Romanya çoktan Türklerin hakimiyetindedir. Oradan Macaristanı ve sonra Almanya’yı ele geçirecekler. İngiltere ve Fransa kralları birbirlerine karşı silaha sarıldılar. İspanya nadir anlardaki huzura kavuşuyor. İtalya ise asla sulha kavuşamayacaktır.” Alman imparatorunun bu mektubundan Avrupa’nın siyasi yapısını ve perişan halini görmekteyiz.

İstanbul’un fethi sırasında dünyanın toplam nüfusu 400 milyon civarındadır. Yılmaz Öztuna’nın ifadesine göre bu nüfusun 275 milyonu Asya da, 70 milyonu Afrika’da yaşamaktaydı.

Fetih’ten sonra Avrupa Türklere karşı bazı tedbirlere başvurduysa da hiç bir netice alamadı. Papa’nın haçlı seferi düzenleme çabaları da bir işe yaramadı. Aslında aşırı bir Türk düşmanı olan tarihçi G. Sclumberger der ki: “Türkler tarafından İstanbul’un fethi, cihan tarihinin en büyük hadiselerinden birini teşkil etmiştir. Bu fethin, Avrupa’nın mukadderatı üzerindeki tesiri, büyük olmuştur. Doğu Avrupa’da Türklere, asırlar boyunca üstünlük temin etmiştir... Bu hadise hemen hemen tarihin akışını değiştirmiştir. “Yine bir tarihçi olan Franz Babinger de: “Cihan tarihinde bir dönüm noktası meydana getirecek olan bu saatin tesiri her yerde hissedildi. Batıda bu hadisenin yarattığı muazzam akis herkesi, İstanbul’un memleketler değer bir belde olduğuna inandırdı.” demektedir.

Şehirleri çevreleyen surların top gülleleriyle yıkılabileceği anlaşılmış ve bu sayede krallar, Avrupadaki derebeylik düzenine son vermişlerdi. İpek ve Baharat yolunun Türklerin eline geçmesiyle, Avrupa'lı denizciler başka deniz yolları aramaya başladılar. Böylece coğrafi keşifler ortaya çıktı ki bu durum Avrupa'nın daha sonraları maküs talihini yenmesine vesile olacaktır. Zira artık Rönesans ve Reform hareketleriyle, ilimde, inançta, teknikte, edebiyat ve sanatta Avrupa'nın önü açılacak, sanayi inkılabıyla da hızlanıp güçlenecektir. Avrupalı bilim adamlarının pek çoğu, Rönesansın Fatih'in Istanbul'u ilk fethiyle başladığına, Fatih, II. Beyazıt ve Yavuz'un toleransı sayesinde amacına ulaştığına inanmaktadır.

Tarihçi Hammer: "Bizans İmparatorluğunun düşmesi bin yıllık bir mevcudiyetten sonra taht şehri İstanbul'un Türklerin eline geçmesi, Avrupa milletleri için bir mücadele devresi açmıştır. Bu mücadele Avrupa için felaketli geçecektir" demektedir.

Fransız Akademisinden Rene Grousset- İstanbul'un fethi hadisesini hazırlayan sebepleri, L'Empire Du Levant adlı eserinde, dile getirir ve der ki: "Eğer Bizans seddi yıkılsa idi, Müslüman fethi 1453'de değil 673 veya 717'de gerçekleşse idi, henüz rüşdünü idrak etmemiş olan Avrupanın hali ne olurdu? Hiç bir rönesans hareketi mümkün olmazdı. Araplar ancak Suriye'yi, Mezopotamya'yı ve Mısır'ı Yunanlılıktan kurtarmışlar ve yeniden Sami'leştirmişlerdir. Türkler ise, Küçük Asya'nın en büyük kısmını Yunanlılıktan ayırdılar ve Turanileştirdiler... 1064'den 1081'e kadar, Anadolu yarımadası yeni bir Türkistan oldu... 1453, 1081'de gerçekleşiyordu. Batının müdahalesi durumu değiştirdi... Sözümü şu noktayı belirterek bağlamak isterim ki kitabım, Avrupa dışı kültür ve medeniyetlere karşı hiç bir peşin hükümle malül değildir. Avrupa medeniyeti dışında bilhassa İslâm dininden olan milletler, insanlık medeniyetine o kadar yüksek safhalar yaşatmışlardır ki, taraf tutmayan bir tarihçi, onlara düşman hiç bir temayüle sahip olamaz. Sonunda Roma İmparatorluğunun fethi işini Osmanlılar başarmışlardır. Çünkü Marmara kıyılarında idiler. Çünkü birbirini takip eden çok büyük hükümdarlara sahip olmak mazhariyetine erişmişlerdir. Bu hükümdarlar, mukayese kabul etmez askerlik dehasına sahiptiler. Ne istediklerini bilmişler ve fütuhattan başka hiç bir emel taşımıyorlardı. Osmanoğulları, Peygamberin seferlerindeki mukaddes gayeyi, asırlar sonra canlandırmışlardır."

Bu devirde her alanda Türklerin Avrupalılardan üstün olduklarını müşahede ediyoruz. Dolayısıyla, Fatih onlardan bir şey almayı düşünmemekteydi. Onun gayesi, Bizansı yıkıp Ortodoksluğu himaye ettiği gibi, İtalya'yı da alıp İslâmi esaslarla Eski Roma İmparatorluğunu tekrar ihya etmekti. Tarihçi Yılmaz Öztuna: "Kimse 21 yaşındaki II. Mehmet'in deha derecesini, asırlardan beri görülmemiş kudrette bir şahsiyet olduğunu kestiremezdi. Kimse büyük topları ve başka görülmemiş silahları tahmin edemezdi. Karadan donanma yürütüleceğini kimsenin aklı kesmezdi" diyerek bu açıdan bakıldığında fethin ihtişamına dikkat çekiyor.

Öte yandan batılı ilim adamı Grenard da Türklerin büyük başarılarının sırrını şöyle dile getiriyor: “Türklerin Balkanları ve Anadolu’yu tek devlet halinde toparlayabilmelerinin sırrı, Türkler’in atalardan kalma otorite ve disiplin gelenekleri ile Osmanoğulları hanedanının istisnai derecede devamlılık kudretindedir.”

Hangi açıdan ele alınıp değerlendirilirse değerlendirilsin İstanbul’un fethi, dünya tarihine altın harflerle yazılmış emsali bulunmaz bir kahramanlık destanı ve Türklerin en büyük zaferlerinden biridir. Türk tarihinde ve Cihan tarihinde önemli bir dönüm noktası meydana getiren fethi gerçekleştiren kutlu kumandan Fatih’i ve onun müjdeli askerlerini rahmet ve minnetle anıyoruz.

Fetih olayı ve Fatih’i kaleme aldığımız şiirimizin son kıtasıyla noktalayalım inşallah.

Güzel komutan, güzel er beraatın aldın,
Ey Yüce Fatih! Övgü dolu Rasûl sözünden,
Çağlar üstünde cihan tarihine nam saldın,
Rehber kılıp İslâmı, yürüyünce izinden. Mustafa Turan

ÖĞRETME; ÖĞRETMEN OLUNCA

Keyfiyet, her zaman kemiyetten önemlidir dostlar. Bu ülkeye çok değil, ideal sahibi öğretmen lazımdır. Herkes öğretmen olabilir. Ancak, mesele ideal sahibi iyi bir öğretmen olabilmektir. Öğrencilerin gönüllerinde ve zihinlerinde iyi bir ad, güzel bir yad bırakabilmektir. Ehliyetli, dirayetli, liyakatlı, on parmağında on hüner olan, donanımlı ve performans sahibi öğrenciler yetiştirip bu vatana ve aziz millete sıradan değil, sıra dışı üstün hizmetler sunabilmektir.

Hz. İsa (as) da bir öğretmendi. Çarmıha gerilmeyi göze alarak yetiştirdiği 12 havarisiyle (öğretmeniyle) o kadar etki bıraktı ki, bu gün dünyanın yarıdan fazlası O’nun dininin temsilcisidir. Demek ki öğretmen öğretmen olunca mağarada dahi yetiştirdiği öğrenciler dünyayı şekillendirebiliyormuş.

Hz. Muhammed (sav) de bir öğretmendi. “Ben ancak bir muallim olarak gönderildim”

diyordu. Tek başına ortaya çıkan bu insanlık ehramının zirve taşı, gaye insan ve ufuk Peygamber, Rabbinden aldığı ilk "OKU!" mesajıyla, kaba saba, cahil cuhela bir toplumu kısa zamanda temelinden dönüştürüp, dünyaya örnek olan ve yön veren İslam medeniyetinin temellerini atabiliyordu. Medinede Mecid-i Nebevi'nin bir köşesine kurduğu Ashab-ı Suffa okulu ile, ilmin kapısı Hz. Ali gibi nice alimler, Ebu Hureyre gibi nice muhaddisler, Musab Bin Umeyr gibi nice öğretmenler yetiştirmişti. Uhut savaşına ben de gideceğim diye 9 yaşında beline taktığı kılıç kendinden büyük Said El-Hudri'ye Kainat Efendisi: "Ya Said! Biz savaşa gidiyoruz. Medine de korunmaya muhtaç yaşlılar var. Kadınlar var. Sen de dön onları koru" diyerek öğretmenlik formasyonunun en âlâ ve en muşahhas numunesini veriyordu. Demek ki, öğretmen öğretmen olunca, çöl ortasında ve hurma dallarının gölgesinde yetiştirdiği öğrencilerle dünyayı, bir başka dünyaya dönüştürebiliyordu.

Hoca Ahmet Yesevi de bir öğretmendi. Yeriştirdiği talebeleri olan Horasan Erenleri, bütün bir Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasını sağlamışlardı. Mevlana'da bir öğretmendi. Ama O öyle bir evrensel öğretmendi ki, vefatından 800 yıl sonra, bir yılda Topkapı Sarayı'nı ziyaret eden insandan, daha fazla insanı, dünyanın her tarafından Konya'ya ve huzuruna bir günde toplayabiliyor ve İzzeddin Keykavus gibi cihan hükümdarı yetiştirebiliyordu. Hacı Bektaşi Veli de bir öğretmendi. Ama O, incinse de incinmeyen, eline, beline, diline sahip, ilim, irfan ve edep sahibi öğrenciler yetiştirmişti. Şeyh Edebali de bir öğretmendi. Ama O öyle bir öğretmendi ki, Cihan devletinin temellerini atan Osman Gazi gibi nice öğrenciler yetiştirmişti. Molla Gürani, Molla Hüsrev ve Akşemseddin de birer öğremen idiler. Onların elinde şekillenen ve eleğinden geçen Fatih, İstanbul gibi bir dünya şehrini fethedebilmişti. Öğretmeninin karşısında O'nun elleri titriyor ve surlardan içeri girerken kendisine çiçek sunan Bizans kızlarına: "Siz bu çiçekleri benim öğretmenime verin"diye Akşemseddin'i işaret ediyordu.

Molme de bir öğretmendi. Ama O yetiştirdiği öğrencisi Napolyon'nun yumruklarına hedef olmuştu. Çünkü O'nun ölçeği yanlıştı. Ölçek yanlış

olunca, ölçümler de yanılmıştı. Buna karşı, Kemalpaşazade'nin yetiştirdiği Cihangir Yavuz, öğretmeninin atının ayağından sıçrayan çamuru şeref olarak addediyor ve ona saygı duyuyordu. İşte bu performansla 8 yılda Osmanlı coğrafyasına iki Osmanlı daha ilave edebiliyordu.

Öğretmen Ebussuud Kanuni'yi, Öğretmen Sadettin Efendi III. Mehmet'i, öğretmen Aziz Mahmut Hüdai de I. Ahmet gibi cihan hükümdarları yetiştirmişlerdi.
Kemal Bey de bir Matematik öğretmeniydi. Ama O, Mustafa Kemal gibi bir öğrenci yetiştirmişti ki, o öğrenci Çanakkale'de düşmanı durdurmakla kalmıyor, peşine taktığı bütün bir milletle, hileyle değil çileyle, cehaletle değil, ilim ve irfanla Türkiye Cumhuriyeti'ni kuruyor ve mensubu olduğu milletin Başöğretmeni oluyordu. Hedef olarak da muasır medeniyeti gösteriyordu.

Yıllarca bu milletin başına geçip onu idare ettiğini sanan liyakatsız, dirayetsiz, çapsız ve hicapsız, Rabbini ve haddini bilmeyen sözde devlet adamlarını yetiştirenler de birer öğretmendi. Ama O öğretmenler yetiştiremedikleri öğrencileri ile, muasır medeniyeti yakalamada bu millete yarım asırdan daha fazla zaman kaybettiriyorlardı. Bu büyük utanç ve vebal onların omuzlarında mahşere dek devam edecektir.

Öğretmen, o öğretmendir ki, yedi veren güller gibi vatan, bayrak kokan, ilim, irfan kokan, başarı ve performans kokan öğrenciler yetiştirerek koca bir milletin maküs talihini değiştirir. Bu ideal öğretmeni alkışlamak da, benim uçsuz bucaksız bir bahtiyarlığım olur. Selam olsun böylesi eli öpülecek öğretmenlere.

TARİHİMİZİN EN BÜYÜK DESTAN ŞAİRİ

"Sessiz yaşadım, kim beni, nereden bilecektir?" Diyen Akif'in, kendisi ve devasa eserleri, bugün hala milletin hafızasında canlılığını korumakta ve gönlünde yaşamaktadır. Şunu belirtmek gerekir ki, Akif bir sohbete, bir konferansa, bir kitaba sığmayacak kadar büyüktür. C. Şahabettin onu :"Yalnız bizim asrımızın değil, tarihimizin en büyük destan şairidir" diye tanımlar.

H.Cahit :"Mehmet Âkif'in hayatı, eserlerinden çok daha muhteşem bir şiirdir..."derdi.. Gerçekten de hayatında hep doğru bildiklerini yaptı. Hiç eğilip bükülmedi. İnandıklarından zerre kadar taviz vermedi. Çanakkale destanı ile taht kurdu bu milletin kalbine. İstiklal Marşı ile taçlandı şahikalarda ve ölümsüzleşti.

Çanakkale Zaferi haberini alınca, sevincinden hıçkırıklara boğuluyor ve ellerini Rabbisine açıp şükrettikten sonra: "Ya Rabbi! Bu zaferin destanını yazmadan ruhumu alma"diye yakarıyordu. "Çanakkale Destanı" nı bitirince de, "Artık ölebilirim Eşref! Gözlerim açık gitmez!"diyordu. Bu destanı okuyunca, heyecanlanıp kanatlanan S. Nazif: "Allah'ın şehitleri olduğu gibi, şairleri de var" demekten kendini alamayacaktı.

İstiklal Marşı için de: "O marş bir daha yazılamaz. Onu ben de yazamam. O şiir artık benim değil milletin malıdır. Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın."temennisini dile getiriyordu. Prof.Halil Yüksel, onu şu sözleriyle yüceltecekti:"Bu vatana hiçbir hizmetin olmasa dahi, İstiklal marşımızın şairi olman bile yeter."

İstiklal Marşı içinde:

"Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet,
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklal" sözleri Atatürk'ün en sevdiği mısralardı. Kurtuluş Savaşı için Ankara'ya gelen Akif'i gören Mustafa Kemal Paşa ona yaklaşır ve ;"Sizi bekliyordum efendim; tam zamanında geldiniz. Şimdi görüşmek mümkün

olmayacak; ben size ziyarete gelirim."der ve diyalog içinde çalışırlar.

Atatürk ile Akif'in arasının açık olduğu yazılıp söylenir. Evet biçim ve şekil yönünden frekans farkı olmakla beraber, derin bir düşmanlık olduğunu söylemek zordur. Eğer gerçekten Atatürk Akif'e düşman olsaydı. Onun şiirini de başa taç etmez ve İstiklal Marşı olarak bırakmaz, değiştirirdi. 1930'larda Atatürk'ün karşısında duracak bir güç mü vardı? Şayet Akif Atatürk'e düşman olsaydı, Mısırda bulunduğu süre içerisinde, o muhteşem ve güçlü kalemini ve sanatını Atatürk'ün aleyhine kullanmaktan onu kim men edebilirdi? Ben Mısır hayatında yazdığı bu tarz bir satır şiirine rastlamadım.

Âkif, ahlâksız edebiyata düşmandır. Samimiyetsiz, sahte ve taklitçi olanları sevmemiştir. Şiirlerinde halk deyimleri, atasözleri, halk kelimeleri bol bol yer alır.
Safâhat'ı ise;1911- 1930 yılları arasında Türk toplumunun hemen bütün meselelerini aksettiren bir ayna hüviyetindedir

Akif'i anlamak için "SAFAHAT" mutlaka okunmalıdır. Hem de birkaç kez.Yoksa bu gün sorsak Ankara'da Tacettin Dergahı'nı kaç kişi bilir? Fatih Sarıgüzel hâlâ bedbaht ve perişan, metruk… Moskova'da Aleksandr Puşkin, öylemi? Tam üç evi bulunuyor ve yaşatılıyor. Londra'da Şekspir de öyle. Pakistan'da Muhammed İkbal'e toz kondurulmaz. Ecdadımız kadirşinastı,vafalıydı. Ya biz???

Aruzun Mimar Sinanı ve tarihimizin bu en büyük destan şairini, bir kez daha rahmet ve minnetle anıyoruz.

DÜN ÂLİME SAYGI VARDI

“Âlimler, amirler ve hâkimler bozulduğunda kıyameti bekleyiniz” mealinde bir söz vardır. Bugün gelinen noktayı etüd ettiğimizde durumun hiç de iç açıcı olmadığı görebiliriz. Peki dün nasıldı? Dün özellikle âlimlere saygı ne durumdaydı? Bugünkü sohbetimizde bu konuyu işleyelim istedik.

Osmanlı hükümdarı II. Murat, her hafta iki kez tanınmış alim ve şairleri sarayında toplayıp sohbet ederdi. Şehzadeliği döneminde ulema muhiti tarafından bütün ünitelerin seferber edilmesiyle yetiştirilen Fatih de, aynı yolu daha dikkatli bir şekilde takip ediyordu.

Sık sık yapılan bu sohbetlerin birisinde, tevhide dair bir konu açılmıştı. O devrin en ünlü âlimlerinden Molla Zeyrek'le Hoca zade, Fatih'in huzurunda bu konuyu tam yedi gün boyunca tartıştıklarını tarihi kayıtlardan öğreniyoruz.

Molla Gürani, Bursa kadısıyken Fatih'in huzurunda eğilmediğini sadece selam verip el sıkıştığını, batılı tarihçi Hammer ifade etmektedir. Fatih uleması ilmin izzetini , her şartta korumuştur.

Tanınmış bir matematik bilgini olan Sinan Paşa, Padişahın hışmına uğrayıp hapsedildiğinde, âlimler derhal tepkilerini göstermişler ve Hoca Sinan serbest bırakılmadığı takdirde, bütün eserlerini yakacaklarını, ardından da İstanbul'u terk edeceklerini Fatih'e bildirmişlerdir. Bu olay üzerine Sinan Paşa derhal serbest bırakılmış ve ulemanın bu eyleminden dolayı da herhangi bir takibat yapılmamıştır.

Fatih'in huzurunda sadrazamlar, vezirler ve bütün devlet erkanı ayakta dururken, âlimler ve hocaların oturması, hükümdarın ilme ve âlime saygısını göstermez mi? Prof. Süheyl Ünver:"Fatih'in huzurunda ilmi mübahese ve münakaşalar ki, bunlar adeta birer Kollegium ve Sempozyum mahiyetindedir. Bu ilim meclislerinde, hükümdar asla müdahale etmemiş, tamamen tarafsız kalmıştır. Fatih'in görüşlerine aykırı görüşler söyleyen alimler çok görülmüş ve onlar ilmi istiklallerini ne bahasına olursa olsun koruyarak münazaradan ayrılmamışlardır" tespitini yapmaktadır.

18. yy Türk ressamı Levnî, Fatih devrinin ilim hayatını çok iyi bildiği için, belki de derin bir özlem duyduğu için o devri minyatüründe, bir müderrisin (Prof) omuzlar üzerinde bir tahtırevanla evinden medreseye götürülüşünü canlandırmıştır. Gerçekten de mesela, Fatih'in, hürmeten ayağa kalktığı ve "Zamanımın İmam-ı Azamı" dediği Ayasoyfa müderrislerinden Molla Hüsrev, evinden medreseye törenle getirilip götürülürdü. Talebeleri tarafından evinden alınarak atla medreseye getirilir, ders bittikten sonra da aynı minval üzere evine götürülürdü. Bu merasim, halk tarafından büyük bir hayranlıkla seyredilirdi.

Timur'un torunu olan Uluğ Bey'in Semerkand medresesinde müdür iken, Uluğ Bey'in ölümü ve Fatih'in çağrısı üzerine, yüz kişilik maiyetiyle birlikte İstanbul'a gelen büyük bilgin Ali Kuşçu'ya ,o gün çok büyük bir meblağ olan her gün bin akçe yolluk ödenmiştir.

Mısır seferinden dönerken yağmurlu bir havada devrin âlimlerinden Kemal Paşazade'nin atının ayağından sıçrayan çamur Yavuz'un kaftanını batırmıştı. Sert mizaçlı olan Padişahın kızacağı sanılmıştı. Oysa Yavuz: "Ulemanın atının ayağından sıçrayan çamur bizim için şereftir" demiş ve kaftanının öldüğünde sandukasına konulmasını istemiştir. İşte Yavuz bu tavrıyla zirvelerde bayraklaşırken, Napolyon ise hocası Molme'yi tokatladığı an; büyük ölçüde irtifa kaybetmiştir.

Pek tabiî ki, alim de kolay yetişmiyordu. Mesela Endülüslü Alim İbni Rüşt, biri evlendiği gece, biri de babasının vefat ettiği gece olmak üzere tüm hayatı boyunca sadece iki gece kitap okuyamamıştı. Büyük Alim İbni Teymiye,uykusu gelmesin diye uzun saçlarını tavana asarak kitap okuyordu.Sahih-i Buhari'nin yazarı ulaştığı her hadisi, kitabına kaydetmeden önce abdest alıyordu.

Öte yandan takdir edilir ki Âlim de, hürmet, itibar ve himaye ile yetişir. Fatih, Akşemseddin'i ziyarete gittiğinde hoca ayağa kalkmazdı. Oysa Akşemseddin Fatih'in huzuruna çıkınca Padişah onu ayakta karşılardı.

Harun Reşit'de gözleri görmeyen bir âlimin ellerine su dökerek şöyle demişti: "Elimizden başkaca şey gelmiyor. Hiç olmazsa ilminizin kadrini böylece yükseltelim."

Roma Germen İmparatoru Şarlken, Venedik’e vardığında, Ressam Titien'i ziyaret etmişti. Ressamın yere düşen fırçasını, eğilip yerden alan ve ressamın eline veren Şarlken:"Sizin gibi bir sanatkâra hizmet etmek büyük bir şereftir" diyordu.

Şimdi âlime olan itibar, eskisi kadar değil. Peki, bu keyfiyetteki suç sadece devlet ricalinde ve halkta mı? Hayır. İlim ehli de ilim yolunda çok irtifa kaybına uğradı.

“Gör zâhadi kim sahibi irşâd olayın der
Dün mektebe vardı bugün üstâd olayın der”

anlayışı hakim olursa, sonuç da elbetteki böyle bir tablo kaçınılmaz olacaktır.

ÇOBANLIKTAN YAZARLIĞA NASIL GEÇTİM?

Çocukluğum, her defasında bir film şeridi gibi gözümün önüne geldiğinde, iç çekip dakikalarca derinlere dalar giderim. Çocukluğumu, bir çocuk gibi doyasıya yaşama imkânından yoksunluğuma üzülürüm hep. Çünkü ben, normal bir çocuğun ne yaşantısına, ne oyuncaklarına, ne de lüksüne sahiptim. Hayvan tüylerinden oluşan yuvarlaktı gündüzleri benim yegâne topum. Geceleri bir kandil ışığından ibaretti bütün ışığım. Çelik çomaktı en lüks oyunum. Uçurtma uçuracak renkli bir kâğıttan dahi yoksundum. 20-25 haneli küçücük bir köydü benim bütün dünyam.

Böylesi olumsuz şartlarda ve mekânlarda bitirmiştim ilkokul’u. Birleşik sınıflarda günde bir saat ders görerek, muhtemelen de hep vekil olan öğretmenlerde okumuştum.

Henüz 10-11 yaşlarında körpe bir çocukken, kaderde hayvanların peşine düşmek de varmış. Sabahları, önümde koyunlar, ardımda çoban köpekleri dağlara doğru yol alırken, annemin kendi

eliyle dokuduğu bezden diktiği çantama, ekmek ve peynirle beraber, öğretmenimden ödünç aldığım bir de kitap koymayı ihmal etmiyordum.

Akşama kadar o kitabı bitiriyor, çoğu kere de kitapların gizemli dünyasına sırılsıklam tutulduğum için, hayvanları kaybederek gözü yaşlı dönüyordum köye. Artık kitaplar süslüyordu benim küçücük dünyamı. Kitaplarla o kadar yakın dost olmuştum ki, yalnızlığımı onlarla yenmiştim. Gece gündüz okuduğum kitaplarla avunuyor, birini bitirip diğerine başlıyordum. İsli kandillerin ve ağır gaz kokulu lambaların cılız ışığında yorgana bürünüp gece yarılarına kadar okuyor ve kitapla sarmaş dolaş dalıyordum uykularıma.

Koyunları otlatırken dağdan köye dönmenin yaklaştığı akşamın alaca karanlığında, Baltalı Köyü'nün meşhur Dalaksuyu mevkiindeki yüksek Nâre tepesinden Bilecik ve Eskişehir'in, gökyüzüne yansıyan kızılımsı ışıklarını görünce, başımı iki elimin arasına alıp, dakikalarca hayallere dalıyor ve kendi kendime: "Mahkûm muyum ben bu dağlara ve bu çobanlığa? İşte medeniyet orada! Ben o medeniyete gitmeliyim…" diyordum. Ardından da, hafızamda şehirlerde yaşama hayalleri kuruyordum dakikalarca.

Döksem şimdi o çocuksu hayallerimi yazıya, sığması mümkün değil ciltler dolusu kitaplara. Çünkü dünyadan habersiz hayat sürüyorduk o loş ışıklı gaz lambasıyla, yarı aydınlanan kerpiç evlerde. Elektrik yoktu. Su, kaplarla taşınırdı köy çeşmesinden. Bilmezdik şimdi kendisine esir olduğumuz televizyon kutusunu. Tanımazdık şimdi yanımızdan hiç ayırmadığımız telefonu. Gelmezdi köyümüze ne dergi, ne de gazete. Şimdi müzeleri süsleyen o bataryalı hantal radyolar dahi, ancak köyün ağasında bulunurdu. Bütün bunlar, o günün dünyasında lükstü bizim için. Düşünün bir kere, o günün en hızlı ulaşım aracı yalnızca attı. Sadece öğretmen ve imamdı köyün bilenleri ve aydınları.

Yedi yaşında öksüz kalan babam, okuma-yazmayı kendi kendine öğrenmiş, takvim yaprağı, eski gazete, eski dergi ve kitap ne bulursa okuyan bir insandı. O, birçok yönüyle diğer babalara hiç benzemezdi. Öyle sanıyorum ki, okuma aşkı bana rahmetli babamdan geçmişti. Çünkü O, bana her fırsatta, okuduklarıyla elde ettiği birikimden örnekler ve öğütler verirdi. Ders alınacak nitelikte

ibretli ve hikmetli hikâyeler anlatır ve alınacak dersi açıkça ifade ederdi. Babasız büyümenin ezikliğini yaşadığını ve okuyamadığını her defasında iç çekerek anlatır, ardından da: “Kaderimiz böyle yazılmış evlat, elden ne gelir” diyerek kendini teselli eder ve “buna da şükür daha kötü durumda olan insanlar da var ”derdi.

“Evladım!” diye başlayan öğüdüne: “Sakın ola ki, vaktini boşa harcama. Her gün yeni şeyler oku ve öğren. Hiç bir şey yapamıyorsan bol bol imza at… Hayatta hiçbir zaman ben kimden yana olacağım deme. Benden yana olacak var mı de. Dürüst ve mert ol. Doğruluktan ayrılma. Kötülüğe meyletme”… Şeklinde sıralardı ard arda öğütlerini. Küçükken kekeme olan birinin keçisiyle konuşa konuşa büyük bir hatip olduğunu, daha sonra çok çalışıp Amerika başkanlığına kadar yükseldiğini ballandıra ballandıra anlatır ve : “Evlat! İnsan azmettikten sonra, bu dünyada başaramayacağı bir iş yoktur” derdi. Çoğu kere tarlada kara sabanla çift sürerken yanı başında yürüdüğüm o sıralarda, babamın bana verdiği, doğrusu o gün için pek de mana veremediğim bu altın öğütlerin, bende ne büyük doping etkisi yaptığını neden sonra ancak anlayacaktım. Nitekim yıllar sonra kaleme aldığım Timaş yayılarından çıkan ve yeni yeni baskılar yapan , “Tarih Boyunca Babaların Çocuklarına Öğütleri” adlı eser, belki de bilinç altında yer etmiş bu duyguların bir tezahürüydü.Ara sıra evde bir telaş görür ve rahmetli neneme sebebini sorardım. O da: “Evladım! Hoca (imam) nöbeti var, baban birazdan tarladan gelir. Yemek hazırlıyorum. Köy odasına yemek götürecek” derdi. Kızartılan börekler, yapılan pekmezli tatlılar ve hazırlanan en leziz yemekler köy imamı içindi. Köyün imamına herkes büyük saygı duyar ve onu kemal-i hürmetle dinlerdi. Köy odasında başköşede o oturur, çay önce ona ikram edilir, köyün bir bileni olarak sohbet ve muhabbetin sahibi de hep o olurdu. Çok büyük bir insan olmalıydı.

Hayal dünyalarımın perisini bulmuş ve oracıkta kararımı vermiştim. Ben de o güzel yemeklerden tadmak ve saygın olmak için imam olacaktım. Bu çocuksu fikrimi babama açtığımda, gülümsedi ve gayet makul karşıladı. Rakımı çok yüksek dağ köyünden 17 km uzaktaki kazaya inmiş hafızlık yapıyordum artık. Öylesine bu işe yoğunlaşmıştım ki, gündüzler bir yana, geceleri

dahi uykudan kalkıp saatlerce Kur'an'ı ezberlemekle meşguldüm. Tamamını ezberleyince hafızamda meydana gelen değişimleri ve gelişimleri hissedebiliyordum. Zihnimdeki bu açılım, bana öylesine bir potansiyel kazandırmıştı ki, ileride hoşuma giden beyitleri, rubaileri, gazel, kaside, kelime, kavram ve özdeyişleri artık bir iki kez okumakla çok rahat hafızama alabilecektim. 600 sayfa Kur'an'ı hıfzettikten sonra, bunları ezberlemek benim için çocuk oyuncağından farksızdı.

Ufkum da açılmış olmalı ki, hedeflerim büyümüştü. Çünkü, bir gün kazada bulunan tüm imamların bir toplantısına şahit olmuştum. Dışardan birisinin gelmesiyle hepsi ayağa kalkarak saygı göstermişlerdi. Meğer müftüymüş o. Benim imrendiğim imamdan da büyük bir müftünün varlığını tanımıştım o gün. Kararımı o anda değiştirip, müftü olmayı koymuştum kafama. Artık gözlerim hep müftü üzerindeydi. Bir gün kazada kutlanan Cumhuriyet Bayramını izlemeye gitmiştim. Ortaokul öğrencileri ellerinde trampetler, üzerlerinde tertemiz elbiseler ve boyunlarında kravatlarıyla düzenli yürüyüş yaparak, çevresini halkın doldurduğu, meşhur Gölpazarı Horhor çeşmelerinin bulunduğu alanda sıra olmuşlardı. Gözümü üzerinden ayırmadığım Müftü Bey, birkaç kişiyle koltuğunda oturmakta iken, birisinin gelmesiyle derhal ayağa fırlayıp ceketini düğmeleyerek saygı gösterdiğini görünce, kim olduğunu sormuştum. Böylece müftünün de üzerinde bir Kaymakamın olduğunu öğrenivermiştim o gün oracıkta. Madem öyle, ben de Kaymakam olmalıydım. Bütün bu gelişmeler olurken, imamlığı çoktan unutmuş ve köye tekrar dönmeyi düşünmez olmuştum artık. Ortaöğretim için bir anda Bilecik'te bulmuştum kendimi.

Benim için, varlığımın bir parçası olan kitapların yazarlarına olan ilgim ve hayranlığım da epeyce artmıştı bu arada. Bu yazarlar, çok büyük insan olmalılar. Onlar büyük şehirlerde yaşarlar, ulaşmak çok zor olmalı diyordum. Bir gün okulun bahçesinde gördüğüm Türkçe öğretmenim Ruknettin Avcı Bey'in yanına koştum ve karşısında durarak yekten : "Hocam, ben de yazar olabilir miyim?" deyiverdim. Biraz da tebessümle mânâlı mânâlı yüzüme bakıyordu öğretmenim. Benim ise kalbim neredeyse yerinden fırlayacakmışçasına güm güm atmaktaydı. Çünkü "olamazsın" der diye ödüm patlıyordu. Babacan bir tavırla ellerini omzuma atan öğretmenim, beni şefkatle kendisine çektikten sonra, bir yandan başımı okşarken, bir yandan da : "Evet olursun Mustafa Turan. Hem de iyi bir yazar olursun. Ama bir şartla" diyordu. Heyecanla o şartın ne olduğunu sorunca da : "Önce çok okumalısın yavrum, hem de çook. Çünkü okumadan yazar olunmaz" cevabını almıştım. Teşekkür ettim. Artık, istediğim o umutlu cevabı almanın mutluluğu içindeydim.

Bir gün kendi yazdığım kitabın hayallerini çoktan kurmaya başlamıştım bile. Bundan sonra ikinci adresim kütüphaneydi. Beyin mızrabımda vuruşları hissediyordum ve sanki kitaplar beni Mevlanaca çağırıyordu: "Gel! Ne olursan ol yine gel". Bu düşüncelerle girdiğim kütüphanede binlerce kitabı su gibi, yudum yudum içmeliyim diyor ve artık bana hayat verecek iksire kavuştuğumu düşünüyordum. Arşimed'in suyun kaldırma kuvvetini bulduğu andaki heyecanı yaşıyor gibiydim. Bir yandan da raflarından çektiğim kitapları kokluyor, bağrıma basıyor ve Yunusca haykırıyordum :"Ballar balını buldum. Kovanım yağma olsun." Bu duygular içinde, hiç bir ayırım yapmadan ne bulursam sürekli okuyordum.

İhtiyaç duyduğum kitapları satın alacak param olmadığı için, il halk kütüphanesine gidip orada okuyarak geçiriyordum çoğu zamanlarımı. Bir gün yağmurlu ve soğuk havada gitmiştim okula. Ayakkabılarım tabanlarından su aldığı için, çoraplarım ıslanmış ve ayaklarım hem üşümüş, hem de uyuşmuştu. Hissetmiyordum artık ayakkabılarım içinde onları. Sobaya yakın bir sırada oturuyordum. Ders esnasında öğretmen tahtaya döndüğü anda, ayaklarımı sobaya uzatıyor, geriye dönünce de aynı hızla çekiyordum. Bir

sonraki derse, öğretmen elinde bir listeyle girmiş ve fakir öğrencileri tespit ederek ihtiyaçlarını not ediyordu. Utancımdan arkadaşlarımın içinde "benim ayakkabıya ihtiyacım var" diyemezdim elbette.

Ayağımın birisini sıranın dışarısına özellikle çıkarmıştım ki, o yırtık pırtık ayakkabımı öğretmen görsün de, kendisi beni listeye yazsın diye dua edip bekliyordum. Gerçekten bir süre sonra fark edip beni tahtaya çağırmış ve ayakkabını çıkar bakayım demişti. Tek ayak üzerinde diğer ayağımı çıkarınca, vıcık vıcık su içindeki çorabımı görmüştü de: "Evlâdım! Bak ayakkabıların delik deşik niye parmak kaldırmıyorsun" diye sormuştu. Ben ise utancımdan yerin dibine girercesine, sadece boynumu bükmüş ve sessiz kalakalmıştım. Listeye, ayakkabı ve çoraba ihtiyacı var diye yazınca, derin bir nefes almış ve bir süre sonra da yenilerini giyince, bilseniz ne mutlu olmuştum. İşte bu yoksulluktur ki, beni daha çok okumaya motive ediyordu. Bu birikimle olmalı ki, orta birinci sınıf sonunda yapılan oldukça zor bir sınavı kazanıp, Bursa'ya geçen iki öğrenciden birisi ben olmuştum. Artık ihtiyaçlarımı devlet karşılayacaktı. Maddi açıdan epeyce rahatlamış ve aileme de yük olmaktan büyük oranda kurtulmuştum. Bursa'daki orta ve lise yıllarım dolu dolu geçmişti.

Şehirdeki konferansları, panelleri ve kültürel faaliyetleri hiç kaçırmıyordum. Şehir kütüphaneleri ve kitapçılar en çok uğradığım mekânlar olmuştu. Okul kütüphanesinin müdavimlerinden biriydim. Artık kitaplara aşık olurcasına tutulmuştum. Sanki bir güç beni büyüleyip kitaplara tutsak etmişti. Ben de kitap okuma zevkine köle olmuştum. Kitap okurken Ramazan'ın letafetiyle iftar sofralarındaki hazzı alıyordum. Çatlamış dudaklarıma bir zemzem gibiydi o kitaplar adeta. Bu zevkle orta hacimli bir kitabı okuyup bitiriyordum her gün. Okuduğum kitapların, beni kanatlandırıp bambaşka alemlere uçurup götürdüğünü hissedebiliyordum. Nehirleri kitapla geçtim. Denizlerden okyanuslara kitapların kanatlarında ulaştım. Kitaplarla nice merhaleler aşıp, aradım ilim ummanındaki en nadide incileri. Bu kutlu yolculukta alemleri seyran eyleyüp nice bilgi hazineleriyle karşılaştım.

Yapılan bir şiir yarışmasına ben de katılmıştım. Çok da iddialı değildim ama, yarışma neticesinde ikincilik ödülünü kazanmıştım. Bu

başarı, beni daha fazla motive edip yazmaya yöneltiyordu. Şehre konferans için gelen konuşmacıları izlerken, onlara hayran oluyordum. Onların toplulukların karşısına geçip konuşmaları çok cazip gelmişti bana. Bir defasında Bursa Heykel'de Ahmet Vefik Paşa Tiyatro salonunda bir konferansa dinleyici olarak gidip, geri sıralarda ancak yer bulabilmiştim. Önümde yüzlerce insan vardı ve ben onların enselerini seyrediyordum. Oysa konferans veren Yazar'ın karşısında, hep yüzler vardı. O da yüzleri seyredip onlara hitap ediyordu. İşte o gün orada kendi kendime demiştim ki: "Bir gün sen de o kürsüde olmalısın ve yüzler seyretmelisin."

1981- Mustafa Turan ortada

Çocukluğumdan beri hedeflerim mütemadiyen büyüyordu. Artık iyi bir hatip olmak da girmişti hedeflerimin arasına. Bu amaçla, şehre gelen kültürel hatiplerin yanında, siyasi hatipleri de kaçırmıyordum. İyi bir hatip olmak için de, daha çok kitap okumam gerektiğine inanmıştım.

Yılların birbirini kovaladığı ve benim zafer bayrağımı her yıl bir üst sınıfa diktiğim bu zaman tünelinde, bir yandan derslerime çalışıyor, bir yandan da harçlığımı temin etmek maksadıyla hafta sonları inşaatlarda tuğla taşıyordum. Yaz tatillerinde de deniz kenarlarında garsonluk yapıp, kışın ki ihtiyaçlarım için harçlık biriktiriyordum. Bazen de iki arkadaş İstanbul'a gidip, kolilerle indirimli kitaplar alıyor ve öğrencilere satıyorduk. Böylelikle hem harçlığımıza katkı sağlarken, hem de okuyacağımız kitapları temin ediyor ve zengin bir kitap koleksiyonuna da sahip oluyorduk. Nedim'in bir taşına bütün acem mülkünü feda ettiği, Yahya Kemal'in, sade bir semtini sevmek dahi bir ömre değer dediği ve N. Fazıl'ın : " Ana gibi yar olmaz, İstanbul gibi diyâr. Güleni şöyle dursun ağlayanı bahtiyar…" diye tasvir ettiği dünyanın incisi o güzel şehir İstanbul'u, engin

tarihi ve zengin coğrafyasıyla ilk gördüğümde büyülenmiştim adeta. Galiba dünyadaki cennet budur diyordum kendi kendime.

Ne imamlık, ne müftülük, ne de kaymakamlık yoktu gözümde artık. Çoktan unutmuştum bu çocukluk tutkularımı. Kültür, sanat ve edebiyat gibi yeni yeni sevdalara tutulmuştum. Artık çocukluk hayallerimin çok ötesinde, yalnızca üç hedefim vardı: Biri İstanbul, diğeri Üniversite, üçüncüsü de edebiyat. Zira okuduğum kitaplar beni büyülemişti sanki ve edebiyatın cazibe yüklü dünyasına çekmişti.

1977 yılında üç bin mevcutlu okulun seçip Üniversiteye hazırlık için İstanbul'a gönderdiği dört öğrenciden birisiydim. Hiç durmadan test çözerek gece gündüz Üniversite sınavlarına hazırlanıyordum. Bu yoğun sınav trafiğinde dahi, kitaplardan kopamıyordum. Çocukluğumdan beri okuduğum kitapların, bende derin bir bilgi ve kültür birikimi sağladığını hissedebiliyordum.

Yaklaşık bir aylık hazırlıktan sonra, en büyük hedefim olan, üç temel ögeyi birleştirip, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğrencisi olmuştum. Bu keyfiyetin, bana kazandırdığı mutluluğu ifade edecek kelimeyi bulmak çok güç.

Üniversite tahsilim boyunca, beni arayanlar için Fakülteden sonraki ikinci adresim, Üniversite ve Fakülte kütüphaneleri ile birlikte, Beyazıt, Süleymaniye, Atıf Efendi, Ragıp Paşa ve Edirnekapı Millet kütüphaneleriydi. Beyaz Saray, Sahaflar ve Cağaloğlu kitap vitrinleri de üçüncü adresimdi. Kitaplardan başka hiç bir şeyi gözüm görmüyordu.

Hocam'ın: "Yazmak için önce okumalısın " Sözü çınlıyordu her dakika kulaklarımda.

Okuduğum kitaplardan da şu sözleri not etmiştim: "Düşlerini gerçekleştirmek isteyenler, uyanık kalmak zorundadırlar." "Nereye gideceğini bilen bir insana yol vermek için, dünya bir tarafa çekilir." Atatürk de: "Ben çocukken fakirdim. İki kuruş elime geçse bunun bir kuruşunu kitaba verirdim. Eğer böyle olmasaydı bu yaptıklarımın hiç birini yapamazdım" demişti. Önüme aydınlık ufuklar açmıştı bu tür sözler benim.Artık uykuda bile zihnim kitaplarla ve okumakla meşguldü. Vapurda, otobüste, trende gece, gündüz her zaman her yerde okuyordum. Ders aralarındaki

boşluklarda arkadaşlarım Çemberlitaş ve Beyazıt'daki sinemaları tercih ederken, ben rotamı kütüphanelere çeviriyordum.

Tarih öğrencisi olmam dolayısıyla, Topkapı Sarayına kimliğimi gösterip ücretsiz girebiliyordum. Sık sık saraya gidip ziyaretlerimi yaptıktan sonra, boğazın büyüleyici manzarasını dakikalarca seyrederek okuyordum kitaplarımı. Üniversiteden mezuniyet tezimi de İstanbul kütüphanelerinde ve ağırlıklı olarak da Topkapı Sarayı içindeki III. Ahmet kütüphanesinde hazırlamıştım. Topkapı Sarayı, hayatımın ayrılmaz bir parçası olmuş ve adeta mesken edinmiştim bu canlı tarih hazinesini. Saray, sonraları benim tahsil hayatımda olduğu kadar, diğer alanlarda da o kadar derin izler bırakacaktı ki, bir daha ömrüm boyunca unutamayacaktım o hatıraları. Çünkü birkaç yıl sonra eşim olacak bayanı da, Güzel Sanatlar Fakültesi'nin tezhip ve ebru öğrencisi olarak, yine o sarayda bulacaktım. Ve bundan sonra artık gönlümde esen fırtına ile, içim içime sığmayacak ve saraya daha canlı ve heyecanlı gidecektim. Zira sarayın çekici cazibesi kat be kat artmıştı artık benim nezdimde. Ayaklarım beni oraya, yürüyerek değil koşarak götürüyordu sanki. Dört yıl, göz açıp kapayıncaya kadar geçmiş ve 1981'de mezun olmuştum bu tarihi üniversiteden.

Tahsil hayatımın üç tarihi şehir olan ve üçü de Osmanlıya başkentlik yapan, Bilecik, Bursa ve İstanbul'da geçmesi benim için tarifi imkânsız bir bahtiyarlıktı. Sonraları bu keyfiyeti bilenler tarafından : "Tahsil hayatınız üç tarihi şehirde geçtiği için mi Tarihçi oldunuz?" Sorusuna muhatap olacaktım sık sık. Bu arada bir kıtada okuyup, diğer kıtada oturmak, Boğazın o muazzam güzelliğini doya doya temaşa ederek bir kıtadan diğerine gidip gelmek, dünyada kaç kişiye nasip olurdu acaba? İşte ben de o şanslı insanlardan biri addediyordum kendimi. Ama kader bizi Üniversite tahsilinden sonra, önce vatani görev için Lefkoşa'ya, ardından da öğretmenlik için Türkiye'nin öbür ucu olan Artvin'e savurmuştu.

Türkiye'nin diğer ucunda genç ve idealist bir öğretmendim artık. Derslere her akşam saatlerce kaynaklardan enine boyuna hazırlanıyor, elde ettiğim birikimi eskileriyle sentezleştirerek ertesi gün öğrencilerimle paylaşıyordum. Sarfettiğim enerjiyle tatlı bir yorgunluğun neticesinde, geceleri

başıma yastığa koyduğumda, vazifesini bihakkın yapabilme çabasının verdiği huzurla, mutlu dalıyordum uykularıma. Çok seviyordum yarınlarımız demek olan bu yaramaz minyatürleri. Derse girme vaktini iple çekiyordum adeta ve ders bitsin istemiyordum. Genellikle öğretmenler, kendilerine takılan isimden pek memnun olmazlar. Ancak oradan ayrılırken, çalıştığım lisede öğrencilerimin bana taktıkları ismi öğrendiğimde, hepsinin gözlerinden öpesim gelmişti. Aralarında bize "Ayaklı Kütüphane" diye hitap ederlermiş. Bu durum, yukarıda anlatılan kısa öyküyü tamamlar mahiyette olması açısından önemlidir sanırım.

Artık hızlı okuma tekniklerini de öğrenmem sebebiyle az zamanda çok kitap okuyabiliyordum. Bu şekilde okuduğum kitaplar binlerle ifade edilecek boyuttaydı. Kitap okuma gayretim, öğretmenliğimde de devam ediyordu. Bir yandan da Milli Eğitim, Türk Edebiyatı, Seviye, Kümbet, Diyanet, Ana Kültür Sanat, Erciyes, Ozan gibi dergiler ile bazı
gazetelerde yazıyordum. O sıralarda, bir gazete ya da dergide yazı ve şiirimizin çıkması, bizi ziyadesiyle mutlu etmeye yeterdi. O gün nereden bilebilirdim ki, bir gün gelecek seçkin bir grup arkadaşla "Irmak Kültür Sanat Dergisi"' adında bir dergi çıkarıp yazı işlerini deruhte edeceğimi. Ve yine nereden bilebilirdim ki, kısa adı İLESAM olan Türkiye İlim ve Edebiyat Eserleri Meslek Birliği ve Türkiye Yazarlar Birliği gibi seçkin kuruluşların bir üyesi olacağımı, Türkiye genelinde yapılan yarışmalarda dereceler elde edeceğimi ve "Yılın Edebiyat Sanatcısı" ödülü gibi onurlu bir ödüle sahibi olacağımı.

Ve artık 1990'lı yıllarda ilk kitabım "Temel Sorunların Analizi" adıyla çıkmış, böylece çocukluğumdan beri kurduğum hayallerim gerçekleşmişti. Şairler ve yazarlar derneği genel Başkanı merhum Göktürk Mehmet UYTUN örnek kitabı Ankara'dan kalkıp görev yaptığım Bolu'ya getirmiş ve mutluluğu bizimle paylaşmıştı.

Adeta ilk çocuğun doğuşu gibi, tarifi imkânsız bir duyguydu bu. Çok arzu ettiği oyuncağına kavuşan çocukların sevincindeki halet-i ruhiye içinde, bağrıma basmıştım ilk kitabımı. Evirip çevirip ona Alaaddin'in sihirli lambası gibi bakıyordum. İlk kitabımı cilveli bir edayla ve

büyük bir mutlulukla, bana verdiği katkı ve desteğe de teşekkür ederek imzalamıştım eşime.

Sonra da çantama 20 kadar kitap koyup İstanbul'un yolunu tutmuş ve Cağaloğlu' ndaki kitapçılardan başlamıştım dolaşmaya. "Ben de bir kitap yazdım vitrininize koyar mısınız?" diyordum lakin, uğradığım hiçbir kitapçı benimle ilgilenmiyordu. Beyazıt'a çıktığımda aynı manzara yine devam ediyordu. Beyaz Saray'a geçtiğimde de durum değişmemişti. O gün uğradığım bütün kitapçılardan eli boş dönmüş ve kitaplarım çantamda kalmıştı. Dönüşte Eminönü'nde bindiğim Kadıköy vapurunun bir köşesinde üzgün otururken, dokunsanız ağlayacak haldeydim. İşte o dakikalarda kendi kendime :"Daha çok çalışmam gerek" demiş ve devam etmiştim: "Öyle bir gün gelecek ki siz benim kitaplarımı vitrinlerinize koyacaksınız. Ben de onları seyretmeye geleceğim." Artık o hedefe ulaşma azmiyle hiç durmadan çalışıyor, çalışıyordum.

Sonraki yıllarda Şafak Sökerken, Cihan Hakimiyetine Giden Yol, Serzeniş, Tarih Boyunca Babaların Çocuklarına Öğütleri, Güldüren ve Düşündüren Tarih, Destanlaşan Çanakkale, Tarih Anekdotları, Başarıya Uzanan Köprü, Evinizdeki Okul, Sultan II. Abdül Hamit Han ve Yavuz Padişah Sultan Selim Şah, Okuyan Türkiye İçin Kitap ve Atatürk, Bir Tarihçi Gözüyle Haccı Yaşamak gibi kitaplarım bir birini kovaladı ve kitapçı vitrinlerinde yer almaya başladı. Meşhur yayınevlerinden çıkan kitaplarımdan, baskıları yüz binleri aşanlar oldu. Sadece yurt içinde değil, kitaplarım yurt dışında da okunan kitaplar arasına girdi.

Artık yıllar önce küçük bir çocukken kurduğum düşler gerçek olmuştu. O dağ başındaki ücra köyden de, çobanlıktan da kitaplar sayesinde kurtulmuştum. Ama yıllar var ki, hiç unutamadım o çocuksu düşlerimi. Şimdi ne zaman Bursa'nın Tophane'sinden, İstanbul'un Çamlıca'sından, Sakarya'nın Beşköprü'sünden akşam üstleri şehrin ışıklarına baksam, hep o çocukluk günlerimi ve kurduğum düşleri hatırlıyorum.

Bu gün hâlâ aynı duyguları taptaze yaşıyorum hafızamda. İşte hayalini kurduğum medeniyet… Artık çok uzaklarda değil burada, yanı başımda… Şimdi ise hamd ve şükretme makamındayım. Rahmetli babam:"Evlat! Azmin elinden hiçbir şey kurtulmaz" demişti ve ben kulağıma küpe olan bu sözün doğruluğunu yaşamıştım adım adım. Eve t, beni çobanlıktan yazarlığa getiren faktör, çok kitap okuma fiilim olmuştu. Zaten Yazar Fahri Tuna da öyle diyordu: "Okuyan kurtulur, okuyan kurtarır."

Hedeflerimi gerçekleştirme yolunda, mademki kitaplar bana bu derece hayati bir katkıda bulunduysa, ben de başkalarına, kitap okumanın önemini ve gereğini anlatmak zorunda hissediyordum kendimi. Evet bu bağlamda, her şeyimi önce Yüce Kudret'e, sonra da kitaplara borçlu olduğumu düşünüyorum.

Şimdi, kitap okuma alışkanlığını tüm topluma yaymak amacıyla, gayret sarfetmek durumunda olduğumuzun bilinciyle ve aldığım Kişisel Gelişim eğitimiyle, "TÜRKİYE OKUYOR" proğramı çerçevesinde, Valiliklerin, kaymakamlıkların, Milli Eğitim Müdürlüklerinin, okulların, Müftülüklerin ve sivil toplum kuruluşlarının davetiyle, sürekli yurt içinde ve yurt dışında, öğrencilerden öğretmenlere, güvenlik mensuplarından din görevlilerine, geniş halk kitlelerinden idarecilere kadar geniş kesimlere "Kültürümüzde Kitap" konulu seminer ve konferanslar veriyoruz.

İnsan azmedince ve çalışınca önünde hiçbir engelin duramayacağı gerçeğini işleyen konu çerçevesinde de sınavlara hazırlanan öğrencilere "Başarıda Motivasyon" ve "Hızlı Okuma Teknikleri" seminerleri ile, bu başarıda en temel faktörün aile olduğu gerçeğinden hareketle velilere de " Çocuk Eğitiminde Anne-Babanın Rolü" konferansları veriyoruz. Çeyrek asırdır verdiğim mücadele, yukarıdaki yaşanmış öyküyü

de içine alarak, “Başarıya Uzanan Köprü-Kitapların Sırrı” adıyla bir kitap olarak çıktı ortaya.

Bu eserde dünyada başarılı olmuş insanların tamamının kitap okuyarak başardıklarının öyküsünü anlattık. Kitabı niçin ve nasıl okumalıyız? Sorusunun açılımını yaparak, kitapla ilgili özlü sözlerden, şiirlere, kitapla ilgili anekdotlardan istatistiklere kadar geniş bir armoni hazırladık.

Bu konuda hazırladığımız ikinci kitap da “Okuyan Türkiye İçin Kitap ve Atatürk” adını taşıyor. Bu eserde Atatürk’ün kitap okuma tutkusu ve kitaba olan sevgisini araştırdık.

Eğer kitaplar, bu kadar olumsuzluklar içinden beni çekip çıkarmış, çobanlıktan yazarlığa ulaştırmış ve hitabet sanatına da sahip kılmışsa, daha nice insanımıza, çocuğumuza ve gencimize de aynı özellik ve güzellikleri kazandırması muhakkaktır diyerek, her zaman kitapları vazgeçilmezlerimiz arasına koyalım temennisiyle sevgi ve saygılar sunuyorum.

Sözün özünü de şu şiirimizle taçlandıralım istiyorum:

BU KERVANA KATIL ARKADAŞ
Kütüphaneler ilim alıp, ilim satarken
Kalpler, din, vatan, bayrak sevgisiyle atarken
Kitap okuma zevki, canlara can katarken,
Diril ve kalk ayağa, bu meydana atıl arkadaş,
Durma hadi sen de, bu kervana katıl arkadaş.

İLGİNÇ ŞAİR VE YAZAR HATIRALARI

Şairler ve yazarlar pratik zekâlı ve esprili insanlardır. Bu sebeple diğer insanlara göre, hayatı daha renkli ve dolu dolu yaşarlar. Tıpkı Hz. Davud'un elinde yumuşayan demirin kolayca her şekle sokulması gibi, onlar da hadiseleri kolayca değerlendirip sağlıklı yorum yapabilme yeteneğine sahiptirler. Genelde sevgi dolu, neşeli ve müsamahakârdırlar. Zaten iyimser ve neşeli olmak kendine güvenin bir işaretidir.

Şairlerin ve yazarların ruh asaletinden doğan fikirleri bir şelale haşmetiyle gürül gürül akar ve çorak gönülleri kana kana sular. Mümtaz Tarhan'ın ifadesiyle onlar: "Cehli örten kumaşın harıl harıl satıcılarıdır." Her yönüyle dünya medeniyetine katkımız olduğu gibi espri açısından da, hatırı sayılır bir yerimiz vardır dünyada. Şair ve yazarlar söz ustalarıdır. Espri ise, sözün gamzesidir. Bu yazıda meşhurların hatıralarına yer vereceğiz. Bu hatıraların çoğu da nükte tarzında olduğu için zevkle okunacağını düşünüyorum.

Abdülhak Hamid'in otomobili ile Beyoğlu tarafına geçen bir dostu anlatıyor: Biz, direksiyonda Hamid olduğu halde Abdülhak Hamid caddesinden geçiyorduk. Baktım üstat hem iç çekiyor hem gülüyordu. Sebebini sorunca bana dedi ki:

-İstanbul Belediyesi benim ismimi bu caddeye vereceğine, bu caddenin bir apartmanını bana verseydi daha çok makbule geçerdi. Dedi.

Yine bir sohbette Abdülhak Hamid'e sormuşlar:

-Efendim zenginlikle züğürtlüğün farkı nedir?" O da demiş ki:

- Zenginin derdi bin türlü iktisadi gailesidir. Fakirin derdi de besleyemediği ailesidir.

Onun için aralarında bir fark yoktur. Çünkü ikisinin de derdi çoktur.

Meşhur yazarlarımızdan ve hemşerimiz olan rahmetli Faik Baysal bir gün bize şu hatırasını anlattı : Ben bir gün Beyoğlu'nda gezerken, bir bayan çıktı karşıma ve hayretle:

-A! siz Faik Baysal değil misiniz?" dedi. Ben de:

-Olmaz olsaydım hanımefendi" dedim.

-Neden" dedi. Dedim ki:

Paris'te bir roman yazarı yazdığı kitabın geliriyle bir villa satın alabilir. Ben 76 kitap yazdım. İstanbul'da bir dairenin balkonunu bile alamadım. Dedim. Bu şaka yollu serzenişim karşısında Hanımefendi de dedi ki:

-Ama olsun efendim. Sizi de bütün Türkiye tanıyor. Dedi.

Yine bir gün bir dergide çıkan yazımın telif ücretini almak üzere bankaya gitmiştim. Kimliğimi unutmuşum. Görevliye derdimi anlatırken Banka Müdürü benim adımın Faik Baysal olduğunu duymuş. Hemen geldi ve memura çıkışarak:

- Niye zorluk çıkarıyorsun" dedi ve benim koluma girerek:

-Aman efendim kusura bakmayın. Ne demek derhal öderiz. Lütfen buyurun bir çay içelim" diye beni odasına soktu. İzzet ikram etti ve kısa sohbetimizde benim yazar olduğumu anladı ve derhal yerinden kalkarak:

Ne! Yani siz şimdi keresteci Faik Baysal değil misiniz? Dedi. Ben de:

-Hayır deyince, bana kapıyı gösterdi ve ücretimi de alamadım. Yani o zaman bir kalas olmadığıma hayıflandım.

Yine bir gün büfe önünde kuyruk olmuş öğrencilere sordum:

-Siz Sait Faik'i tanıyor musunuz?

-Evet! Hikâyecidir. Dediler.

-Peki dedim Faik Baysal'ı tanıyor musunuz? Hiç ses çıkmadı, içlerinden biri:

- Ben tanıyorum dedi.

-Peki kim dedim.

-Bizim mahallede manavdır. Dedi. Yani bir manav da olamadık tanınmak için.

Genç Ziya Gökalp Diyarbakır'dayken dostları babasına,

-Artık Ziya'yı Avrupa'ya gönder, orada tahsilini tamamlasın. derler. Babası:

-Avrupa'ya giderse gavur olur diye korkarım! Der. Arkadaşları:

-Peki ya burada kalırsa? Diye sorarlar. Babası içini çekerek şöyle cevap verir:

- O zaman da eşek olur!"

İbnülemin Mahmut Kemal edebiyat tarihcilerimizdendir. Konağında musıki faslı verilirken adı şaibeli bir çok hadiseye de karışan milletvekili sordu:

-Siz burda ne çalıyorsunuz? Bu soru üzerine İ.Mahmut Kemal şu ilginç cevabı verdi:

-Biz burada saz çalıyoruz, ya siz mecliste ne çalıyorsunuz?"

Mehmet Niyazi Özdemir anlatıyor: Bir sempozyumda laf dönüp dolaşıp Harem'e geldi. Bir doçent hışımla konuşmaya başladı. Zavallı zenciyi alıp, hadım ediyor ve onu karının başına bekçi dikiyorsun. Karını bekle be adam. Çatık kaşlı doçent konuşmasına devam ederken yanımda oturan Batılı bir tarihçi kağıtlarını toplamaya başladı.

-Niçin acele ediyorsunuz? Diye sormam üzerine şu cevabı verdi:

-Galiba sizde bilmediği konuda konuşmak marifet sayılıyor. Bu meslekdaşa Harem ağalığını nasıl anlatmalı? Yalnız Osmanlı'ya ait bir husus değildi ve Osmanlı onları hadım etmiyordu. Harem, bu beyefendinin söylediği gibi Padişah karılarının, cariyelerinin tıkıldığı bir kümes de değildi.

Osman Gazi, Orhan Gazi dönemlerinde Harem yoktu. Peki sonra niçin kuruldu? Sebep bilinmeden, zuhurat anlaşılmaz. Ne anlatayım, nasıl anlatayım?

Bilindiği gibi İslam hukukunda hadımlaştırma yasaktır. Bu hadımlar Orta Afrika bölgesinden getirilip Mısır ve İstanbul'a Akdeniz limanlarından satılan insanlardır.

Necip Fazıl'a:

-Özel arabanız var mı? Dediler. O da:

-Olmaz olur mu? Ona en son bineceğim." dedi.

Çıkmış olduğu mahkemelerin birinde Hakim, Üstada derki:

-Bak dostum, seni bundan böyle bir daha huzurumda görmeyeceğim değil mi? Bunun üzerine, Necip Fazıl da hayretler içinde:

-Hayrola Hakim bey, yoksa istifa mı ediyorsunuz? Diye nükteli bir cevap verir. Üstad bazı kötü insanları alçak diye nitelemenin, alçak kelimesine hakaret olduğu zira alçağın da bir seviyesinin bulunduğu, bu tür insanlara Çukur demenin daha uygun olacağı kanaatını ifade eder.

Arif Nihat Asya'ya sormuşlar:

-Mini etek konusunda neler diyeceksiniz? O da şöyle cevap vermiş:

-Onlar diyorlar mini etek; Ben diyorum hani etek?

Seyrani gözleri kör olmuş bir dostuna rastlar ve hal hatır sorar. O da:

-Ne bileyim ben de dünyayı görecek göz kalmadı! Der. Bunun üzerine Seyrani de:

-Üzülme dostum, zaten dünyada da bakılacak yüz kalmadı. Diye cevap verir.

KİTAPLARIN DİLİ

Dünyanın en büyük kütüphanelerinden birini örnek göstererek; “Bir avuç insan dışında dünyanın müessese ve değerleri yok olsa, yalnız bu kütüphane sayesinde bu günkü medeniyeti kurmak mümkündür” diyen bilim adamı, kültür ve medeniyetin kaynağının kitaplarda saklı olduğunu veciz bir şekilde açıklamış oluyor.

Bu gün uluslararası bilgi ağının kurulmasıyla iletişim yaygınlaştırılmakta ve hızlı bir bilgi sirkülasyonu sağlanmaktadır. Ciltler dolusu bir kitap küçük bir diske,ya da CD’ye yerleştirilebilmekte, bilemediğimiz bir sözcük için lügatlerle zaman kaybetmek yerine bir tuşa basmak yeterli olmaktadır. Fakat bütün bu gelişmelerin kitaba olan ilgiyi ve okuma olayını azalttığını iddia etmek yanlıştır

Okumayı hobi haline getiren bir kişi için, ne can sıkıntısı vardır, ne de arkadaş ihtiyacı. Günde 24 saat az gelir ona. Fikir, görgü ve kültür itibariyle bilgi hazinelerinin sultanıdır o.

Ülkemizde bu gün kitap okuma alışkanlığının çok düşük bir düzeyde olması sebebi ile, istenilen bilgi ve kültür birikimi hedefine ulaşma yolunda,

daha büyük çabalar sarf etmemiz gerekecektir. Bu engeli aşmamız için vakit geçirmeden köklü ve sağlıklı tedbirler alma lüzumu ortadadır.

Sosyal, kültürel ve ekonomik yönden çağdaş bir millet olmak istiyorsak, okuyan, düşünen ve araştıran bir toplum olmak zorundayız.

Eskiden kitap okunurken, kitabın kenarına not düşerlermiş. Prof. Süheyl Ünver'in tespit ettiği bu notlardan bir kaçını buraya alalım.

"Kitabımın kağıdının bir köşesini her kim ki nişan için bükerse, bana hançer çekmiş, kanımı dökmüş bir katil olur.""

"Eğer kendine hilesiz dost istersen, yalnız olduğun zaman eline kitap al, benim için dünyada en aziz, en mukaddes ve en hayırlı arkadaş ve dost kitaptır."

"Dostların kitabına tema' etmek kötü huyluluktur. Okuyup geri vermemekse civanmertlik değil, nâmertliktir."

"Benim sevgilim kitap ve kalemdir. Geride kalanların hepsi mihnet, endişe ve gamdır."

"Kitabın yüzüne baktıkça gönlüm eğlenir. Emdiğim şeker kamışının sütü gibidir. Sakın kitabımı benden isteme. Çünkü bu, elimden sevgilimi almak gibidir."

Kitaplar, binlerce yıllık geçmişin olaylarını, bu günün gelişmeleri ile geleceğin yorumlarını bizlere ulaştıran vasıtalardır.

Kitaplar, günlük hayatın bir parçası olduğu kadar, fertlerin ve milletlerin yaşayışını değiştiren, geliştiren ve yenileştiren hayat iksirleridir.

Kitaplar, istikbalimizin teminatı olan gençliğimizi, sigara, alkol, kumar, uyuşturucu ve benzeri kötü alışkanlıklardan koruyan kalkandır.

Kitaplar, bize acı söz söylemeden kızmadan, hediye ve para istemeden, gece gündüz her zaman emrimizdedirler. Gücenmezler, alınmazlar, incinmezler ve alay etmezler. Rafımızdan çektiğimiz kitaplar, bize 24 saat hocalık ederler.

Kitaplar, bilime giden yoldur. Çağımızın buluşlarını kitap, dergi gazete gibi yayın organlarından izleriz.

Kitaplar, bizim sevgili dostlarımızdır. Onlar bizi dünyadaki gelişmelerden ve değişmelerden haberdar ederler.

Kitaplar, zengin kültür ve medeniyetlerin kaynağı, bilgi hazinelerinin de anahtarıdır.

Kitaplar, her biri bir alim niteliğindedir. Kütüphanemizin zenginliği nispetinde onları konuk ediyoruz demektir. Hem öyle bir konuk ki, yemek içmek, yatıp, kalkmak istemeyen bir konuk.

Her biri bize adeta şöyle sesleniyor: “Bana soru sorun size cevap vereyim. Ben size soru sormam. Sadece bilgi veririm. Size kızmam, yorulmam, uyumam. Bana 24 saat boyunca müracaat edebilirsiniz…”

Kitapların dilinden de bahsedebiliriz. Yukarıda kendisinden bahsettiğimiz ve tam bir kitap dostu ve aşığı olan Prof. Süheyl Ünver böyle bir konuda unutulur mu hiç? Dursun Gürlek, “Çınaraltı Kitap Sohbetleri” adlı eserinde, Hoca’nın kitapla sohbetini özetle şöyle naklediyor:

“Benim her şeyim, saadetim, neşem kitap.

Sen olmasaydın beşeriyet ne olurdu? Buna rağmen beşeriyet ümit ettiğimiz merhaleye hâlâ varamıyor. Bunda muhakkak ki seni ihmal edenlerin tesiri var.

İnsanları ve yazanları ebedileştiren kitap.

Sen bir çok insanları kurtardın. Bir çok yenilikleri sen keşfettirdin. Alimler ve kâşifler sana neler borçlu olduklarını unutamazlar.

Sen olmasaydın medeniyet olmazdı.

Sen bize yalnız bu günden değil, dünden de heber veriyorsun. Yarın sende yazılı değil, fakat yarınımızı bugün doğuracaktır.

Ne bahtiyarsın kitap.

Bize de bu bahtiyarlığı aşılamaya çalışıyorsun.

Ey kitap!

Sen pek cömert ve mütevazisin.

Elverir ki sen dilinden anlayacak birisinin eline geçmiş bulunasın.

Tabiatta cansız zannedilen bir çok mevcudatın hal dili olduğu temsili olarak kabul edilebilir.

Kitap da nasıl bize bildiğini tekrar ediyorsa, lisan-ı haliyle de konuşabilmektedir.

Onun için biz kitapları, bizden ma’lümatını esirgemeyen alimlere benzetebiliriz…”Kitapla ilgili yazımızı On Hersel’in güzel bir sözüyle noktalayalım: “Evren an için yaratılmıştır.Okuma zevkini öğrenen mutlu bir insandır.

Bizim, ecdadımızdan gelen kitaba ve kütüphane'ye hürmet gösterme ve hizmet etme gibi kutsal bir misyonumuz vardır. Çünkü tarihte görüyoruz ki, medreselerde, saraylarda, camilerde tekke ve külliyelerde kütüphaneler kuran ecdadımız,

buralardan istifade için her türlü tedbiri de almıştır.

Matbaanın ilk kez Uygurlarda görülmesi, kitaptan başka neyin ifadesidir acaba? Selçuklular devrinde Nizamiye medreselerinde bulunan kitap miktarı bu gün nice insanın dudağını uçuklatacak boyuttadır.

Sigrit Hunke, "İslam'ın Güneşi Avrupa Üzerinde" adlı eserinde der ki: "Necef gibi küçük bir kasabada bile kırk bin ciltlik bir kütüphene bulunur.

Camiler, hastaneler ve daha bir çok sosyal kuruluş kitaplarla donatılmıştır.

Nâsiruddin Tûsi, Meraga'daki rasathanesinde dört yüz bin ciltten oluşan muazzam bir koleksiyon meydana getirmiştir.…"

Fatih'in fetihten sonra, Zeyrek Medreselerine ve Eyüp'te inşa ettirdiği camiye kitap vakfedip İstanbul'da ilk kütüphaneyi kurduğu bilinmektedir.

Samanoğulları devletinde suç işleyenler kütüphanelere kapatılıyor ve belirli kitabı okuma sonucunda serbest bırakılıyordu. Kısa süre önce Sakarya'nın Kocaali ve Ferizli ilçelerinde de hakimlerimiz suçlulara aynı yönde cezalar verdiler. Bu keyfiyet kitap okumaya verilen önemi vurgulaması açısından fevkalade anlamlıdır.

Ne yazık ki, ülkemizde kütüphanelere gereken önem verilmemektedir.

Şu zamanlarda en yalnız, en buruk, en garip mekanlar kütüphanelerimizdir.

Kitabın pahalı olduğunu söyleyen insanlara sormak lazım:

-"Kitabın bedava olduğu kütüphanelere neden gitmiyorsunuz?"

Evet, Seneca: "Kitapsız hayat kör, sağır ve dilsiz yaşamaktır" diyerek, kitap olmadan geçen hayatın yavanlığına işaret eder.

Okuyan bir toplumu oluşturmada en büyük görev devletin tüm kurum ve kuruluşlarına, özellikle de Milli Eğitim camiasında yer alan öğretmenlerimize düşüyor.

İstanbul Süleymaniye kütüphanesi Müdür Yardımcısı, değerli bir dostum olan Emir Eş Bey'dir. Bir süre önce görüştüğümüzde burada ne kadar yazma eser bulunuyor soruma, 125 bin rakamını telaffuz etti.Bu zenginliğimizi öğrenmenin verdiği mutluluktan doğan hayretimi

görünce, “Diğer kütüphanedekileri de ilave edersek bu rakam 200 bin’i bulur” demişti.

Gerçekten kültürümüzün şu zenginliği karşısında mutlu olmamak mümkün mü? Dünyada hangi devlet, ya da millet böylesi bir sermayeye sahiptir? A.Hamdi Tanpınar “Beş Şehir”inde: ”Eski medeniyetimiz; tamamen dini bir medeniyetten ibarettir” der. Bizim bu güçlü medeniyetimize kitap medeniyeti de denmektedir.

Eski Türk devletlerinden Uygurlar, Gazneliler, Büyük Selçuklular ve Osmanlıların kitap ve kütüphanelere verdikleri önemi anlamak için, o devir kaynaklarından başka, bugünkü izler de bunun en büyük şahidi ve tercümanıdır.

Anadolu'da bir insana "kitapsız" demek en büyük hakaret sayılır. Biz cehaleti korkunç bir hastalık olarak kabul edersek, bu derdin şifası ve ilacı kitaptır. Güneşin her tarafı aydınlattığı gibi, kitap da cehalet denen karanlığı aydınlatır.

Öte yandan kitap okuma seferberliği konusunda ki faaliyetlerin yazılı ve görsel medyaya da taşınmasının ve geniş kitlelerin bu yöne kanalize edilmesinin sayılamayacak kadar çok faydası vardır.

Kitap okumayan bir toplum haline geldiğimiz gerçeğinden hareketle, bu kısır döngüden kurtulabilmek için geniş kitlelere Necip Fazıl’ca seslenmek gerekiyor:

“Haykırsam kollarımı makas gibi açarak

Durun kalabalıklar bu cadde çıkmaz sokak.”

Sevseler ve okusalar insanlarımız deste deste kitapları, silseler lügatlerindeki kin, nefret, kavga, düşmanlık, gıybet, fitne, fesat, haset, yalan gibi kavram ve düşünceleri. Ve hayatlarında hakim kılsalar sevgi ile saygıyı, adaletle hoşgörüyü, doğrulukla dürüstlüğü, iyilikle güzelliği, ahlakla fazileti. Gerektiğinde tereddütsüz uygulasalar almadan vermeyi, sevilmeden sevmeyi, yaşamadan yaşatmayı…

Diliyorum ki; kitap sevgisi iksiri toplumumuzun gönül ve sosyal hayatına tam bir hakimiyet sağlasın.

İstiyorum ki; kitap sevdası öğretmenin dersinde, öğrencinin ilgisi ve bilgisinde, komutanın emrinde, askerin tekmilinde, doktorun dermanında, hakimin fermanında, annenin ninnisinde, çobanın kaval

sesinde, şairin güftesinde ve sanatçının bestesinde en geniş şekliyle ifadesini bulsun.

Kitapların diline kulak verdiğimizde bize diyorlar ki: “Bizi yeniden keşfedin.Sizler bize yabancı değilsiniz. Siz bizimle cihan hakimiyetini kurdunuz.Bizden uzaklaşınca büyük ölçüde irtifa kaybına uğradınız.Yücelme ve yükselmenin adresiyiz biz.”

Gerçekten biz millet olarak bu değerlere sahibiz. Kültürümüzde arzu edilen bu atmosferi yaşadığımız aydınlık devirlerimiz olmuştur. Bize yabancı olmayan bu güzellikleri tekrar yaşayabiliriz. Yeter ki dün olduğu gibi, bu gün de bizi dinamize edecek köklü kültürümüze sahip çıkalım. Kitap okuma konusundaki misyonumuzda olduğu gibi, daha nice erozyona uğrayan değerlerimizi tekrar diriltebilelim.

TEPKİLERİN DOZU

Yaz aylarında havaların ısınmasıyla birlikte insanlarımızın sinir kat sayıları da artıyor.Sinirlerin zaptedilememesi bazen vahim olaylar da doğurabiliyor.Hoşgörü,sevgi,şefkat ve merhamet duyguları,kumara verircesine harcanıyor.Onların yerine ise,kavga,tahammülsüzlük ve sabırsızlık hakim oluyor.

Bir hadiste: “Asıl pehlivan güreşte rakibini yenen değil,kızdığında sinirine hakim olandır” buyrulurken,başka bir hadiste ise:“Sizden biriniz kızdığınız zaman,sükut etsin.”buyrulur.

Maalesef sinirlerine hakim olma noktasında insanlarımız biraz zafiyet göstermektedirler.

Kuyruklarla yaşamak zorunda olan bir toplum haline geldik.Her yerde,kuyruk.İnsanlarımız ise,ya açıkgöz, ya da kaderci.Geçenlerde böyle bir kuyrukta beklerken,arzu edilmeyen bir kavgaya tanık oldum ve aklıma sıra ihlaline tepki çeşitleri aklıma geldi.Bu gün onları sizlerle paylaşayım istedim.

Klasik tepki:"Sıraya geç kardeşim."

Neoklasik tepki:"Şeker kardeşim sıraya geçiver"

Realist tepki:"Sıra var"

Sürrealist tepki:"Sallandıracaksın bunlardan ikisini Kızılay'da bak bir daha yapabiliyorlar mı?"

Romantik tepki:"Beyefendi galiba sırayı görmediniz"

Naturalist tepki:"Sırana geç"

Modern tepki:"Efendim insanımız eğitimsiz.Halbu ki Avrupa'da…"

Post-Modern tepki:"Sırana geç lan ayı!"

Uzlaşımcı tepki:"Acelesi olmasa öne geçmezdi;Üzmeyin garibi"

Devrimci tepki:"Altyapı sorunları çözülmeden halkımız sıraya geçmez.Devrim olunca herkes hizaya gelecek"

Kaderci tepki:"İki dakika fazla beklesek kıyamet mi kopar?Kısmetse hepimizin işi görülür"

Felsefeci(Sempatik-kuşkucu) tepki:"Ön ve arka kavramları görecelidir.O tarafın ön olduğuna kim karar verdi?Öne geçtiğini zannaden aslında arkaya geçmiş olabilir."

Kant'cı tepki:"Efendim algılanmayan şeyler yok demektir.Bakmayın o tarafa adam yok olur."

Kötümser varoluşçu tepki:"Herkes bir gün ölecek.Onurlu bir şekilde bekleyin.Bir gün o adamda ölecek."

İyimser varoluşçu tepki:"Sıkmayın canınızı,şu anın tadını çıkarmaya çalışın.Bakın ne güzel hayattasınız ve birileri önünüze geçebiliyor."

Hümanist tepki:"İnsanlık bir bütündür.Birimiz hepimiz hepimiz birimiz için.Dolayısıyla birimiz öne geçince,aslında hepimiz öne geçmiş oluyoruz."

Kendimizi bir test etsek,acaba hangi gruba gireriz?

Aslında üslubum değil ama, istedim ki bu gün madem böyle bir sobet ettik. Sohbetin kalan kısmını da biraz tebessümle tamamlayalım. Bir Pasta Memuru anlatıyor:

“Sene 1965.Bir genel müdürlükte özel kalem müdür yardımcısıyım.Bayrama 10 gün var.Benim müdür hastalandı.İşe gireli iki hafta olmuş,olmamış.Genel Müdür Bey çağırttılar:

“-Tebrik kartları hazır mı?”

“-Hangi kartlar efendim?”

“Aman evladım!Şükrü Bey sana söylemedi mi?Bayram geldi tebrik kartları şimdiye kadar hazır olmalıydı tüh tüh…Çabuk hemen hazırlayın.”

“Emredersiniz Efendim”dedim.

Genel Müdür Bey,bütün kartları çini

mürekkebiyle ve en güzel yazımla yazmamı istediler.İki bin tanesini alt makamdakilere,“Bayramını kutlar gözlerinden öperim.”,bin tanesini de üst makamdakilere:“Sizin ve eşinizin bayramını saygıyla kutlarken,sıhhatli ve başarılı günler niyaz ederim.”şeklinde yazacaktım.

Sabaha kadar 3000 kart yazacağım.Düşünebiliyor musunuz?Kolları sıvadım,Bayramını kutlar gözlerinden öperim.1,5,10,18,38,78,108,188,588…Yazıyorum yazıyorum bitmiyor.Nasıl sıkıntı bastı anlatamam.738,998…iki buçuk samsun’u bu arada bitirmişim.Öyle işkence çekiyorum ki,ekmek parası olmasa bırakıp kaçacağım.Sıra 2000.karta geldiğinde şafak söküyordu.Ben de bitmişim ama önümde hala yığınlar duruyor.Bin tane de üst makamlara yazılması gereken var.Dördüncü paket sigarayla birlikte:“Sizin ve eşinizin bayramını saygıyla kutlarken,sıhhatli ve başarılı günler niyaz ederim.”diye yazmaya başladım.1,5,10,19,69,109…

-“Sizin ve eşinizin saygısını bayramla kutlarken sıhhatli ve başarılı günler niyaz ederim.”

-“Niyaz ederim başarılı günler,sizinle eşinizin bayramını kutlarken.”

-“Kutlarken eşinizin bayramını saygıyla, sıhhatli günler diler Niyazi ile beraber ederim.

-“Önce bayramınızı eder,sonra eşinizle Niyazi’ye başarılı günler dilerim.”

-“Sizin de eşinizin de Niyazi’nin de bayramını saygıyla niyaz eder,sıhhat dilerim.”

-“Sıhhatli eşinizin bayramını saygıyla kutlarken,Niyazi’ye başarılar diler aynı zamanda niyaz ederim.”

-“Bayramınıza etmeden önce eşinizi saygıyla kutlar,Niyazi’nin gözlerinden öperim.”

-“Sizin de,eşinizin de,Niyazi’nin de bayramını da ,tatilini de,gelmişini de,geçmişini de saygıyla niyaz ederim.”

Sabah tam mesai saatinde,bunalmış bir vaziyette ve gözlerim kan çanağı içinde kartları yetiştirdim.Genel Müdür bir,ikisine şöyle bir baktı ve:

“-Aferin!Güzel yazmışsın.Hemen postalayın”dedi.

Hemen kartlar postalandı.Üç gün sonra bizim Genel Müdürü,ardından da bendenizi postaladılar…”

ÜNİVERSİTENİN BÖYLESİ DE VARDI

Bolu İzzet Baysal Üniversitesinden bir davet almıştım. “BİLİM TOPLULUĞU” denen öğrenci oluşumu bizi“ Asılsız Ermeni Soykırım İddiaları” ile ilgili bir konferansa çağırıyorlardı.26 Nisan Salı günü saat 13.30’da zamanını kararlaştırdık ve önceki gün bu amaçla Bolu’ya giderek yoğun bir gün yaşadık.

Hazır Bolu’ya gitmişken Milli Eğitimdeki arkadaşlar da “Kitap Okuma ve Başarıda Motivasyon” konulu bir seminer hazırlamışlar. Lise öğrencilerine öğleden önce verdiğimiz bu seminere öylesine ilgi vardı ki,1,5 saat olarak düşündüğümüz programı saat 13’ü geçerek anca tamamlayabildik. Ardından apar topar kampüse vardığımızda, Üniversitenin Kültür Merkezi Salonu hınca hınç dolmuş ve ayakta da yer olmamacasına bizi bekliyorlardı. Bu ilgi ve coşku karşısında doğrusu biraz şaşırdığımı da ifade etmeliyim.

Konferansa başlamadan önce, ön sırada oturan Dekanlara ve Öğretim üyelerine dedim ki: “Bu manzara karşısında büyük bir mutluluk duyduğumu belirtmek istiyorum!

Üniversitelerimizde özlediğimiz manzarayı şu an karşımda görmekteyim. İdeolojik saplantılar ve terör yerine, böylesine güzel sosyal ve kültürel faaliyetlerin hâkim olduğu ortamlarda okumayı o kadar isterdim ki! .Fakat bize her gün 20-30 insanın terörden hayatını kaybettiği ve olayların merkez noktasında bulunan İstanbul-Beyazıt’ta can derdi ve stres altında okumak nasipmiş. Üstelik fakültenin 2 gün açık, anarşik olaylar üzerine 3 gün kapalı bulunduğu zamanlarda. İyiki bu zamanlarımı birçok arkadaşımın yaptığı gibi sinemalarda değil de, kütüphanelerde geçirmişim. Bugün sizlere hitap etme konumundaysam, işte bu keyfiyet neticesindedir. Üstelik böylesi güzel bir programın hazırlayıcısı öğrenciler olunca, bu etkinlik daha da anlamlı olmuş. Üniversite gençliğinin bu yöne kanalize olması ne kadar sevindirici ise, sizlerin de öğrencilere güvenerek bu ortamı oluşturmanız her türlü takdirin üzerindedir. Merak ettiğim şey ise, bu ideal manzaranın diğer üniversitelerimizde de olup olmadığıdır.”

Öğrenciler o kadar seviyeli ve olgun ki,2 saat devam eden ve sunuyla da takviye ettiğimiz konferans boyunca ilgi devam etti ve hiçbir taşkınlık yaşanmadı. Sorular çok anlamlı ve nazik olduğu kadar, konunun özümsenmesinin de bir ifadesi gibiydi. Aslında bu tür ortamlarda genellikle havayı bozan birilerinin çıkması muhtemeldir ama olmadı. Onların kitaplarımızı alıp imzalatmak için sıraya girmeleri ve ardından da samimi teşekkürleri beni ayrıca mutlu etti ve duygulandırdı.

Bilim Topluluğu yönetiminde bulunan öğrenciler bize Üniversiteyi gezdirdiler ve çevreyi tanıtarak bilgi verdiler. Tarih bölüm başkanını ziyaretten sonra, Üniversite yönetiminin kendilerine tahsisi ettiği büyük ve geniş bir yere giderek birlikte çaylarımızı içip, sohbet ederken "Bilim Topluluğu Bolu Rehberi" adlı bir dergi takdim ettiler. Onu inceleyince öğrenciler gözümde bir o kadar daha büyüdü.

Bakın daha ne faaliyetler gerçekleştirmişler:

Prof. Dr. Erdal İnönü, "Bilim ve Kültür Konferansı"

Doğan Cüceloğlu,"Geleceğine Yön Veren İnsan Konferansı

Cesur Kubat, "Şiir Dinletisi"

Kemal Şahin, "Başarılı Olmanın Yolları Konferansı

İbrahim Sadri, "Söyleşi"

Ahmet Işıkara "Depremle Birlikte Yaşamak Konferansı

Ayrıca Kitap Paylaşım Kampanyası, Kitap Fuarı, Bilişim Tekno Günleri, Çanakkale Şehitlerini Anma, Ankara ve İstanbul Gezileri, Matematik, Sağlık ve Kariyer Planlama seminerleri ve konferanslar gibi daha pek çok aktiviteleri var. Bu gençler takdir edilip alkışlanmaz mı? Zaten bir süredir birçok üniversite sürekli irtifa kaybederken, İzzet Baysal Üniversitesinin gerek puanlarının artışı gerekse ilginin oraya yönelmesi ile her geçen gün popülaritesinin yükselişi tesadüf değilmiş.

Elbette bu başarıda bir İzzet Baysal faktörü görülüyor. Ancak böylesi güzel oluşumların ortaya çıkması ve sosyal ve kültürel etkinliklerin yapılması için de ,her üniversiteye bir İzzet Baysal gerekmez. Bu gelişmeler beni ziyadesiyle mutlu etti. Çünkü bazı üniversitelerimizde görülen ve her gün basında yer alan yolsuzluklar, elemen alımında kayırmalar ve suiistimaller, Osmanlının yıkılışını

hızlandıran beşik ulemasının benzeri versiyonlarının yer yer ve sık sık görülmesi, ilmi çalışmalardan ziyade şekli uygulamaların ön planda tutulması, halka biraz tepeden bakılması gibi olumsuzluklar ile üniversitelerin hem imajı zedelenmiş, hem de halktan kopuk kurumlar gibi değerlendirmelere yol açmıştı.

Boluda kültür ve sanatın nabzını elinde tutan okur yazar dostlarla da sohbet etme imkanı bulduk. Üniversiteyi sordum ve dedim ki: "Sizin Üniversiteniz de tepede kurulmuş. Sizde de mi Üniversite şehre ve halka hep yukardan bakıyor?"

"Kesinlikle hayır" dediler. Biz de Üniversite halkla bütünleşmiştir. Elbette öyle olmalı. İsmin başına birkaç harf ilave etmekle her şey bitmiyor. Aslında başlıyor. Ne kadar güzel halkın içinde ve kalbinde olmak ve onunla bütünleşmek!

Böylesi üniversitelerimiz de vardı.

VAKTİN KIYMETİNİ BİLMEK

Seminer ve konferanslarımda yeri geldikçe sık sık muhataplarıma şu sözü hatırlatırım:"İnsan kadar vaktini öldüren katil yoktur."Eşimin bana naklettiği bu sözü ,derslerde hocası Ord.Prof. Süheyl Ünver çok tekrar edermiş.Gerçekten de üzülerek belirtelim ki,zaman mefhumunun kıymetini bilemeyen ve bu sermayeyi har vurup harman savuran bir toplumuz.

Randevulaşma vakitleri bizde genelde yaklaşık olarak verilir ve denir ki :"Şurada saat 13 ile 14 arasında buluşalım. Oysa zaman kavramında çok hassas olan Batı toplumlarında buluşma vakitleri dakika olarak verilir ve herkes bu disipline riayet eder. Aslında bizim kültürümüzde zamanın kıymeti çok çok önemlidir. Bu öneme binaendir ki, Yüce Kudret vakit üzerine yemin eder. Atalarımız ise:"Vakit nakittir."derler. Zaman bir kılıçtır. Sen onu kesmezsen o seni keser. Bişri Hafi: "Dün

öldü,bugün can veriyor,yarın ise henüz doğmadı. Zamanınızı bu açıdan görün ve yararlı iş yapın.” diyerek vaktin önemine işaret ederken, Mevlana da:“Yarın yaparım, yarın yaparım deme.Zira kaç yarın geçti ne yaptın ki yarın ne yapacaksın? Tembel çiftçinin tohumu heybesinde kaldığı gibi,senin de hevesin kursağında kalmasın. Ne yapacaksan bu günden yap.”der.

Ömür takviminin yaprakları her gün kopmaktadır. Bir sonraki güne kavuşup kavuşamayacağı na senedi olmayan insan,acaba neye güvenerek zamanı kumara verircesine boşa harcamaktadır?Kitap okumamasını “vaktim yok” gerekçesine bağlayan yığın yığın insanlar, kahvehanelerde, TV başında, çarşıda, pazarda ve fındık kabuğunu doldurmayan avcı muhabbetleriyle zaman harcamalarını hangi mantıkla izah edeceklerdir? Zaman, sessiz bir testere gibi ömür sermayesini kesip yok etmektedir.Onun için basit insanlar zamanını nasıl harcayacağını bilmeden gaflet içinde hareket ederken,akılı insanlar da onu ,pahası biçilmez bir cevher olduğu bilinci içinde, saniyesini hesap ederek ve değerlendirerek çok cimrice harcama gayreti içindedirler.

Peygamberimiz bu hususa işaret ederek buyurur ki:“İnsanlar iki nimetin kıymetini gereği gibi bilemezler. Bunlardan biri boş vakitleri, diğeri de sıhhatleridir.”

Tüm insanlara eşit olarak tahsis edilen ender nimetlerden biri de zamandır. Biz onun her saniyesini bir altın olarak düşünürsek, her sabah bankamızdaki hesabımıza 86 400 altın yatırılmakta ve ertesi güne devretmeden o gün harcamamız istenmektedir. Bu keyfiyette de irademize herhangi bir baskı yapılmamaktadır. Böyle bir durumda her gün akşam olunca, ben bu gün bunca altını nerede, nasıl harcadım diye bir hesap yapmayan ve karını ,zararını hesap etmeyen insanın, iflas eden tüccar durumuna düşme tehlikesi yok mudur? En basitinden her gece sekiz saat uyuyan bir insan yılda, dört ay uyumuş oluyor. Başka bir ifade ile bir yılın üçte birini uyuyarak geçirmektedir. Her gün dört saatini kahvehanede geçiren bir insan da, yılın dörtte birini, yani tam üç ayını, altmış yıllık ömrünün de on beş senesini bu şekilde harcamaktadır.

İsterseniz zamanlarını akıllıca kullanan insanlardan bir kaç misal verelim ve hangi şartlarda

neler başardıklarını görelim:

Büyük Türk hakanı Yavuz, savaş meydanlarına kütüphanesini de götürüyor ve her gün 7-8 saat okuyordu. Günde bir öğün yemek yiyor ve az uyuyordu. Bu sayede seksen senede olacak işleri sekiz seneye sığdırmıştı.

Nelson, bütün başarılarının sırrını işlerini vaktinde yapmaya borçlu olduğu şeklinde açıklamıştır.

Ünlü Hatip Dr. Parker Cadman,11 yaşında girdiği maden ocaklarnda el arabasını kömürle dolduruyordu. Bir başkası onu boşaltırken geçen iki dakikaları okuyarak değerlendiriyordu. Bu olumsuz şartlarda vaktini değerlendirip okuduğu binden fazla kitap sayesinde bu makama ulaşıyor.

ABD'nin başkanlarından Abraham Lincolin, çocukluğunda bir çiftçinin yanında ırgat olarak çift sürerken hayvanlara ıstırahat verdiğinde, daha sonra da bir bakkal çıraklığı yaparken müşteri olmadığı zamanlarda kitap okuyarak vaktini değerlendirmiştir.Bu birikimle dışardan okulları bitirmiş ve o makama çıkmıştır.

Madame de Genlis, kitaplarından çoğunu, ders verdiği asilzadeleri beklerken geçen boş zamanlarında yazdığını, Dr.Burney de, müzik dersi vermek için at sırtında bir öğrencisinden ötekine giderken yolda geçen boş vaktinde Fransızca ve İtalyanca'yı öğrendiğini belirtirler.

Churchill ,yaptığı resmi ziyaretlerde kalacağı oteldeki odasına okuyacağı kitapların konulmasını her defasında isterdi.Bu alışkanlığı sayesinde 6 ciltten meydana gelen "II.Dünya Harbi Tarihi"adlı eserini yazmış ve Nobel ödülünü kazanmıştır.

Zamanında bir adım atmayan tembel,sonradan yüz adım atmak zorunda kalır…Zamanın değerini yapacak işi olan bilir.

Daguesseau, eski Fransız başbakanlarındandır.O da sofrada yemek vaktini beklerken kalın hacimli bir kitap yazmıştır.

Elihu Burrıtt,demirci olarak çalıştığı sıralarda sekiz dil ve yirmi iki Avrupa lehçesini öğrendiğini ifade ile,kendisini yetiştirmesini dehasına değil,"boş vakitler"denen değerli zaman parçalarını kullanarak elde ettiğini belirtmektedir.

Walt Disney,bir firmanın pazarladığı ürünlerin resmini, farelerin cirit attığı bir bodrumda çiziyordu.Saniyesinin dahi hesabını yaparak çalışıyor ve bu yöntemle hem işini yapıyor,hem

de“Miki Fare”yi yazma performansını gösteriyordu.

Bu örnekleri daha da çoğaltmak mümkündür. Tarihte ve bugüne baktığımız zaman; başarılı tüm insanların, vakitlerini değerlendirerek hayatlarını tanzim eden insanlar olduğunu görürüz.

Zamanı değerlendirme hususunda, akşamki işi sabaha bırakmadan ve günlük işleri öncelik sırasına göre planlayarak hareket etmek gerekir. Zaman bize değil, biz zamana hakim olmalıyız. İnsanlarmız faydasız işlerden ve maleyani lakırdıdan uzaklaşarak, en önemli işlerini en üretken saatlerde yapmaya odaklanmalıdır. Bu arada iki işi bir anda yapmayı öğrenerek, hedefler belirlenmeli ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesi esnasında da vakti nakde çevirebilmelidir. Unutmayalım ki, bizim hoyratça kullandığımız zamanı, gelişmiş ülkeler çok rasyonelce kullanarak bu başarıyı yakalamışlardır.

ZIKKIMIN KÖKÜNÜ İÇ

Toplumda sigara içenlerin sayısı maalesef hızla artıyor. İçme yaşı da düşüyor. Vatandaşları zararlı alışkanlıklardan korumak anayasa gereğidir. Bu amaçla alınan tedbirleri ve takibini memnuniyetle müşahede ediyoruz. Batı dünyası bu tehlikeyi çok önceden görmüş olmalı ki, vatandaşlarını koruyacak tedbirleri de alması sonucu sigara içenlerin oranı son yıllarda gözle görülür biçimde azalmış. ABD’de sigara içenlerin III. sınıf vatandaş kabul edildiği ve sığır çobanlarıyla eşdeğer görüldüğü anlatılıyor.

Sigara insan sağlığını bozuyor ve içinde 3 binden fazla zararlı madde içeriyor. Boyu 2 metre, yaprakları da 70 cm olan tütün bitkisine, avanak otu da deniyor. Bu bitkiyi İspanyollar keşifler sırasında Amerika’dan getirmişler. Avrupa’da 1560’larda, bizde de bundan yarım asır sonra yaygınlaşmaya başlıyor. Ancak bizde, zararlı olduğundan ziyade dine aykırılığından dolayı bir asra yakın tartışılmış ve yasaklanmıştır. Hatta zaman zaman içenlere ölüm cezası dahi verilmiştir.1874 yılından sonra yurt içinde üretimi serbest bırakılmıştır. Önceleri elle sarılırken,1860 lı yıllardan itibaren makinalarda

sarılmaya başlanmıştır.

Sırf sigaradan her yıl dünyada 30 milyon civarında insan hayatını kaybetmektedir. Akciğer ve gırtlak kanseri ile damar tıkanıklıklarının % 90'ı sigaradan kaynaklanıyor. Kadınların düşük yapma oranının da % 80'i yine bu yüzden oluyor. WHO (Dünya Sağlık Örgütü) verilerine göre yanmakta olan sigara dumanında 4 binden fazla kimyasal bileşik bulunuyor. Günde bir paket sigara içenin kansere yakalanma riski % 58,1 seviyesinde görülüyor. Orman yangınlarının % 70'i bu yüzden çıkıyor. Günde bir paket sigara yerine bir kitap alsa bir insan, elli senede 20 bin kitaptan meydana gelen dev bir kütüphane oluşturabiliyor. İçilen her sigara, ömrü 11 dakika, ortalama ömrü ise 12 yıl kısaltıyor.

Daha sayfalarca sigaranın zararlarını ekonomik ve sağlık açısından açıklamak mümkündür. Öyleyse bu zıkkımı içmek için, bir insanın aklını peynir ekmekle yemesi lazım. İşin garip tarafı bu zıkkımı, bu konuda topluma örnek ve önder olmaları gereken çoğu öğretmenler ve doktorlar içiyor. Ben aslında ağzında sigara gördüğüm seviyesi ne olursa olsun her insana (kavram bulmakta zorlanıyorum ama) ibretle bakıp acıyorum. İradesine hakim olamayan zayıf bir karakter portresi çiziyorum beynimde. Ve Allah akıl, fikir versin diye dua etmeyi de ihmal etmiyorum. Tüm seminer ve konferanslarımda da bir yolunu bularak parentez içinde bu zıkkımın zararlarına dikkat çekiyorum.

Bizim Fahri Tuna bu konuda daha da katı. "Sigara içen babam dahi olsa evimden ve odamdan kovarım. "sözü ona ait.

Evde salona bir pano halinde astım. " Bu evde bir gün sigara içilir. Bir gün içilmez. Bu gün içilmeyen gündür. Sigara içmediğiniz için teşekkür ederim." Tabi her gün bu gün olduğu için, bu kibar hatırlatma her zaman için geçerlidir. Ama neredeeeeee? Başta akrabalar bu yasağa uymuyor. Bu kez çocuklara tembih ettim. Özel kül tablalarını getirin. Edremitten aldığım içi yazılı ve çok manalıları var. Mesela "ZIKKIMIN KÖKÜNÜ İÇ" bunlardan biri. Ama işi pişkinliğe vurmaları insanı çıldırtıyor. Misafir oldukları için de bir şey söyleyemiyorum. Aslında ailece misafiri çok sevdiğimiz halde, vallahi bu durumlarda acaba ne zaman gidecek diye sabırsızlanıyorum. Allah aşkına sizin süfli bir zevkiniz uğruna çoluk çocukla dolu kalabalık bir ortamın havasını bozmaya ve onları zehirlemeye ne hakkınız var?

ÖNCE FİGÜRAN OLUP,SONRA PİŞMAN OLMAK

Milli Şairimiz M. Akif:" İki yüzlü insanları sevmeye başladım. Bin yüzlü ,insanları görünce" der ya. Batı'nın acaba kaç yüzü var düşündük mü hiç?

Bir örnekle konuyu vuzuha kavuşturalım.

Filozof Şair Rıza Tevfik şu ilginç ve düşündürücü hatırasını anlatıyor:"1908 ihtilalinden evvel bizleri başta İngiliz sefiri olmak üzere, Fransız, İtalyan sefirleri de çok teşvik ettiler. Onlardan büyük mikyasta yardım ve teşvik gördük…Hey Rıza!Meğer kimlere hizmet etmiş.

Nihayet hürriyeti de kimlere ilan ettik!..Bir gün Talat'a (Talat Paşa) dedim ki,biz bu ihtilal için ecnebi sefirlerden hayli teşvik gördük.İşte hürriyeti ilan ettik. Gidelim teşekkür edelim. Evvela İngiliz sefaretine gittik. Galatasaraydaki o muhteşem binayı tam bir ölü sessizliği içinde bulduk.Ben emindim ki Sefir içerde idi.Kimi sorduysak yok dendi.Bir mana veremeden dönmüştük.

(Yıllar sonra)Oğlum Said,İngilterede oturuyordu.Onu ziyarete Londra'ye gitmiştim.Lord Nikılsın'ı (1909'da İngiltere'nin Türkiye büyükelçisi)ziyarete gittim .Sohbet esnasında o soğuk adem-i kabulün sebebini sordum.

-Dostum Rıza Tevfik Bey…Biz Jön Türkleri teşvik ettik.Onlardan büyük bir netice bekliyorduk.İhtilal olacak ,Sultanla beraber Hilafet müessesesi de alaşağı edilecek diye bekliyorduk.Fakat aldanmış olduk.

Tekrar sordum:İngiltere'yi Hilafet müessesesi bu derece şiddetle neden alakadar ediyor?Ha…Dostum..Biz Mısır'da,bilhassa Hindistan'da İslam kitlelerini idare altına alabilmek için milyonlarca altın harcadık,muvaffak olamadık.Halbuki Sultan,yılda bir defa selam-ı Şehane,bir de Kur'an-ı Kerim gönderiyor,bütün İslam ümmetini emrinde tutuyor.İşte biz ihtilalden ve siz Jön Türklerden kitleleri avucunda tutan kuvvetin de devrilmesini bekledik,aldandık.İşte bu sebeple soğuk adem-i kabul gördünüz…"

Sonraları başta Talat Paşa olmak üzere pek çok İttihatcı,Sultan Hamid'i Ermeniler ve Yahudilerle birlikte tahttan indirmenin ne büyük felaketlere yol açtığını görmüşler ve dış devletlerin oyununa gelerek yaptıklarından pişman olmuşlardır.Sultan ,Umumi Harbin sonlarına doğru ölünce; yığın yığın halkın cenazedeki göz yaşları ,senin kıymetini bilemedik der gibiydi.Şair Süleyman Nazif:

"Kaç zamandır gelmemişken yade biz
Padişahım hasret olduk eski istibdade biz."

Diye üzüntüsünü belirtirken,

İttihatcıların içinde olan Şair Rıza Tevfik de, ıı. Abdülhamit Han için itirafını şöyle dile getiriyordu:

"Tarihler adını andığı zaman,
Sana hak verecek ey koca Sultan!
Bizdik utanmadan iftira atan,
Asrın en siyasi padişahına!
Divane sen değil meğer bizmişiz;
Sade deli değil edepsizmişiz
Tükürdük atalar kıblegahına!

Sadece atalar kıblegahına tükürseler iyi, ittihatçılar (Enver-Talat-Cemal üçlüsü) ve avanesi koca bir devletin de idam fermanını imzaladılar.

Almanlara figüranlık ettiklerini anladıklarında artık çok geç olmuştu. İşte bu Batı anlayışı. Kendi menfaati için kullanır ve atar. Dün böyleydi.Bu gün de böyledir.

AŞK BAHÇESİNİN BÜLBÜLÜ

Mevlana 17 Aralık 1273'de Büyük Sevgili'ye kavuştu.Bu geceye Şeb-i Arus (Düğün-Vuslat Gecesi) deniyor. Mevlana'ya mensup olup yolundan gidenler de Mevlevi diye anılıyor. Nef'i, Şeyh Galip gibi şairler, Itri ve İsmail Dede Efendi gibi meşhur besteciler Mevlevi'dir. Sonraları şehirlerin en işlek yerlerinde Mevlevihaneler kurulmuştur. Sema denilen mistik bir raks ile ney, kudüm ve rübap çalgılarından oluşan musiki, Mevleviliğin en önemli özelliklerinden biridir.

Bizim tarihi zenginliğimiz kadar kültürel zenginliğimiz de dünyaca bilinmektedir. Ama ne yazık ki, Şair'in: "Ol mahiler ki derya içredür deryayı bilmezler" dediği gibi, bizi biz yapan dinamikleri ve kültürümüzün üstün şahsiyetlerini gereği gibi tanımamakta ve tanıtamamaktayız. Mevlana hakkında yabancıların bizden fazla bilgiye sahip olduklarını yapılan bir anketten öğrendik.Yüz Konyalıdan ,91'i O'nun nerede doğduğunu,78'i bu yılın kaçıncı vuslat gecesi yıldönümü olduğunu ,59'u en önemli eserinin ne olduğunu bilmiyor.

"Hamdım,piştim,yandım."diyerek insani değerler idealini ruhunda ve çevresinde gerçekleştiren Mevlana, kendi çağını ilmi ve nuruyla aydınlattığı gibi,bütün çağlara da hoşgörü ve sevgi ilkelerini armağan etmiştir.O,insanları sırf insan oldukları için sevmiş ve saygıdeğer bulmuştur.Yer yer devlet adamlarını dahi ikaz etmekten çekinmemiştir.Nitekim Selçuklu Sultanı II.İzzettin Keykavus huzuruna gelip öğüt isteyince şöyle diyecektir:"Ne diyeyim sana,çoban ol demişler kurt oluyorsun. Bekçilik et demişler,hırsızlığa kalkıyorsun.Rahman seni Padişah yapmış,sen tutuyorsun şeytana uyuyorsun."

Mevlana,bir gün yolda yürürken kavga edenlere rastlar ve biri diğerine:"Bana bir söyle benden bin işitirsin."deyince ,hemen yanına yaklaşır ve:"Ne söyleyeceksen bana söyle.Benden bir bile işitemezsin."diyerek onları sakinleştirip kucaklaştırır.Oğlu Sultan Veled'e:

"Oğlum,eğer düşmanını,düşmanının da seni sevmesini istiyorsan,40 gün hayrını ve iyiliğini söyle,göreceksin ki o düşman ,senin en yakın dostun olacaktır.Çünkü gönülden dile,dilden gönüle yol vardır."tarzında yaptığı tavsiyelerle

onu,dolayısıyla tüm insanlığı sevgi ve dostluğa yönlendirir.

"Kusursuz dost arayan dostsuz kalır."diyerek insanları hoşgörüye davet eden Mevlana'ya ve onun fikirlerine , bu gün insanlık her zamankinden daha fazla muhtaçtır.Onun lakabı " Vedud" tur ki,seven ve sevilen anlamına gelir.O bütün insanları sevdiği için,800 yıldır da sevilmektedir ve hep sevilecektir.Biz de :"Sev,sevdir,sevindir."ilkesinden hareketle ,bu büyük insanı, rahmet ve minnetle anarken, şu altın sözlerini de bir kez daha hatırlayalım:

"Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.
Tevazuda toprak gibi ol.
Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol.
Cömertlikte akarsu gibi ol.
Hoşgörürlülükte deniz gibi ol.
Olduğun gibi görün, göründüğün gibi ol."

ÖSS ÇIKMAZI

Merhum ve meşhur valimiz R.Yazıcıoğlu mezar taşıma şöyle yazın demişti:"Adam gibi bir memlekette yaşayamadan gitti." Gerçekten bizim diyarda yaşayıp da strese girmemek için gözün görmeyecek kardeşim, kulağın duymayacak, kafan da çalışmayacak. Yoksa aklın, mantığın, izan ve insafın yanına, yöresine uğramadığı olaylar zincirinin halkaları arasında her an can çekişme kaçınılmazdır.

Küçük oğlum geçtiğimiz yıl OKS sınavlarına hazırlandı. Ona dedim ki:"Bu yıl sıkı çalış Fen Lisesini kazan. Gelecek yıl ve bir sonraki yıl dinlenirsin. Son iki sene de ÖSS'ye hazırlanırsın."Çocuk o ümitle derece yaptı ve Fen Lisesini kazandı. Ancak bu yıl dershane dedi ki: "Kesinlikle bu mantıkla olmaz. Yarıştan kopmamak gerekir." Haydi bakalım bu yıl da dershaneye başladı ve ÖSS maratonuna girdi. Üstelik gelecek yılki dershane sınavlarına da girerek bu yıldan gelecek yılın kaydı yapıldı. Şimdi

çocuk haklı olarak diyor ki:”Yahu baba, bana yalan söyledin. Hani ben iki yıl dinlenecektim. Çocukluğumu yaşayamıyorum. İlkokul 4. sınıftan itibaren OKS’ye koştum. Ardından 4 yıl da ÖSS’ye koşacağım. Bu ne biçim bir iştir? Ben bu dünyaya koşmaya mı geldim? Bu mantığa, bu sınav sistemine itiraz ve isyan ediyorum.

”Allah aşkına çocuklarımızın bu sitemine :”Haklısınız. Bizim size yaptığımız bu zulmü yeryüzünde hiçbir düşman yapamaz” demekten başka ne denebilir ki?

Dünyada çok daha makul ve mantıklı sınav sistemleri varken böylesi genç dimağları yanlış bir sisteme kurban edenler ve potansiyel bir neslin bütün enerjisini heba edip onların adeta bir robot hale gelmesine müsaade edenler, acaba diyorum yeryüzünde hiçbir düşmanın dışında daha başkaları mıdır?

Geçtiğimiz günlerde Einstein’ın zeka testinden 200 puan üzerinden 199, 37, Picasso testinden de 360 üzerinden 357 alan ve dünyanın en genç profesörü unvanına sahip olan, üstelikte tam 7 dil bilen bayan Nadia Camukova, Moskova Beyin araştırmaları Enstitüsü tarafından dünyanın en zeki insanı ilan edildi. İşte dünyanın bu en zeki insanı da bizim ÖSS sınavlarına isyan ve itiraz ederek, ”Türkiye’de Üniversiteye girmeye kalksam, ÖSS’yi ben de kazanamam.”dedi. Peki ben de bu noktada diyorum ki:”600 bin öğretmeni OKS sınavına soksak acaba kaçı kazanır? Ya da başta YOK başkanı olmak üzere üyelerini, rektörleri, dekanları ve tüm profesörleri ÖSS sınavına soksak, ortaya acaba nasıl bir garabet çıkar?
”Bir insanın hayatını 3 saate sığdırmanın yanlış olduğunu, Türkiye’deki üstün potansiyelli insan özelliğinin dünyanın hiçbir yerinde olmadığını, Türkiye’nin dâhilerinin yabancı ülkeler tarafından bilinçli olarak yok edildiğini ve Türkiye’de bulunan 70 dâhiden en az 60’ının normalleştirilerek çürütüldüğünü” belirten Prof. Nadia, bizim önemli ve temel bir yaramıza parmak basarak. Şüphelerimizi doğruluyor adeta. Bu çıkmazda velilerimizin dişinden tırnağından biriktirdiği milyarlarca parayı yıllar boyunca dershanelere akıtmaları nedendir? Hem okullar varken bu dershaneler de neyin nesidir? Yoksa bu devleşen sektörün kaymağını yiyenler mi bu yanlışın

devamından yana? Bu paraların sadece % 10'u okullara aksa eğitimin kalitesi bakın nasıl değişir.

Bu gün, bu Yüksek öğretim ve ÖSS çıkmazını aşalım diyen her görüşe, yanlışta israr eden en başta YÖK karşı çıkıyor.Ve ben bu güne kadar YÖK dendiğinde yüzünü ekşitmeyen ve memnuniyetsizliğini izhar etmeyen bir tek insana rastlamadım.O halde YÖK değiştirilemez bir nass mıdır? Ya da kimdir % 100'e yakın insanımızın karşı çıktığı bu sınav sistemini savunan ve koruyanlar? Ben Üniversite'yi 3 yıl YÖK'süz, bir yıl da YÖK'lü okudum. Nerden bilebilirdim ki, YÖK'ün doğuşunda desteklediğimiz, fakat çeyrek asır sonra toplumda halka rağmen bu hale geleceğini. Hem acaba niye bu konuda bir refarundum yapılmaz ki? Madem demokrasilerde halkın dediği olursa!

Bütün bunlara hallerine çok acıdığım öğrencilerim isyan ediyor. Velilerim karşı çıkıyor. Çocuklarım itiraz ediyor. Arkadaşlarım sitem ediyor. Ben de bütün bu duygu ve düşüncelere tercüman olarak bunları yazıyorum.

Allah aşkına bütün bu olanlara akıl erdiren birisi varsa bize izah etsin de biz de anlayalım. Yoksa geleceğimizin teminatı olan neslimiz köreltiliyor ve kumara verircesine harcanıyor. Bu çocuklar ÖSS sınavına harcadıkları enerjiyi bilime, kültüre ve sanata kanalize etseler, bakın ne dahiler ortaya çıkacak ve ülkemizin önüne nice aydınlık ufuklar açılacaktır.

Değilse dua ediyorum: "Allah'ım! Sen benim aklımı muhafaza eyle!

YAZARLAR MI KİTAPLAR MI?

Yazarları mı kitapları hatırlatıyor, yoksa kitaplar mı yazarları?sorusu gündeme gelse acaba ne cevap veririz.İlk akla gelen şey,ikisi de biribirini hatırlatır olur herhalde.Çoğu yazar onlaraca kitabı arasından,tanınmış ve tututlmuş biriyle isim yapar genelde..

Çünkü Kaşgarlı Mahmut deyince hemen,kitabı "Divan ü lügati't-Türk" akla gelir.

Yusuf Has Hacip ismi ,"Kutat Gu Bilig" i çağrıştırır.

Firdevsi'den söz edildiğinde, şaheseri "Şehname"sanki yüzümüze güler.

Yunus'tan dem vursak "Divanı " nı hatırlarız.

Mevlana ile "Mesnevi" si kol kola yürür.

Sadi'nin adı geçse, hemen "Gülistan" canlanır hafızamızda.

Fuzuli,"Su Kasidesi"yle öyle yücelir ki,yürürken yıldızlar takılır ayaklarına.

Evliya Çelebi, seyahatnamesiyle özdeşleşmiştir.

Katip Çelebi desek, sayıveririz kitaplarını bir çırpıda.

İbni Sina'yı yadetsek , "El-Kanun"un Avrupa'yı aydınlattığını görür gibi oluruz.

Asım Köksal'ın, "İslam Tarihi"nde Asr-ı Saadet'in muştusunu duyar gibi oluruz.

Gazali'yi zikretsek, "İhya"sının dünyayı ihata ettiğini temaşa ederiz.

Mehmet Akif 'le "Safahat"ı ikiz kardeş gibidir

Cemil Meriç adı, "Bu Ülke"ile zirveleşmiştir.

Arif Nihat Asya, "Bayrak"la pervaz etmiştir mavi göklere .

Yaşar Kemal'in "İnce Memed"ini kundaktaki çocuk dahi bilir.

Ali Fuat Başgil,"Gençlerle Başbaşa"sında, ebedileşmiş ve abideleşmiştir.

Necip Fazıl ismi,"Sakarya" ile kucaklaşmış, "Çile" ile ölümsüzleşmiştir.

Şair Yılmaz Güney,"Sonsuz Bekleyiş"iyle taht kurmuştur gönüllere.

Cahit Sıtkı,"35 yaş"ıyla oturmuştur edebiyatımızın zirvelerine.

Necati Cerrah'ın "Güle Hasret"i duygulandırıp, kanatlandırır ve boğar sizi göz yaşlarına.

Oktay Sinanoğlu'nun "Hedef Türkiye"si sizi ,rihteri yüksek bir depremle sarsar.

Ahmet Kabaklı,"Temellerin Duruşması"ıyla şahikalarda taçlanmıştır.

Geçtiğimiz Mart ayında TV deki bir sobet esnasında, sunucu bana:“Hocam!Sizin isminizi, cisminizi,resminizi ne zaman ve nerede, görsem Çanakkale’yi görür gibi oluyorum.”diye açış yapmıştı.Bu yaklaşımı, bana seslendirenlerin çokluğundan tahmin ediyorum ki,demek ki biz de okuyucu üzerinde,“Destanlaşan Çanakkale”ile iz bırakmışız.

Ne mutlu o kişiye ki,kitaplarla yakın dostluklar kurma bahtiyarlığına ulaşmıştır.

YORUMA AÇIK BİR SOHBET

Bugün, sizlerle biraz güldüren, biraz da düşündüren ve dahi yoruma açık olan bir sohbeti uygun bulduk. Efendim Ömer Hayyam bir rubâi ustasıdır. Ömrü boyunca 170 rubâi yazdı ve hemen hepsi de batı dillerine tercüme edildi.O, rubâilerinde, zamanın yanlış ve köhne inanışlarını işler ve eleştirel bir dille yaşamı sorgulardı.

“Gökyüzünde bir öküz var ki adı Ülker’dir,
Başka bir öküz de yerin altında saklıdır
Sen ey zeka, gözünü aç da bu iki öküzün,
Arasında ne kadar eşek bulunduğunu gör.”

Diyen Hayyam, başka bir rubâisinde de garip manzaranın resmini şöyle çizmişti:

“ Bir elde kadeh, bir elde Kur’an, Bir helaldir işimiz, bir haram
Şu yarım yamalak dünya’da, Ne tam kâfiriz, ne Müslüman”…

Namık Kemal, II. Abdulhamid'i tahtından indirme suçlamasıyla mahkemeye verilmişti. Kızı:

“Babacığım Sultandan korkmuyor musun?” deyince, kızına şu manidar cevabı verdi:

"- Kızım! Abdülhamit söylendiği gibi kötü bir adam değildir. Hem sonra bir hakim vardır ki, yarın o en büyük hâkim olan Allah'ın huzurunda ben de Abdülhamid de varıp hesap vereceğiz. Ben asıl o hâkimden korkarım"…

Cenazenin kulağına ne söylediğini soranlara, Bekri Mustafa şu yoruma açık cevabı veriyordu:

“-Cenazeye dedim ki,öbür dünyaya vardığında sana dünyada ne var ne yok diye sorarlarsa de ki, Bekri Mustafa Sultanahmet Camiine imam olmuş gerisini siz düşünün”…

İspanya Kralı II. Filip, sarayının baş seyisini çağırdı ve büyük meblağda bir parayı vererek:"Git Drahistandan bana iyi cins bir Arap atı getir" dedi.

Sarayın soytarısı ise, elindeki deftere aptal işler yapanların isimlerini kaydederdi. Bu olaya şahit olunca, Kralın ismini de deftere kaydetti. Kral defteri görünce bunu niye yaptığını sordu. O da: “ Siz bu kadar parayı ona teslim edince, yaptım” dedi. O zaman Kral:

"Peki ya seyis geri dönerse, o zaman ne yapacaksın" diye sorunca, soytarı da yoruma açık şu cevabı verdi:

"O defterden sizin adınızı silip onun adını yazacağım efendim"…

Enderun’da Tifli lakablı bir zât vardı. Bir gece sarhoş olmuş ve Karacaahmet mezarlığına giderek, bir süre önce ölen arkadaşının başında nara atmış ve kahkalarla gülmeye başlamıştı ki, subaşı kendisini yakalayıp karakola götürdü.

“Ne yapıyordun?” sorusunu: "- Arkadaşıma üç ihlas bir fatiha okuyordum komiserim." Diye cevapladı. Komiser: “Ulan nara atarak ve kahkahayla fatiha okunduğu nerde görülmüştür?" deyince, Tifli’nin verdiği cevap da gerçekten tam yoruma açık bir cevap oldu ve :

"Komiserim sen bilmezsin, orada yatan ancak bundan anlar"dedi…

Meşhur İtalyan Şairi Alfieri’ye sormuşlar :“ – Siz eskiden demokrattınız. Sonra birden bire aristokrat oldunuz. Böyle nasıl değişiverdiniz.” O da demiş ki :

“ – Eskiden büyükleri gördüğüm için demokrat olmuştum. Şimdi küçükleri gördüğüm için aristokrat oldum.”…

Abdülhak Nasuhi Bey, gençliğinde Tahran elçisi bulunan babasının onu Tahran’a çağırması, annesinin de göndermemesi üzerine iki ara bir derede kalmış ve yoruma açık şu nükteyi söylemişti :

“ Bir taraftan babam kılar davet, Bir taraftan anam komaz gideyim, Söyle Ya Rabbi ! Şimdi ben ne halt edeyim?” …

Dalgalar azdıkça azıyordu. Kaptan tayfalara, ula uşaklar şunu ceturun bunu ceturun diye emirler yağdırırken,Tayfalar başka ne getirelim dediler. Kaptan, bir kuduran denize baktı, bir de can korkusundan sararan tayfaların yüzüne baktı ve yoruma açık olarak şöyle seslendi.

“ – Ula uşaklar bari Kelime-i Şahadet ceturun da”…

Bir başka sohbette buluşmak ümidiyle dileğim Yüce Mevla’dan, her geceniz KADİR, her gününüz BAYRAM olsun. Kalın sağlıcakla…

FİLİSTİN SORUNUNUN İÇ YÜZÜ

“Yahudi devleti” adlı bir kitap yazan Avusturyalı gazeteci Yahudi Teodor Hertzel 1892 yılında İsviçre’nin Bazel kentinde ilk Siyonist Kongresini toplamış ve dünyanın en zenginlerinden biri olan Yahudi Roçilt’in de desteğini almıştı. Fikir platformundaki bu oluşumun hedef haline gelişi, ilk örgütlü Siyonizm hareketinin 1897’de ortaya çıkışıyladır.

Artık bundan sonra Yahudilerin bir devlete kavuşma isteklerinin dile getirildiği görülmektedir. Yer olarak da önce Uganda düşünülmüş, sonra Filistinde karar kılınmıştı. Siyonizm ise, 1897 Basel Konferansı'yla teşkilatlanmaya başlayan bir ideolojik oluşumdu. Bu oluşum, adını Kudüs yakınlarındaki Sion dağından alan, dağın ve çevresindeki (Arz-ı Mevud) vaat edilmiş

topraklarda büyük İsrail'i kurma idealinin siyasal ve ideolojik hareketiydi. Bu hareketin, fikir ve eylem bazında başını ise Teodor Hertzl çekmişti.

Merkez olarak seçtikleri yer Osmanlı toprağı olduğu için, elde etmek için de başvurulacak ve görüşülecek adres elbetteki Osmanlı hükümdarı Sultan II. Abdülhamid'ti.

Bu görüşmeye ve ardından Yahudilerin teklifleri ile Sultan'ın tepkisinin ne olduğuna değineceğiz. Ancak yıllar var ki, Filistin sorunu sürer gider. Çünkü Siyonizm, dünyanın büyük bir problemidir. Peki, bu problem nasıl ortaya çıktı ve gelişti? Bu sorunun kısa bir fotoğrafını çekelim istedik ki, Sultan II. Abdülhamid'in bu konudaki politikasını daha iyi anlayalım.

Bu gün dünya gündeminin ilk sıralarında yer alan Filistin'in önemi tarihteki statüsünden gelmektedir. Çünkü semavi dinlerin tamamında özel bir yere sahip olan Filistin (Kudüs), bazı peygamberlerin yaşadığı ve Allah'ın topraklarını kutsal kıldığını bildirdiği bir bölgedir. Bölge, Bizansın elindeyken, İslamlar tarafından 7. asrın ilk yarısında ve Hz. Ömer zamanında fethedilir. Yahudiler ve Hristiyanların karma yaşadığı bir yerdi Kudüs. Bu fetihten sonra İslamların dahil olmasıyla, üç dinin mensuplarının ortak ve kutsal şehri hüviyetini kazandı. Aslında Hz. Ömer'in o engin hoşgörüsü olmasaydı Yahudi ve Hristiyanlar Kudüs'te kalamayacaklardı. Şehir İslamların olacaktı. Fakat İslamın hoşgörü çerçevesinde üç dinin mensuplarının da tam bir güven ve din hürriyeti içinde yaşamaları maksadıyla, Hz. Ömer'in bir eman vermesi, bu gün dahi özlenen ideal davranışın en güzel örneğiydi.

Haçlı seferlerinde Kudüs, Hristiyanların eline geçince, korkunç bir katliama sahne olmuş ve 70 bin Müslüman kılıçtan geçirilmişti. Kudüs sokaklarında akan Müslüman kanının, Hristiyanların atlarının dizlerine kadar ulaştığına tarih şahit olmuştur. Selahattin Eyyubi'nin II. defa Kudüs'ü fetmesiyle tekrar bölgeye Müslümanlar hâkim olur. Başka devletler arasında birkaç kez el değiştiren Filistin bölgesi, 1516'da Yavuz'un Memlük seferiyle Osmanlıya geçer. Ve ilk defa Yavuz, Filistin'e Yahudi göçünü engeller. Artık bölge 1917'ye kadar Osmanlı'da kalacaktır.

Yahudilerin Filistinde mülk edinmesi, esas itibarıyle Kanuni döneminde başlar. Çünkü Yahudi

Yusuf Nassi Kanuni'nin yakın dostluğunu kazanmıştır. Kanuni de dostuna Taberiye Gölü çevresinde genişce bir arazi bağışlar. Kanuni nereden bilebilirdi ki, dünyanın en büyük fitnesinin ve belasının tohumlarını buraya ektiğini. İşte Ortadoğu'nun çıbanbaşı İsrail'in Filistinde toprak edinmesinin nüvesi bu şekilde oluşur. Ancak 1918'e kadar Yahudiler, Kanuni'den elde ettikleri araziyi üs olarak kullanıp, ancak 650 bin dönümlük bir arazi elde edebilmişlerdi. İsrail'in temel taşı Kibuts denilen çiftliklerdir. Bu toprakların bir kısmını, yaklaşık 2 bin 600 dönüm araziyi, Sultan Abdülaziz bağışlamıştır. Amaç biraz da Ziraat Okulu yapılması içindi. Ama Yahudiler bu katkıyı, ileride İsrail devletine giden yolda mihenk taşı olarak kullanacaklardı. Arazilerin önemli bir kısmı da İttihatçıların Yahudilere kolaylık sağlaması neticesinde kazanılmıştı.

Yahudilere gelince, ne menem bir kavimdir ki bunlar, hangi taşı kaldırsan altından çıkmakta ve dünyayı kana boyamaktadırlar. Hz. İbrahim Peygamber'in oğlu olan İshak'ın soyundan gelenlere İsrailoğulları (Yahudiler) deniyor. Hz. Musa'yı dinlemeyip buzağıya tapıyorlar, haşa pazarlık edip gökten kudret helvesı ve bıldırcın eti istiyorlar.. Hz. Şuayp, Hz. Zekeriya ve Hz. İsa'yı öldürüyorlar. Hz. Muhammed (sav)'e inanmıyorlar. Bunlar hakkında Kur'anda pek çok ayet bulunuyor. Birinde de: "Yahudiler Peygamberlerle alay ederek kalplerimiz perdelidir dediler. Hayır, küfür ve isyanları sebebiyle Allah onlara lanet etmiştir" deniliyor. (1)

Yahudiler varolduklarından bu yana yeryüzünde, hep problemli bir toplum olmuşlar ve olmaya da devam etmektedirler. Kur'anın ifadesiyle lanetli bir toplum. Ağlama duvarında birkaç damla gözyaşı dökmekle bunların günahları affedilecek gibi değildir. Topu bir araya gelip, sellerce gözyaşı akıtsalar, insanlığın vicdanındaki sadece son Lübnan katliamlarını dahi affetiremezler.

Allah katındaki suç ve günahlarını bilemeyiz elbette Allahü âlem. Ama bunların ne Allah korkuları var, ne de insandan utanmaları. Dünya siyaseti ve ekonomisine hâkimdirler. Biri yüksek sesle: "Dünya işlerini bağlayan ipin ucu George W. Bush'un elinde değil, Bush'u bağlayan ipin ucu yahudilerin elindedir" diyordu. Hani haksız da sayılmazdı yani.

Tarihte Hz. Davut ve Hz. Süleyman devirlerinde parlak bir dönem yaşanıyor. “İnançlarına göre Hz. Süleyman bütün tapınakları kapatarak, tek ibadethane olan Küdüs’teki Tanrı’nın oturduğu yer anlamına gelen Yerüşalim’i yaptırdı. Buna Süleyman tapınağı da deniyor. Bu ibadethanenin günümüzde sadece batı duvarı kalmıştır. Museviler bu duvarın önünde üzüntülerini belirtmek üzere ağladıklarından buraya “ağlama duvarı” denir. Tapınak alanının diğer kısmına ise Ömer Camii (Kubbetü’s-Sahra) yapılmıştır.” (2) Asurlular Yahudilerin tapınaklarını yıkıp, kendilerini Asur’a sürgüne götürdüler. Bir zaman sonra geri dönen Yahudilere, bu defa da Babiller aynı muameleyi yaptılar. Uzunca bir zaman sonra yine dönüp mabetlerini yenilediler. Bu kez de Romalılar bölgeyi ele geçirip, hem mabetlerini yıktılar, hem de Filistin bölgesinde ne kadar Yahudi varsa topunu birden Filistinden çıkarıp sürdüler. Onlar da bir daha Filistin’e dönemediler.

Bu gün dünyanın her tarafında dağınık olarak bulunan Yahudi nufus, işte bu keyfiyetin bir sonucudur. Bir kısmı 1948’de İsrail işgal devleti kurulunca bölgeye döndüler. Tabi bu arada Avrupa’da Yahudiler yüzyıllar boyu aşağılanıp horlandılar. Hatta 1492’de İspanya’da katliama tabi tutulduklarında biz kendilerine kucak açıp bağrımıza bastık ve topraklarımıza yerleştirdik. Rusya’nın zulmünden kaçan Kırım Yahudilerine biz sahip çıktık. Hatta bu Yahudiler, diğer ırkdaşlarına mektuplar yazarak Osmanlı idaresindeki rahat ve huzura onları da davet ediyorlardı. Ah nereden bilebilirdi Osmanlı, sizin cemaziyel ahirinizin ihanet olacağını! Yoksa beslermiydi kargayı, yahut yılanı böyle koynunda.

Görüşme arzularını birkaç kez geri çeviren II. Abdülhamid, nihayet, 1902’de bir Yahudi heyetini kabul etmiştir. Teodor Hertzl ile Haham Başının da bulunduğu Yahudi heyeti, Tahsin Paşa yoluyla padişaha, Kudüs’ü ziyaret etmelerine izin verilmesi ve Filistinde bir kanton kurmalarına imkân tanınmasına karşılık şunları taahhüt etmişlerdi:

1.Osmanlı devletinin otuz üç milyon İngiliz altınına ulaşan borçlarının tamamını ödemeyi,

2.İmparatorluğu korumak için 120 milyon altın frank’a mal olacak deniz filosu yaptırmayı,

3.Devletin mali durumunu canlandırmak için otuz beş milyon altın lira faizsiz borç vermeyi.

Bu teklifler karşısında sinirlenen II. Abdülhamid, Mabeyn Başkâtibi Tahsin Paşa'ya: "Tahsin! Onlara de ki: Devletin borçları onun için bir ayıp değildir. Çünkü Fransa gibi başka devletlerin de borçları vardır ve borçları onlara zarar vermemektedir. Kudüs-i Şerif'i İslam'a ilk önce Hz. Ömer (r.a.) fethetmiştir. Burayı Yahudilere satma kara lekesini ve Müslümanların korumam için bana tevdi ettikleri emanete ihanet etme suçunu yüklenemem.

Eğer Bay Hertzl, senin benim arkadaşım olduğun gibi arkadaşın ise ona söyle bu meselede ikinci bir adım atmasın. Ben bir karış dahi olsa toprak satamam. Zira bu vatan bana değil milletime aittir. Milletim bu imparatorluğu kanlarını dökerek kazanmış ve yine kanlarıyla mahsuldar kılmışlardır. O bizden ayrılıp uzaklaşmadan tekrar kanlarımızla örteriz. Benim Suriye ve Filistin alaylarımın efradı birer birer Plevne'de şehit düşmüşlerdir. Bir tanesi dahi geri dönmemek üzere muharebe meydanında kalmışlardır. Türk imparatorluğu bana ait değildir. Türk milletinindir. Ben onun hiçbir parçasını veremem. Bırakalım yahudiler milyarlarını saklasınlar. Benim imparatorluğum parçalandığı zaman onlar Filistin'i hiç karşılıksız ele geçirebilirler. Fakat yalnız bizim cesetlerimiz taksim edilebilir. Ben canlı bir beden üzerinde otopsi yapılmasına müsaade edemem."

Nitekim Teodor Hertzl de anılarında Padişahın söylediklerini, farklı cümlelerle aynen teyit eder.

Bu girişimden ümidini kesen Hertzl şöyle diyecekti; "Halen birtek plan aklıma geliyor, Sultan'a karşı kampanya açmalı, bunun için de sürgün edilmiş prensler ve Jön Türkler'le temas kurmalı... Türkiye'ye mali ambargo uygulamalı... (sonra da) Türkiye'nin dağılmasını beklemeliyiz."

Yahudilerin Filistindeki süfli emellerini anlayan II. Abdülhamid, Yahudi göçünü saltanatı boyunca engelledi. Hatta ziyarete gidenlerin dahi pasaportlarına gümrükte el koyup, dönüşte verdirdi. Yahudilere toprak satışlarını da yasakladı. Siyonistler hangi kanaldan girseler, II. Abdülhamid tarafından engelleniyorlardı. Hedeflerine ulaşmak için önlerinde engel gördükleri II. Abdülhamid'i tahtından indirme mücadelesi başlattılar.

Evet, daha önce Ermenileri karşısına alan Sultan, şimdi de Yahudileri karşısına almıştı. Topraklarını satmak isteyen Filistinlilerin topraklarını şahsi parasıyla II. Abdülhamid kendisi alarak, "Emlak-ı

Şahane” haline getirmiş, bu şekilde Filistin Çiflikat-i Şahanesi meydana gelmişti. O bölgede Osmanlı nüfusunu artırma yoluna da giden II. Abdülhamid, artık Ermeniler, Yahudiler ve onlarla kol kola çalışan yerli İttihatçıların hedefindeki tek adamdı.1905 deki bombalı saldırı, bu şer koalisyonunun başarısız bir faaliyetiydi.

Osmanlı Devletinden ümidi kesen Yahudiler, İngiliz ve diğer Avrupa devletleriyle temasa geçmekte gecikmediler. Osmanlı’yı parçalamak için aralarında anlaşan Avrupa devletleri için de, bu durum iyi bir fırsattı. Kullanmakta bir an olsun tereddüt etmediler. Çok geçmeden İngiltere Hükümetinden Belfür deklerasyonu geliyor ve şöyle deniyordu: “Haşmetli İngiliz kraliyet hükümeti, Filistin'de Yahudi halkı için milli bir devlet kurulmasını memnuniyetle karşılıyor. Bu gayeye ulaşmayı kolaylaştırmak için en değerli mesailerini harcayacaktır.”

Nitekim 1918’de Şerif Hüseyin’in yardımıyla İngilizler Filistin’i ele geçirdiler. Şerif Hüseyin gibi Hicaz ileri gelenlerini II. Abdülhamid Şuray-ı Devlet azalığı verip İstanbulda gözaltında tutuyordu. Ama İttihatçılar böyle ince siyasetten anlamadıkları için, idareyi alınca onu serbest bırakıp Mekke Şerifi yaptılar. Filistin’e Yahudi göçünü yasaklayan II. Abdülhamid’in bu yasağını kaldırıp, yahudilerin toprak alımını da serbest bıraktılar. Şerif Hüseyin ilk iş olarak Osmanlı’ya isyan etmiş ve Filistin bölgesini İngilizlere kazandırmak için onlarla ittifak yapmıştı. Daha sonra Suud ailesi Hicazda idareyi ele geçirince, İngilizlerin desteğiyle Şerif Hüseyin de bu günkü Ürdün krallığını kuracaktır.

Filistin bölgesine yerleşen İngilizler, 1922 yılında bugünkü Birleşmiş Milletler’in yerinde olan Milletler Cemiyeti’nden Filistin’i himayelerine aldıklarını tescil ettirdiler. Artık rahat rahat Yahudileri bu bölgeye toplama planlarına başlayabilirlerdi. İngiliz oyunları tarihte pek meşhurdur. Bakın Yahudiler’e Filistinde toprak kazandırnak için İngilİzler ne gibi bir oyun oynamışlardır.

İlk önce Filistinlilerin ödeyemeyecekleri oranlarda çok fahiş vergiler koydular. Filistin yerli halkı da vergisini ödeyemeyince, toprağına el koydular. Sonra da bu toprakların büyük bir kısmını Yahudilere bağışladılar. Bir kısmını da

sembolik, çok cüzi fiatlarla ve paslaşarak yine Yahudilere sattılar. Yahudiler ise, dünya kamuoyunu bu toprakları Filistinlilerden aldıklarına inandırdılar. Hatta bizim kamuoyunu dahi…

Pek çok Tarihçi de "Niçin topraklarınızı Yahudilere sattınız?" diyerek kabahati masum Filistinlilerde buluyordu. Bir miktar toprağı bu şekilde Filistinliler de satmıştırdı. Ama bu devede kulak mesabesindeydi. (Binde 9 gibi falan). Esas toprakların büyük bölümünün satılması, İngilizler tarafından yukarıda anlatıldığı gibi, bir de ihanet içinde olan emlakçılar kanalıyla yapılmıştır.

Siyonistler, toprak alımı konusunda hain emlakçıları aracı yapmışlardı. Emlakçılar kendileri değerin üzerinde toprağı Filistinliden alıp, daha yüksek değerle Yahudilere satıyorlardı. Filistinli toprak sahibi: "Yahudi'ye satışına rızam yok" şartına rağmen, emlakçı araya başka şahısları koyarak ve kitabına uydurarak toprağı Yahudiye satıyordu. İş işten geçtikten sonra bu emlakçılar fark edilmiş bir kısmı cezalandırılmış, bir kısmı da ülke dışına kaçmıştı. Bütün bu katakullelere rağmen 1948'de işgalci İsrail Devleti kurulduğun da Yahudilerin tapulu toprağı 2 milyon dönüm dolaylarındaydı ki, tüm Filistin'in % 7 si demekti.. Daha önce belirttiğimiz gibi, bu miktarın 650 bin dönümü Osmanlı zamanında alınmıştı.

Her nasılsa bu zamana kadar toprak edinmenin bir kuralı, şartı, şurtu varken, 1948' den sonra Yahudilerin toprak edinmesi tamamen gasba, cinayete, savaşa ve zorbalığa dayalı olarak gerçekleşmiştir. Bütün dünya da maalesef bu duruma seyirci kalmıştır. Ancak dünyadan önce Filistinlileri satan hain ve işbirlikçi Arap yönetimleridir.

1967 savaşında yaklaşık 2 milyonluk İsrail, bütün bir Arap dünyasına meydan okuyarak ve çoğuyla aynı anda savaşarak, nasıl olup da Gazze'yi ve Sina Yarımadasını Mısır'dan, Doğu Kudüs'ü Ürdün'den, Golan Tepelerini Suriye'den alabilmiştir? Bu soru halen bu gün cevap beklemektedir. 1933 lerde bütün teşviklere rağmen, 200 bin Yahudi Filistin'e gelmişken, bu tarihten sonra esen Nazi fırtınası dolayısıyla göç bilinçli olarak hızlandırılmıştır. Hitler'in çok yakın çevresinde Yahudiler de bulunduğuna göre, öyle abartıldığı gibi Yahudi klatliamı pek mantıklı gözükmemektedir. Hatta Hitler'in Siyonistlerle göç

konusunda anlaştığı da söylenmektedir. Bu şekilde bazı Yahudilerin öldürüldüğü, diğerlerine de gözdağı verildiği, böylece 600 bin civarında Yahudi'nin Filistin'e göç ettiği belirtilmektedir.

Bir deyim haline gelen "Yahudi yaygarası" "Yahudi pazarlığı" gibi kavramları biliyoruz. Dolayısıyla dünyada kendilerini acınacak bir durumda göstermek için 6 milyon Yahudi'nin Naziler tarafından öldürüldüğü yalanını rahatlıkla pazarlayabilmekte, bunları örnek alan Ermeniler de, Osmanlıda bütün nüfusları 1 milyon 295 bin olduğu halde, 1,5 milyon Ermeni'yi soykırıma tabi tuttuğumuz yalanını söyleyebilmektedirler. Şayet böyle bir durum olsa bu, 300 kişilik tam 5 bin toplu mezar demektir. Bunun mümkünü var mıdır? Ya da nerede bu toplu mezarlar diye sormak gerekir?

Filistinde, İngilizlerin bölgeye hâkim olmasıyla başlayan terörizm 1948'e kadar sürmüştür. Filistinde köyler basılmış çoluk çocuk demeden masum insanlar öldürülmüş, bazen köyler dahi haritadan silinecek boyutlarda terör olayları yaşanmıştır. İşte bu terörist grupların başındakiler İsrail kurulunca, devletin en üst seviyelerinde görev almışlar, o günden bu yana da Başbakan Tayyip Erdoğan'ın ifadesiyle, devlet terörü yapmaktadırlar. Bu bağlamda ilk İsrail Başbakanı Ben Gurion'un, II. Abdülhamid döneminde İstanbul Hukuk Fakültesi'nde okuduğunu ve İttihatçılarla beraber çalışmış biri olduğuna dikkat çekmek isterim. BM bu yeni Yahudi devletini İngiliz ve Amerikan etkisiyle tanırken, ne gariptir ki, onu ilk tanıyan ülkelerden birisi de Türkiye olmuştur. Şimdi her İsrail saldırısında başta Amerika ve İngiltere olmak üzere dünya İsrail'in arkasında yer almakta, bütün bir Arap ve İslam dünyası da seyirci konumunda kalmakta, ellerinde petrol gibi bir silah olmasına rağmen, ne yazık ki, Arap yönetimlerinin Filistin davasında samimi olmadıkları çok net bir şekilde anlaşılmaktadır .

Bu arada İngilizlerin, I. Dünya savaşı esnasında, Osmanlı toprakları olan yerlere hâkim olmaları sırasında, Filistinlilerin de dâhil olduğu Araplar, Osmanlı'ya ihanet edip İngilizlerle işbirliği yaptıkları için, kıyamete kadar bu bölgeye barış gelmeyecektir görüşü de yaygındır.

Sultan II. Abdülhamid'in bir karış Filistin toprağı dahi vermemek pahasına, her şeyi, bu arada canını, tahtını dahi feda etmeyi göze aldığı halde ve göze

aldığı şeyler başına gelmesine rağmen, bu fedakârlıklara katlanırken, İttihatçıların bu hassasiyeti göstermemelerinin, bölge halkının da ihanetinin, hesabı burada olmasa da mahşerde sorulmaz mı? Kendisine velilik atfedilen Sultan II. Abdülhamid'in ahı, acaba bölge insanını yakmaz mı?

Yoksa Sultan II. Abdülhamid bilmezmiydi Yahudilerin o cazip tekliflerini kabul edip, tahtını ve tacını sağlamlaştırmayı.

Ve eğer Sultan bunları kabul etseydi, böylece borçları ödenmiş ve donanması dört dörtlük olmuş, üstelik de 35 milyon faizsiz kredi eline geçirmiş bir Osmanlı'yı kimse tutabilir miydi? Bu güçle ve başında da II. Abdülhamid gibi bir hükümdarla temsil edilen Osmanlı'nın, I. Dünya savaşında etkin bir rol oynayıp savaşın seyrini istediği tarafa çevirebileceği muhakkaktı. Böylece, masaya galip oturarak kaybettiği eski topraklarını geri alması hiçten bile değildi. Sultan II. Abdülhamid bütün bunları elinin tersiyle itmişti. Böyle olsun için mi yapmıştı bunu acaba? Elbette hayır. O halde Sultan Hamid'e ve Osmanlı'ya ihanet eden kim olursa olsun, onun ahından kurtulması mümkün olmayacağı pek tabiidir. Nitekim şu beddua aynen Sultan'ın kendisine aittir: "Allah bu hallere sebeb olanları kahhâr ismiyle kahretsin."

Acaba Sultan II. Abdülhamid'i tahttan indiren Meclis'e baskı yapan paşalardan, Mahmut Şefket Paşa'nın hemen 6 ay sonra yine yoldaşlarınca öldürülmesi, diğerlerinin ise sonunda, memleketi düşman çizmeleri altında bırakarak kaçmaları sonucunda, Talat Paşa'nın, 1921'de Berlin'de, Enver Paşa'nın 1922'de Türkistan'da, Cemal Paşa'nın da 1922'de Tiflis'te öldürülmeleri bu bedduanın tutmuş olmasından mıdır?.

Sabık Sultan, Selanik günlerinde muhafız birliğinden Yüzbaşı Zünnun Bey'e sanki o günleri yaşarmışcasına şunları anlatıyordu:

"Bana en çok dokunan; bir mason taslağı Yahudi'nin, tahttan indiriliş kararını tebliğ edişi olmuştur. Yıldız'a gelen mebuslar heyetinde Emanuel Karaso'yu hiç unutamıyorum. Bu suretle makam-ı hilâfete hakaret edilmiştir. Yahudilerin Hazret-i Peygamber (a.s.m.) zamanından beri sadr-ı İslama ve Makam-ı Hilâfet'e karşı duydukları kin ve nefret cümlenin malumudur. Ben Osmanlı tahtında iken, siyonistlik davası için bir gün

huzuruma beynelmilel Yahudi teşkilatının kurucusu Teodor Hertzel ile Hahambaşı gelmişlerdi. Bunları Yıldız Sarayı'nda kabul etmiş ve maksatlarını dinlemiştim. Her ikisi Yahudiler için bir yurt dileğinde idiler. Bunun için de Kudüs'ü gösteriyorlardı. Hatta utanmadan o Teodor Hertzel:

'Zat-ı Haşmet penâhîlerine arzedelim ki, Kudüs için her kaç milyon altın tensip buyurursanız (isterseniz), derhal takdime hazırız.' demez mi?

"Kan beynime sıçramıştı. Düşün ki, yüzbaşı, makam-ı saltanatımızda bu iki yahudi, rüşvet teklifi cesaretinde bulunmuşlardı.'Terk edin burayı, vatan para ile satılmaz!' diye bağırmıştım. İçeri giren saray adamlarına da, her ikisini almalarını söylemiştim. İşte bundan sonra, Yahudiler bana düşman oldular. Şimdi burada Selanik'te çektiklerim, Yahudilere yurt göstermeyişimin cezasıdır!.."

Evet, Sabık Sultan tesbitini yapmıştı. Eğer Yahudilere yurt göstermiş olsaydı, onu tahtından ölünceye kadar, değil İttihatçılar Kudret-i İlahi'nin dışında hiçbir güç indiremezdi.

Peki, şimdi sormak gerekmez mi? Bütün suçu Ermenilere ve Yahudilere vatanından bir karış toprak vermeyen Sultan II. Abdülhamit Han'a, tahtından indirme tebliğini sırf ona hakaret olsun diye yine bir Yahudi ve Ermeni ile bildiren, ardından sürgüne göndermeyi reva gören ve Yahudiler adına bu cezayı uygulayanlar kimdi? Elbette Mahmut Şefket Paşa, Talat ve Enver Paşalarla diğer ittihatçılardı. Padişah, İttihatçılar için şöyle diyordu: "Devleti on sene idare edebilirlerse 'bir asır idare edebildik' diye sevinsinler!" Bu hükmün ne kadar doğru olduğunu tarih 10 yılda gerçekten gösterecekti.

Bütün bunlara rağmen Sultan, kendi tebası olan tüm azınlıklara gösterdiği toleransı Yahudilere de göstermekteydi. Bu amaçla İstanbuıl'da inşa edilen bir Yahudi ibadethanesinin korumasını bizzat üsleniyordu. Ve bu Musevi Sinagog'u II. Abdülhamid'in himayeleriyle yapılmış ve 1899'da bitirilmişti. Yahudiler Sultan'ın bu desteğini ve jestini unutmadılar ve Sinagog'a "İsrail'in Hamdi (Şükranı)" ve "İsrail'in Hamid'i" "Hemdat İsrael Sinagog'u ismini verdiler.

Yani Yahudiler II. Abdülhamid'e "Yahudi ülkesinin padişahı" diyorlardı. Siyonistlerle bu kadar mücadele eden, onlara Filistinde bir karış

toprak vermeyen bir Osmanlı Sultanı, Osmanlı hükümdarlarının tebasına karşı sorumluluğnu müdrik bir şekilde, Musevilere kol kanat germekten ve onlara her türlü desteği vermekten de geri durmuyordu. Çünkü II. Abdülhamid biliyordu ki, bu oluşum masumanedir. Filistindeki isteğin amacıysa siyasi ve ideolojiktir. Birine destek olurken, ötekine köstek olmayı milli bir görev addediyordu.

İsrail 1948 yılında kurulmasından bu yana, hala devlet olma vasfını kazanamadığını görmjekteyiz. Kanun, nizam tanımaz ve hukuk bilmez korsan devlet anlayışından da kurtulabilmiş değildir. Elbette böyle davranmasının altında yatan bazı gerçekler vardır. Batı Hristiyan alemi, özellikle de İngiliz ve Amerika tarafı İsrail'i bilakayd ü şart desteklemektedir. Birleşmiş Milletlerde İsrail'in haksızlığını gösteren tüm kararlar ABD tarafından veto edilmekte ve yürürlüğe girememektedir. Amerika'nın adeta bir kuklası durumunda olan Arap devletleri ise, ellerinde pek çok ekonomik ve siyasi koz olduğu halde, korkularından İsrail zulmüne göz yummaktadırlar.

Yıllardır Filistin'e kan kusturan İsrail, aynı şekilde Gazze'ye de denizden ve karadan ekonomik ambargo uygulamakta ve orayı adeta bir açık hapishane haline getirmiştir. İsrail'in bu zulmüne ne yazık ki, Mısır yöneticileri de ataları Firavun'un yolundan giderek zulme destek olmaktadırlar.

İsrail son olarak da 31 Mayıs 2010 tarihinde insani yardım taşıyan gemileri, uluslar arası karasularında, yine uluslar arası hukuku ihlal ederek saldırmış ve 20'ye yakın suçsuz insanı öldürüp, bir çoğunu da yaralamıştır.

Dünya nizamına meydan okuyan ve Allah (cc) tarafından lanetlenmiş bu toplum ve özelikle de liderleri, gözü dönmüş bir haydut çetesi gibi davranma küstahlığında bulunma hakkını kimden ve nereden almaktadırlar? Hitler'in zulmü altında kala kala, zulüm yapmayı öğrenmiş ve mağdur rolünde onlar da başkalarına zulüm yapmaktadırlar. Üstelik Avrupa bunları orta çağda tu kaka ilan edip, her yerde aşağılar, hayat hakkı tanımazken, İspanya zulmünden kaçanlara biz kucak açmıştık. Ekmeğimizi onlarla paylaşmıştık. Şimdi ise, bu nankörlerin yaptıkları şu kepazeliklere ve vahşete bakın ki, bizim insani yardım taşıyan işnsanlarımızı

gözlerini kırpmadan öldürebilmektedirler. Beslenen karga, şekilde görüldüğü gibi gözümüzü aynen oymuştur.

Bütün bu olanlar karşısında, Arap dünyasının nutku tutulmuş vaziyettedir. Dünya'dan ise çok cılız sesler lütfen yansıyabilmektedir. Bu noktada batı basınına da değinmek gerekiyor. Avrupa kamuoyunu aydınlatması gereken basın kuruluşları olayı yok farzedip ilgisiz kalabilmektedirler. İngiliz yayın kuuluşu BBC gün boyunca sadece İsrail yetkililerine bağlanarak, olayları Yahudi yalanıyla Avrupa'ya lanse ederken, tek bir Türk yetkiliye bağlanma zahmetinde bulunmuyor. Üstelik BM Güvenlik Konseyi'nde mesele görüşülürken canlı bağlanıyor, ancak sıra Dışişleri Bakanımızın konuşmasına gelince, derhal yayını başka yöne kanalize ederek konuşma bittikten sonra tekrar bağlantı kuruyor. Bunların hepsinin canı Cehenneme. "Atalarımız "gavurdan dost olmaz" diyor. Ama Müslüman Arap dünyasının pısırıklığı da ortada.

Hoş Avrupa basınını yanlı olmakla eleştirirken bizim basınımız da sütten çıkmış kaşık değil. Batı medyalarını suçlamaktan çok, içimizdeki medya anlayışını sorgulamak gerekiyor herhalde.

Artık yetti gâri. Bu korsan ve haydut devlet hizaya getirilmeli. Tam da suçüstü yakalanmışken. Ama ne yazık ki, televizyonlarda bazı emekli paşaları görüyorum. Ahkam kesmekteler. Dışişleri emekli monşerlerini ibretle izliyorum. Koro halinde bağırıyorlar suçladıkları yer belli. Sizin laf ebeliğinizi ve çok bilmiş tavrınızı kasketli köylü Mehmet Ağa bile yutmuyor artık. Ey Ağalar, emekli paşalar, emekli monşerler, salyalarını saça saça bağıran şarlatan akademisyen beyler ve "göbeğini kaşıyan" diye bu necip milletle alay eden yoldaş gazeteciler, böyle ciddi bir memleket meselesinde, bu kadar radikalleşmek, bir akıl tutulması mıdır acaba? Yoksa neyin nesi? Bizim derdimiz Gazze iken, İsrail tarafından hunharca öldürülmüş insanlarımız iken, dünya kamuoyuna İsrail'in kötü sicilini anlatmak iken, sizin derdiniz bağcı dövmek midir? Milleti bu tavırlarınızla çıldırttığınızın farkında mısınız? Bu milletin bir daha uyumamak üzere, artık uyandığını hala mı fark edemediniz?

ANLAYAMAYANLAR AĞLAYAMAZLAR

Önceki gün Yemen türküsünü dinleyen Cumhurbaşkanı Gül, gözyaşlarına hakim olamamıştı. Yazılı ve görsel basın, bu kareyi çom önemsedi. Hakikaten de önemsenmeye değer bir manzaraydı. N. Fazıl'ın, Reis Bey adlı eserinde bir sahne vardır. Eseri okuyan okuyucularımız hatırlayacaklardır. İdama mahkum edilen gencin infaza götürülmeden önce Reis Bey'in başında bulunduğu heyetle karşılaştığı o meşhur sahne! İdama mahkum edilen genç :

"Etmeyin Reis Bey! Siz ağlayamazsınız! ağlayabilseydiniz, anlayabilirdiniz. Siz merhametten, acıma duygusundan yalnız kötülük doğacağına inanmışsınız. Rahmet kaldırılmış sizin kalbinizden! Buz çölünde yol alıyorsunuz!" diyordu. Gerçekten işin püf noktası bu noktada düğümlü.

Ağlama fiilini kadınlara özgü bir davranışmış gibi gösterip "erkekler ağlamaz" diyen halt etmiş.

Ağlamak ve anlamak… Ağlayamayanlar hiçbir şeyin mahiyetini anlayamazlar.

Ağlamak anlamaktır, hissetmektir, hissettirmektir, yaşamak ve yaşatmaktır.

Ağlamak; edeptir, erdemdir, fazilettir, meziyettir, merhamettir, şefkattir, sevgidir, saygıdır.

Ağlamak, insana hiçbir şeyin kalıcı olmadığını ve dünyanın yalancılığını hatırlatır. Ve insan ağladıkça insanlaşır. Kibirden ve gururdan arınır.

Ağlama kavramına yabancı insanlara acımışımdır her zaman ve şu hadis gelmiştir her defasında aklıma: "Şeyet Allah(cc) senin kalbinden merhameti söküp almışsa ben ne yapabilirim ki?" Seyrani de ne güzel söylemiş: "Toplansalar yüz bin Ferhâd bir yere. Taş kalpli insanın bağrını aslâ delemez."

“Gözyaşı katılmazsa, mûsikî bile çılgınlıktan başka bir şey değildir” diyen şarkın ve garbın büyük filozofu Muhammed İkbal’e karşı, Yunus da şöyle ses verir Anadolu yaylalarından:
“Bu fenâda bir garibsin, Gülme gülme ağla gönül,
Derdin dahi çoktur senin, Gülme gülme ağla gönül”

Bu satırların yazarını okuyucular iyi bilirler ki, siyasete mesafelidir. Siyasi içerikli yazılar yazmaktan mümkün olduğunca imtina eder. Tamamen siyasi mülahazalardan uzak olarak baktığımda, ağlayabilen birkaç devlet adamına rastladım. Rahmetli Özal bunlardan biriydi. Türkmenistanda kültür ateşesi olarak görev yapan Yazar bir dostum, o devletin kültür bakanının kendisine şöyle dediğini benimle paylaşmıştı: “Sizin iki cumhurbaşkanınızı tanıdım. Birine imrendim. Diğerinden iğrendim. Türkmenistan ziyaretlerinde her ikisine de ben mihmandarlık yapmış ve onları Sultan Sencer’in türbesine götürmüştüm. Özal daha türbeye yaklaşırken “Vah Sencerim vah! Diye gözyaşlarını boşaltmış ve sandukasına başını vura vura, biz sizin gibi bir ecdada layık olamadık” diyor ve hüngür hüngür ağlıyordu. Diğeri ise, aynı türbeyi ziyaret ederken çevresindekilerle geyik muhabbeti yapıyordu. İşte iki devlet adamı ve bir birine zıt iki ayrı yaklaşım. Üstelik ikisi de milletine kendilerini muhafazakar olarak takdim etmiş ve oy istemişlerdi.

Geçtiğimiz gün olay mahallinde yanık “Yemen Türküsü” nü dinlerken ağlayabilen ve anlayabilen bir Cumhurbaşkanı daha tanıdık. Yemen deyince, bütün bir Anadolu kıyam eder ve 73 milyon insanımızın kalbi atar ve heyecanlanır. İşte milletin Cumhurbaşkanı milletin hislerinin en güzel tercümanlığını yapmakta olduğuna şahit oluyoruz. Millete yabancı değil. Milletin değerlerine bîgâne değil. Milletiyle ağlayıp milletiyle gülebilen bir devlet adamı. Yıllar boyu işte bu manzarayı bekledi bu necip millet. Kendisine tepeden bakmayan bir devlet adamı özlemi içerisinde bastı bağrına onu ve koydu başına taç olarak. Gönül sarayının köşkünde de özel bir yer ayırıp oturttu O’nu baş köşeye.

Ağlayabilenler, “Dil benim, dîde benim, eşk benim; Neden ağır geliyor ağlayışım ağyâre” deyip geçerler. Bu hâlisane dökülen gözyaşlarını timsah gözyaşlarına benzeterek, alay etme seviyesizliğini göstermenin bir manası olabilir mi? Bu tavırla

milletin hislerini de hafife almanın gereği yok. Ü. İlter'in, "Ey güzel Anadolum! Asırlar var ki sana deli gömleği giydirir gibi amerikan bezinden, avrupa basmasından muasır medeniyet denilen kefeni biçiyorlar" sözünü dert edinmiş olan bu aziz milleti anlamak lazım ve onun dertlerine çözüm üretip ağlayabilmek lazım. Gözler yalan söylemez. Hangi gözlerin ağladığını, hangi gözlerin timsah göz yaşı döktüğünü, âlim olmayan, ama ârif olan bu halk, çok iyi anlar, bilir ve değerlendirir. Bizi dinamize eden dinamiklere çok ihtiyacımız vardır. Onları dinamitlememek lazım.
Özdemir Asaf "AĞLAMAK" adlı şiirinde der ki:
Ağlamak, unutmak kadar kolaydır inan.
Sevin ağlayabiliyorsan. Sevin ağlıyorsan.
Gül ağlayabiliyorum diye.
Gül, ağlıyorum, ağlıyorum diye.
Sana bir şey yapamam."
"Nasıl etmelide ağlayabilmeli, farkına bile varmadan.
Nasıl etmelide ağlayabilmeli,
Ayıpsız, aşikare. Yağmur misali" dizeleri de Nazım Hikmet'e aittir.

Ağlayabilenden değil, ağlayamayandan çekinmek gerekir. Zira, eski devirlerde Fransız filozof René Descartes, ağlayabilen insanın sevme ve merhamet etme becerisine sahip olduğunu söylüyordu. Ağlayamayan insanın içi, sürekli artan bir nefret ve korkuyla dolduğu da bilinmekteydi. Hatta Romalı şair Ovidius, 2000 yıl önce: "Ağlamak, öfkeyi siler", demişti. İstatistikler de, normal bir insanın yaşamı boyunca 95 litre, yani yaklaşık 10 kova gözyaşı döktüğünü söylüyor. Bırakın bugün bir insanın hayatında 10 kova gözyaşı döktüğünü, bir damla dahi gözyaşına yabancı yığın yığın insan içinde yaşamaktayız. Çoğu kalpler taşlaşmış ve gözü yaş değil, kan bürümüş.

Dinimizde de gülmek ve ağlamak kavramlarına atıfta bulunulur. Mesela Ebû Zer Gifârî (r.a.) Resulullah'ın (s.a.v.) şöyle buyurduğunu anlatır: "Eğer bildiğim kadarını bilseydiniz, az güler çok ağlardınız" "Eğer benim bildiğim kadarını bilseydiniz, dağlara çıkardınız. Eğer bildiğim kadarını bilseydiniz, durmadan Rabbinize yalvarır, ağlardınız. Yataklarınızda duramazdınız." (Tenbihü'l–Gafilin, c.1/222).

Mevlana:“Allah bize yardım atmek dilerse gönlümüze ağlayıp inleme isteği verir”der.
“Ağlarım ağlatamam hissederim söyleyemem.
Dili yok kalbimin ondan ne kadar bizarım” diyen Akif de, şöyle devam eder:
Gitme ey yolcu! Beraber oturup ağlaşalım.
Elemim bir yüreğin kârı değil, paylaşalım.”
“Gözlerden dökülen, inci mercanın “O” için değilse ne anlamı var?
Her türlü yanlışa hüküm katmanın“O” için değilse ne anlamı var?
Kokladığın gülde “o” kokmuyorsa, Gözlerin her daim “o” bakmıyorsa,
Adını anınca kalp atmıyorsa “O”nsuz heyecanın ne anlamı var? Diye soran N. Şimşek, gözlerden akan yaşın Cenab-ı Hak ve Peygamberi Hz. Muhammed(sav)’in hicranı, aşkı ve sevgisi için olması gerektiğini vurguluyor.
Gözyaşı üzerine yıllar önce kaleme aldığım iki şiirimizle bu sohbeti tamamlayalım inşallah.

BAK
Tohumların toğrağı delip yarışına bak
Şu ipek böceğinin koza sarışına bak
Ölüm fermanı ile çağrılınca her insan,
Dört kişi omzunda,Hakk’a varışına bak.

Şu gökgürlemesine,şimşek çakmasına bak
Rabbimin gece gökte kabdil yakmasına bak
Öyle ibret dolu bir alemdir ki bu dünya,
Göz pınarlarından şu suyun akmasına bak.

GÖRDÜM
Bakıp güzelliğine çok aldananlar gördüm
İnsanlığı parada, pulda sananlar gördüm
Ömründe hiç anmamış, can boğaza gelince,
Tevbe edip Allah’ı nice ananlar gördüm.
Nefse harp açıp onu bağlayanları gördüm
Bugünden ukbasını sağlayanları gördüm
Gözler çağlayan olmuş, durmadan gece gündüz,
Kâbe yolunda nice ağlayanları gördüm.

Kutad Gubilig adlı eserinde Y. H. Hacip: "İnsanın güzelliği yüzdedir. Yüzün güzelliği de gözdedir. Kalbin güzelliği dildedir. Dilin güzelliği de sözdedir. Göz görür, basiret ise görünenin sırrına erer" der. Ne kadar acınsa azdır, o basireti bağlı olan ve ağlayamayan kimselere. Ağlayanlara imrenen Goethe'nin dediği gibi "Gözyaşları olanlara ne mutlu!" Ne kadar imrenilse azdır, basireti açık gözlere sahip o bahtiyar insanlara. Çünkü o gözler ancak gerçeği görerek, hem anlayabilir, hem de ağlayabilir...
Mustafa TURAN

BİR GÜNEŞİM BİR BABAM BİR DE TERLİKLERİM

Yaklaşık iki yıldır üzerinde çalıştığım "Hz. Peygamber'e Hürmetimiz Mekke- Medine'ye Hizmetimiz" adlı 16. Kitabımı bitirmek üzereyim inşallah. 300 küsur sayfalık bu eserin son rötuşlarını yaparken ve Edebiyatımızda Peygamber Sevgisi ve Na'tlar bölümünü düzenlerken "Güzeller Güzeli"ni anlatan güzel bir na't'a rastladım. İlk okumaya başladığımda gözlerim buğulanıvermişti. Okudukça yanaklarıma doğru süzülüverdi gözlerimden inci, mercanlarım. Na't'ın sonuna geldiğimde ise, hıçkırıklar içerisindeydim.

İstedim ki, aynı duyguları okuyucularım da yaşasın. Belki biraz nesir havası da olsa, ben bu çalışmayı en güzel na't kabul ediyorum. Eminim ki, benim yaşadığım duyguları sizler de yaşayacaksınız.

Medine'de doğan ve yedi yaşına kadar da orada yaşayan ve babasını Cennetü'l- Bâki'ye defnederken terliklerini de gömen Muhammed

Nebi Doğanay'ın, bu nefis ifade ve duygularını gelin bir de birlikte okuyalım:

"Bir ilkbahar gününde, güller gibi kokan Medine'de dünyaya gözlerimi açmışım.

Doğduğum hastahane, Ravza'nın hemen yanı başında olduğu için, duyduğum ilk koku, Sen'in bahçenin gül kokuları olmuş.

Babam gelip de, daha kulağıma ezan okumadan, kulaklarım mescidinin ezan sesiyle şereflenmiş.

Kırk günlük olduğumda ilk ziyaretimi de Hâne-i Saadet'ine yapmışım.

Hemen hemen yaptığım her ilkte, Sen varsın.

Daha konuşmayı öğrenmeden,Sen'i sevmeyi öğrenmişim.

İlk adımlarımı Ravza'nın mermerlerinde atmış ve

Rabb'imle ilk buluşmamı, ilk secdemi Sen'in mescidinde yapmışım.

Evini her ziyaret edişimizde Sen'i görmesek bile, varlığını hisseder, evinden her ayrılışımızda da hüzünlenirdik.

Çocuklar evde sıkılınca isterler ki, babaları onları parka, eğlence yerlerine götürsün.

Medine'de yaşadığımız sürece, bunları hiç istemedik babamızdan.

Canımız sıkılmaz mıydı acaba hiç?

Sanırım Medine'deki hiçbir çocuğun canı sıkılmazdı.

Çünkü burada hiçbir yerde olmayan Gül Bahçesi ve bahçenin "Biricik Efendisi" vardı.

Vaktimizin çoğu, o bahçede geçerdi. Sen'in bahçenin mermerlerine ayakkabıyla basamazdık.

Yalın ayak dolaşırdık mermerlerin üstünde.

Korkardık belki bahçenin güllerine basmaktan kim bilir.

Yazın mermerler ayaklarımızı yakar, bu hoşumuza giderdi.

Babama sormuştum bir seferinde:

Babacığım Medine neden bu kadar sıcak?

Evlâdım, (dedi)Medine'de iki Güneş var da ondan.

Nasıl olur babacığım, Güneş tek değil mi?

Babam gülerek: Doğru yavrum, bütün dünyayı ısıtan bir tane Güneş var.

Bir de âlemleri aydınlatan ve ısıtan öyle bir Güneş daha var ki;

O da (sas) Medine'de olunca sıcaklık iki kat oluyor.

Babamın bu cevabı çok hoşuma gitti. Gerçekten mermerler ayaklarımızı ısıtıyordu;

Sen'in sıcaklığın içimizi daha çok ısıtıyordu.

Medine'den ayrıldıktan sonra belki ayaklarımız üşümedi; ama içimiz bir türlü ısınmıyor.

Çünkü gönlümüzün Güneş'ini orada bırakmıştık.

Artık O'nun (sas) evine, bahçesine gidemiyor, mermerlerinde yalın ayak koşamıyorum.

Artık O'nun (sas) evine, bahçesine gidemiyor, mermerlerinde yalın ayak koşamıyorum.

Gerçi ışığın tâ buralarda da bizi aydınlatıyor; ama içimi ısıtması için Ravza'na koşmam lâzım.

Bahçende yürürken güzel ezanlar okunurdu, sanki Bilâl-i Habeşi okurdu.

Biz de mescide koşar, babamın yanında namaz kılardık.

Bazen o an yanımıza usulca bir kedi sokulurdu.

Babam: ‘İncitmeyin sakın, onlar Ebû Hüreyre'nin (ra) kedileri.’ derdi. Biz de onları severdik.

Çarşamba günleri Uhud'a gider, Sen'in çok sevdiğin amcanı ziyaret ederdik.

O bizim de amcamızdı. Kardeşlerimle Ayneyn Tepesi'ne çıkar, oradan Uhud'da yatan 70 şehide selâm verirdik.

Uhud da, Ravza'n gibi gül kokardı. Orası da ayrı bir gül bahçesiydi sanki.

İşte benim yedi senem ki; en değerli, en güzel yıllarım,

Sen'in Köyünde, Gül Bahçende, savaştığın yerlerde,

Sen'inle dopdolu geçti.

Sen'i görmesem de, Sen'inle yaşamaya o kadar alışmıştım ki,yanından ayrılırken, sanki bir parçam orada kalmıştı.

Buraları bana gurbet oluverdi.

Elimde olsa hemen yanına koşar gelirim, ama hep, "Büyüyünce gidersin." diyorlar.

İşte sırf bu yüzden hemen büyümek istiyorum.

Yanına gelince büyümüş bile olsam, bahçendeki mermerlerde yalın ayak dolaşacağım.

Tâ ki Güneş'im, içimi ısıtıncaya kadar.

Hasretinden, gönlüm üşüyor.

Belki hasretin herkesin içini yakar; ama beni üşütüyor işte.

Çünkü benim ruhum, doğduğumdan beri, sevginle ısınmaya alışmış.

Sıcaklığına o kadar muhtacım ki; ne olur sana gelemesem bile, Sen beni hiç bırakma, evimizi şereflendir.

Işığınla gecelerimize nur ol, sıcaklığınla bütün zerrelerimizi ısıtıver.

Benim adım Nebi. Bu ismi bana, Sen'i çok seven biri koymuş.

Diğer adım, Muhammed. Bu ismi de Köyünde bıraktığımız babacığım vermiş.

Ben de Sen'in gibi babasız büyüyorum.

Ama Sen, asla yetimliğimizi hissettirmiyorsun.

Medine'den ayrıldığımızdan beri, hep yanı başımızdaymışsın gibi hissediyorum.

Geceleri korkmadan güvenle uyuyorum.

Sen'i tanıdığım ve sevdiğim için Rabb'ime binlerce kez teşekkür ediyorum.

Babamı kabre koyarken, ağabeyimin terlikleri onun kabrine düştü ve orada kaldı.

Ben o terlikleri çok kıskandım.

Çünkü ağabeyimin terliği hep babamla kalacaktı.

“Bir Ulü’l-emr idin emrine girdik, Ezelden bey’atli hâkânımızsın Az idik sayende murada erdik, Dünya ve ahiret sultânımızsın” dizelerini yazarken gözyaşı döken ve ne meşakkatlerle senin şehrin Medine’yi cansiperâne savunan İdris Sabih ve Fahrettin Paşa’nın meramları, bizim de merâmımızdır ya Rasülallah!

“Ya Nebi! Şu halime bak! Nasıl ki, bağrı yanar gün kızınca sahrânın, Benim de ruhumu yaktıkça yaktı hicrânın” mısralarıyla sana duyduğu hasreti dile getiren Mehmet Akif’in hasreti, bizim de sana olan hasretimizdir ya Rasülallah!

"Gubâr-i pâyine almam cihânı Ya Rasülallah, Değişmem mûyine heft âsumânı Ya Rasülallah.” (Ayağının tozuna karşı cihanı verseler almam, bir kılına yedi kat gökleri

değişmem) sözleriyle sana olan sevgisini izhar eden Ebubekir Kâni'nin, sevgisi bizim de sana olan sevgimizdir ya Rasülallah!

Sultan Ahmet: "N'ola tâcım gibi başımda götürsem dâim, Kadem-i resmini ol Hazreti Şâh-ı Rasül'ün" mısralarını yazmış ve ömrünün sonuna kadar tacında taşımıştı. Sen, bizim de başımızın tâcısın ya Rasülallah!

"Gönlüm sana âşık, sana hayrandır Efendim. Bir ben değil, âlem sana kurbandır Efendim" sözleriyle hayranlığını dile getiren Ali UIvi Kurucu'nun sana olan hayranlığı, bizimde hayranlığımızdır ya Rasülallah!

"Ey yetimler yetimi! Ey garipler garibi! Düşkünlerin kanadıydın. Yoksulların sahibi. Nerde kaldın ey Rasûl! Nerde kaldın ey Nebî!... Hacdan döner gibi gel! Miractan iner gibi gel… " feryadıyla senin yollarını gözleyen Arif N. Asya'nın iştiyâkı, bizim de sana olan iştiyâkımızdır ya Rasülallah!

"Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl. Muhammed'siz muhabbetten ne hâsıl?" Sözünün sahibi Mihrimah Sultan'ın sana olan muhabbeti, bizim de muhabbetimizdir ya Rasülallah!

III.Selim:"Cevheri hâki kudûmü tûtiyâdır çeşmime" (Hz. Peygamber'in ayak tozunun cevheri benim gözüme sürmedir) diyordu. İşte ceddimizin bu yaklaşımı, bizim sana olan hislerimizin de en güzel tercümanıdır Ya Rasülallah!

Sultanımız, rehberimiz, efendimiz ve yegane şefaatcımız sensin ya Rasülallah! Seni, dünyayı şereflendirdiğin kutlu doğum yıldönümünde her yıl 14-20 Nisan tarihlerinde, salevatlarla ve çeşitli proğramlarla yâdeden biz günahkar ümmetini, kıyamet gününde şefaatından mahrum etme ya Rasülallah.

Dostlar!

Abdullah b. Ömer'in naklettiğine göre, Hz. Peygamber bir defasında dudaklarını Hacerülesved'in üzerine koyarak uzun süre ağlamış, daha sonra dönüp Ömer'in de ağladığını görünce şöyle demişti: "Tuskabu'l- abarat Ya Ömer!"

"Ey Ömer! Göz yaşlan burada dökülür."

O Mukaddes Topraklar'a gidince, ya da manen ve ruhen gitmiş gibi olunca, göz yaşı döküp

ağlayalım.Ağlayamıyorsak, niçin ağlayamadığımıza ağlayalım. Ağlamasını bilmeyen gözler, sevmesini de bilmezmiş. Sevgililerin en sevgilisi Allah(cc) ve Rasülüllah(sav) dır. Unutmayalım ki, anlayamayanlar ağlayamazlar.

Son olarak bir dua:

"Ya Rab! Bizi İslam'ı anlayanlardan, kulluğun sırrını kavrayanlardan, daha bu dünyadayken ukbâsını sağlayanlardan, günahlarına ağlayanlardan, kör nefsini bağlayanlardan,sevgi nehri olup gönüllere doğru çağlayanlardan eyle. AMİN!

Kalın sağlıcakla…

KİTAP OKU-YORUM

Karadeniz Ereğlisinde "Kültürümüzde Kitabın Yeri ve Önemi" konulu bir konferans vermekteyim. Kaymakam Osman Ekşi Bey: "Hocam ne zamandan beri kitap okuma eylemini yaygınlaştırma mücadelesi veriyorsunuz?" dedi. Ben de yuvarlak bir cevapla : " Epeyce uzun bir zamandır" dedim. Ama eve dönünce bu sorunun net cevabı için arşivimi gözden geçirme ihtiyacını hissettim. Bir de gördüm ki, bu konu ile ilgili ilk yazımızı Milli Eğitim Dergisinde yaklaşık 20 yıl önce yazmışız.Yazının başlığı da "Kitap Okuma Alışkanlığı ve Özendirici Tedbirler"

Evet neredeyse çeyrek asırdır bunun mücadelesini vermekteyiz. Konusu kitap olan kitabımızı da geçtiğimiz yıl yayınlamıştık. Elbette bir miktar yol aldığımızı söyleyebilirim. Lakin bizim en büyük yaramız, kitap okumayan bir toplum oluşumuzdur. Tarihte bizim medeniyetimiz kitap medeniyetiydi. Ecdadımız kitaba ve okumaya çok büyük ehemmiyet vermişti. Bu gün hala dimdik ayakta duran medreseler, kütüphaneler anlattıklarımızın şahid-i adilidir. Ne zamanki bizi dinamize eden dinamiklerimizi dinamitledik, işte o zaman biz de büyük ölçüde irtifa kaybına uğradık. Bütün değerlerimizi kumara verircesine harcadıktan sonra, kitaba, okumaya, yazmaya, kültüre, sanata, edebiyata olan ilgimizi de kaybettik. Böylece kitap okuma istatistiklerinde dünyanın son sıralarına maalesef düştük. Kendimize de, ülkemize de, genç neslimize de maalesef yazık ettik. "Yiğit düştüğü yerden kalkar" diye bir söz var. Biz de aynı şekilde, bu konudaki özelliklerimizi ve güzelliklerimizi kaybettiğimiz yerden, tekrar kazanmaya başlamak

için, kolektif bir çalışmaya ihtiyaç var. Cumhurbaşkanı kitap okuyacak ki, halk da okusun. Öğretmen kitap okuyacak ki, öğrenci de okusun. Komutan kitap okuyacak ki, askerde okusun. İmam kitap okuyacak ki, cemaat de okusun. Ailede anne baba k,itap okuyacak ki, çocuk da okusun. Hz. Ali: "Eğri cetvelden doğru çizgi çıkmaz" der. Annesi babası kitap okumayan çocuk, kendisi nasıl okur?

Halbuki kitap okumak aydınlanmaktır, erdemleşmektir. Bir başka deyişle insan-ı Kamil olmaktır. İnsani ve ahlaki değerlerle dolmaktır. Kitap okumak eğlencelerin en asilidir. Daha doğru bir deyişle, asilleştiricisidir.

Okumak, zekayı olgunlaştırmak ve efendileştirmektir. Kim demiş kitap okumak zevktir diye. Bu sözü her kim söylemişse yalan değil, yanlış söylemiştir. Kitap okumak, zevke köle olmaktır. Sizleri bilmem ama ben, kitaplarla beraber olduğum zaman, Ramazanın o letafeti içinde iftar sofrasındaki lezzeti bulurum . Yunusca mırıldanırım: "Ballar balını buldum. Kovanım yağma olsun."diye. Kitap sayfalarını koklamaktan aldığım zevki, hiçbir miski amberde bulamam. Okşar, severim kitaplarımı. Konuşurum onlarla. Bana verdikleri bilgiden dolayı teşekkür ederim onlara. Evimde konuk oldukları, ve ne zaman soru sorsam bana cevap verdikleri için minnet ve şükranlarımı sunarım. Yatak yorgan, yemek içmek istemeyen, kızmayan,darılmayan,üşenmeyen 24 saat boyunca bana bilgi vermek için kütüphanemde bakleyen o hatırlı misafirlerime nasıl teşekkür etmem. Zaten kütüphanemiz bizim kişiliğimizin aynası değil midir? Okuduğumuz oranda insan sayılmaz mıyız? Kitapları sevmek, ilgilenmek ve onlara nazar etmek, kitabın sahibi üzerindeki hakları değil midir?

O halde gelin dostlar, girelim kitaplarla kol kola ve yürüyelim aydınlık ufuklara…

OKULLAR AÇILIRKEN

Okullarımız,öğrencilerimizin hasretle vuslat alemlerinin birleştiği eğitim istasyonlarıdır.Geçtiğimiz eğitim yılı sonunda öğrencilerimiz 9 aylık çalışmalarının semerelerini gördükten ve hasadını topladıktan sonra dinlenmeyi hak etmişlerdi.Diğer taraftan yükseldikleri sınıfların burcuna,elde ettikleri zaferin bayrağını dikmenin gururu ve onurunu yaşamışlardı.

Artık cadde ve sokaklarımız üç aylık ıssız ve sessizliğini bozacaklar.Evlerinden damla damla süzülüp sokaklarda kafile haline gelecek öğrencilerimiz,cıvıl cıvıl okullara çağlayanlar gibi akacaklardır.Onlar bizim memleketimizin temel unsurlardır.İstikbalimizin teminatıdırlar.Çiçekler kadar tazedir onlar.Şebnemler kadar parlaktır.Yediveren güller kadar nefistir.Vatan kokan,inanç kokan,bayrak kokan çiçekler kadar renkli ve güzeldir onlar.

Okullarımız ise,bir kuyu misali kovaların boş girip dolu çıktığı ilim yuvalarımızdır.Bir ağaç misali büyüyüp dal budak salarak meyve veren ilim,edep ve ahlakla yoğrulmuş iyi insan,yararlı vatandaş yetişen bahçelerimizdir.

Öğretmenlerimiz de,tıpkı çevresini aydınlatırken eriyen bir mum gibi,kovaları dolduran ve itina ile çiçekleri ve fidanları sulayıp geliştiren ve yetiştiren mutlu bahçivanlardır.

Onların gönlü sevgi,şefkat ve hoşgörü deryası olarak fedakarlığın ve sabrın sembolüdür.Çorak gönülleri ilim ve irfan çağlayanı ile kana kana sulayan örnek insanlardır onlar.29 kere 40 yıl kölesi olunacak mümtaz varlıklardır.

Bu noktada “İdeal Öğretmen kimdir? Sorusuna da bir cevap arayalım.

Gönlü sevgi,şefkat ve hoşgörü deryası,fedakarlığın su katılmamış mümessili, sabrın sembolü olmalıdır öğretmenimiz.

Buram buram vatan kokan,bayrak kokan,inanç kokan yedi veren güller gibi başka hiçbir bahçeye nasip olmamış rengarenk çiçeklerin bahçivanı,çorak gönülleri ilim ve irfan çağlayanı ile kana kana sulayan örnek insan olmalı öğretmenimiz…

Tarih boyunca hep kendisine saygı duyulan mümtaz bir varlık öğretmenimiz…

Öğretmen ;Türk toplumu için sudur,ekmektir,aştır.Toplum insan vücudu ise,öğretmen de gözdür,kaştır.Uygarlık yarışında diğer milletlere karşı bükülmeyen bilek,eğilmeyen baştır.

Meyvesi tükenmeyen bir ağaç gibidir.Tahtında oturan hükümdarın giydiği taç gibidir.Onun yokluğunda bütün bir toplum sususz ve aç gibidir.Şifası sevgi olan ilaç gibidir.Leyla'nın Mecnun'a,bülbülün güle,canlıların havaya muhtaç olduğu gibidir…

Sönmeyecek bir nur,yabancı cereyanlara karşı koyacak görkemli bir sur gibidir.

Varlıklarda zafer çeşit çeşittir.Meyve ağacın,kokmak gülün,ötmek bülbülün,koşmak atın,uçmak kuşun,petek de arının zaferidir.

Hammeddesi olan genç beyinleri sevgiyle,şefkatle,ilimle,irfanla,ahlakla,edeple,bilgi ve kültürle yoğurup iyi bir vatandaş olarak yetiştirmek de öğretmenin en büyük zaferidir.

Mimar planı yanlış çizerse zararı inşaat sahibine ve kendisinedir.Tüccar malını satamazsa onun da zararı kendinedir.Oysa öğremenin hatasından doğacak zararın faturası tüm topluma çıkacağından dolayı,öğretmen sıfır hatayla çalışmanın bilincindedir.Bunun için de ideal bir yapıya,sağlam bir karaktere ve sabır ve sevgi dolu bir vicdana sahip olmak zorundadır.

Unutmayalım ki,Yavuz hocası Kemal Paşazade'nin atının ayağından sıçrayan çamuru şeref kabul ettiği gün büyüyerek şahikalarda taçlanırken,Napolyon hocası Molme'yi tokatladığı gün,büyük irtifa kaybına uğrayıp,gözden düşmüş ve kınanmıştı.

Ne mutlu öğretmenine gerçek değerini verip,onu baş tacı yapan ve ardına düşüp emin adımlarla geleceğe yürüyen aydınlık toplumlara…

Milletlerin çağdaş uygarlığa ayak uydurabilmeleri ve hayatlarını sağlıklı bir şekilde idame ettirebilmeleri ancak eğitim sayesinde mümkündür.

Eğitimin amacı; iyi insan, iyi vatandaş ve vasıflı insan gücü yetiştirmek şeklinde belirlenmiştir. Bu meselede Burke; "Yurdu savunmanın en kolay yolu eğitimdir" derken,

Servantes de; “Eğitimsiz insan çorak toprağa benzer. İnsan eğitimle doğmaz ama eğitimle yaşar” tespitinde bulunur. Eğitimin zaruri bir ihtiyaç olduğunu Danton şu sözlerle ifade eder: “Eğitim ekmek ve sudan sonra halkın en zorunlu ihtiyacıdır. Türk inkılabının önderi Kemal Atatürk, eğitimin bir toplum işi olduğunu düşünerek bu inkılabı halk hareketi biçiminde gerçekleştirmiş ve :”Eğitim işlerinde ne olursa olsun başarı kazanılmalıdır. Bir ulusun gerçek kurtuluşu ancak bu yolla olur”’ sonucuna varmıştır.”

Biz de 2005-2006 eğitim öğretim yılının,öğrencilerimiz,öğretmenlerimiz,velilkerimiz ve milletimiz için hayırlı ve başarılı geçmesini diliyor ve bu günkü his ve heyecanımızı şu satırlarla sizlerle paylaşmak istiyoruz.

AÇILDI OKULLAR
Açıldı okullar var bayram sevinci bu gün
Yollara döküldü yüz binlerce inci bu gün
Kıvanç ve gururludur nice Türk genci bu gün
Özlem bitti ,kavuştu artık bülbüller güle,
Haydi gençler bir bütün olun verin el ele.

Caddeler cıvıl cıvıl,dizlere derman geldi
Dinlenince zihinler,dillere ferman geldi
Yine başladı hasat mevsimi,harman geldi
Sevin birbirinizi girin gönül gönüle
Haydi gençler bir bütün olun verin el ele.

Yüzler güleç ,gönüller mesrur,gözler mercanlı
Öğrenci başka,veli başka bir heyecanlı
Ortam şenlendi yine bu gün, her taraf canlı
Kavga,kin ve nefreti bırakın gitsin sele,
Haydi gençler bir bütün olun verin el ele.

Açıldı okullar,ders başlıyor çalsın ziller
Sussun artık baykuşlar,dile gelsin bülbüller
Milletimin bahtında açılsın gonca güller
Eğitim yolunda hem gayret lazım,hem çile,
Haydi gençler bir bütün olun verin el ele.

İLGİNÇ ŞAİR veYAZAR HATIRALARI

Şairler ve yazarlar pratik zekalı ve esprili insanlardır.Bu sebeple diğer insanlara göre, hayatı daha renkli ve dolu dolu yaşarlar.Tıpkı Hz. Davud'un elinde yumuşayan demirin kolayca her şekle sokulması gibi,onlar da hadiseleri kolayca değerlendirip sağlıklı yorum yapabilme yeteneğine sahiptirler.Genelde sevgi dolu,neşeli ve müsamahakardırlar.Zaten iyimser ve neşeli olmak kendine güvenin bir işaretidir.

Şairlerin ve yazarların ruh asaletinden doğan fikirleri bir şelale haşmetiyle gürül gürül akar ve çorak gönülleri kana kana sular.Mümtaz Tarhan'ın ifadesiyle onlar:"Cehli örten kumaşın harıl harıl satıcılarıdır."Her yönüyle dünya medeniyetine katkımız olduğu gibi espri açısından da,hatırı sayılır bir yerimiz vardır dünyada.Şair ve yazarlar söz ustalarıdır.Espri ise,sözün gamzesidir.Bu yazıda meşhurların hatıralarına yer vereceğiz.Bu hatıraların çoğu da nükte tarzında olduğu için zevkle okunacağını düşünüyorum.

Abdülhak Hamid'in otomobili ile Beyoğlu tarafına geçen bir dostu anlatıyor :

" – Biz, direksiyonda Hamid olduğu halde Abdülhak Hamid caddesinden geçiyorduk. Baktım üstat hem iç çekiyor hem gülüyordu. Sebebini sorunca bana dedi ki :

" – İstanbul Belediyesi benim ismimi bu caddeye vereceğine, bu caddenin bir apartmanını bana verseydi daha çok makbule geçerdi."

Yine bir sohbette Abdülhak Hamid'e sormuşlar :

" – Efendim zenginlikle züğürtlüğün farkı nedir?" O da demiş ki :

" – Zenginin derdi bin türlü iktisadi gailesidir.Fakirin derdi de besleyemediği ailesidir. Onun için aralarında bir fark yoktur. Çünkü ikisinin de derdi çoktur."

Meşhur yazarlarımızdan ve hemşehrimiz olan rahmetli Faik Baysal bir gün bize şu hatırasını anlattı :" – Ben bir gün Beyoğlu'nda gezerken, bir bayan çıktı karşıma ve hayretle, "Aaa siz Faik

Baysal değil misiniz?" dedi. Ben de : " – Olmaz olsaydım hanımefendi" dedim.

" – Neden" dedi. Dedim ki :

" – Paris'te bir roman yazarı yazdığı kitabın geliriyle bir villa satın alabilir. Ben 76 kitap yazdım. İstanbul'da bir dairenin balkonunu bile alamadım."

Bu şaka yollu serzenişim karşısında Hanımefendi de dedi ki:"Ama olsun efendim.Sizi de bütün Türkiye tanıyor."

Yine bir gün bir dergide çıkan yazımın telif ücretini almak üzere bankaya gitmiştim. Kimliğimi unutmuşum. Görevliye derdimi anlatırken Banka Müdürü benim adımın Faik Baysal olduğunu duymuş. Hemen geldi ve memura çıkışarak:

" – Niye zorluk çıkarıyorsun" dedi ve benim koluma girerek :

" – Aman efendim kusura bakmayın. Ne demek derhal öderiz. Lütfen buyurun bir çay içelim" diye beni odasına soktu. İzzet ikram etti ve kısa sohbetimizde benim yazar olduğumu anladı ve derhal yerinden kalkarak :

" – Nee! Yani siz şimdi keresteci Faik Baysal değil misiniz?" dedi. Ben de hayır deyince, bana kapıyı gösterdi ve ücretimi de alamadım. Yani o zaman bir kalas olmadığıma hayıflandım."

Yine bir gün büfe önünde kuyruk olmuş öğrencilere sordum :

" – Siz Sait Faik'i tanıyor musunuz?"

" – Evet ! Hikayecidir." dediler.

" – Peki dedim Faik Baysal'ı tanıyor musunuz?" Hiç ses çıkmadı, içlerinden biri :

" – Ben tanıyorum" dedi. Peki kim dedim.

" – Bizim mahallede manavdır." dedi. Yani bir manav da olamadık tanınmak için.

Genç Ziya Gökalp Diyarbakır'dayken dostları babasına, "artık Ziya'yı Avrupa'ya gönder, orada tahsilini tamamlasın" derler. Babası, "Avrupa'ya giderse gavur olur diye korkarım" der. "Peki ya burada kalırsa …" diye sorarlar. Babası içini çekerek şöyle cevap verir: " O zaman da eşek olur!.."

İbnülemin Mahmut Kemal edebiyat tarihcilerimizdendir.Konağında musıki faslı verilirken adı şaibeli bir çok hadiseye de karışan milletvekili sordu:"Siz burda ne çalıyorsunuz?"Bu

soru üzerine İ.Mahmut Kemal şu ilginç cevabı verdi:
“Biz burada saz çalıyoruz,ya siz mecliste ne çalıyorsunuz?”

Mehmet Niyazi Özdemir anlatıyor:“Bir sempozyumda laf dönüp dolaşıp Harem’e geldi.Bir doçent hışımla konuşmaya başladı.Zavallı zenciyi alıp,hadım ediyor ve onu karının başına bekçi dikiyorsun.Karını bekle be adam.Çatık kaşlı doçent konuşmasına devam ederken yanımda oturan Batılı bir tarihci kağıtlarını toplamaya başladı.

-Niçin acele ediyorsunuz ?Diye sormam üzerine şu cevabı verdi:

-Galiba sizde bilmediği konuda konuşmak marifet sayılıyor.Bu meslekdaşa Harem ağalığını nasıl anlatmalı?Yalnız Osmanlı’ya ait bir husus değildi ve Osmanlı onları hadım etmiyordu.Harem,bu beyefendinin söylediği gibi Padişah karılarının ,cariyelerinin tıkıldığı bir kümes de değildi.

Osman Gazi,Orhan Gazi dönemlerinde Harem yoktu.Peki sonra niçin kuruldu?Sebep bilinmeden,zuhurat anlaşılmaz.Ne anlatayım,nasıl anlatayım? ”

Bilindiği gibi İslam hukukunda hadımlaştırma yasaktır.Bu hadımlar Orta Afrika bölgesinden getirilip Mısır ve İstanbul’a Akdeniz limanlarından satılan insanlardır.

Necip Fazıl’a : “Özel arabanız var mı” dediler.

O da : “Olmaz olur mu? Ona en son bineceğim.” dedi.

Çıkmış olduğu mahkemelerin birinde Hakim ,Üstada derki:“Bak dostum,seni bundan böyle bir daha huzurumda görmeyeceğim değil mi?”bunun üzerine ,Necip Fazıl da hayretler içinde:“Hayrola Hakim bey,yoksa istifa mı ediyorsunuz? Diye nükteli bir cevap verir.Üstad bazı kötü insanları alçak diye nitelemenin,alçak kelimesine hakaret olduğu zira alçağın da bir seviyesinin bulunduğu,bu tür insanlara Çukur demenin daha uygun olacağı kanaatını ifade eder.

Arif Nihat Asya’ya sormuşlar :

“ – Mini etek konusunda neler diyeceksiniz?” O da şöyle cevap vermiş :

“ – Onlar diyorlar mini etek – Ben diyorum hani etek.”

Seyrani gözleri kör olmuş bir dostuna rastlar ve hal hatır sorar. O da :

“ – Ne bileyim ben de dünyayı görecek göz kalmadı” der. Bunun üzerine Seyrani de :

“ – Üzülme dostum, zaten dünyada da bakılacak yüz kalmadı.” diye cevap verir.

IRMAK’TAN BAKINCA MUHTEŞEM YÜZYIL

Geçtiğimiz akşam “IRMAK” Kültür Sanat Dergisi’nin 10. yılı dolayısıyla, kuruluşundan bu güne dergiye emeği geçmiş yirmi civarında arkadaş bir araya gelerek, yemek yedik ve derginin dünü, bugünü ve yarınını konuştuk. Bu arada mevcut aktüel durumu da değerlendirme imkanımız oldu ve konu “Muhteşem Yüzyıl”dan açıldı. Tarihçi olmamız hasebiyle, genel bir değerlendirme istendi.

Özetle dedim ki; Bu dizinin biz tarihçiler açısından hiçbir kıymeti harbiyesi yoktur. Zaten yapımcılar da bunun bir belgesel olmayıp, kurgu olduğunu söylüyorlar. Ancak unutulmaması gereken şudur ki, eğer kurgu üzerine bir dizi çekiyorsanız, gerçek isimleri ve gerçek mekanları kullanamazsınız. Siz bal gibi tarihi bir dönemi alıyorsunuz ve gerçek kişiler üzerinden, akla hayale gelmedik hatalar yaparak, Osmanlı hükümdarı , Avrupa’nın “Muhteşem Süleyman” dediği, tarihi bir şahsiyeti şehvet düşkünü, işi gücü haremde zevk ve safa sürmek gibi bir keyfiyette takdim ediyorsunuz. Bu durumda elbette tepki alacaksınız.

Bir kere “ölçekleri yanlış olanların tüm ölçümleri de yanlıştır.” Filmi yapanlar olaya Avrupalı bakış açısından bakıyorlar. Düşman senin hayrını ister mi kardeşim? O’nun bize bakış açısının doğru olması mümkün müdür?

Mesela II. Abdülhamid’e Avrupalılar “Le Sultan De Rouge” dediler. Yani “Kızıl Sultan- Kan Döken” demektir. Çünkü Yahudilere Filistin’i satmamıştı. Ermenilere taviz vermemişti. Hepsi birleştiler ve O’na karşı bir linç kampanyası başlattılar. Bizim İttihatçılar da onlarla beraber oldular ve Sultan’ı tahtından indirdiler ve Osmanlı’yı bitirdiler. Kan dökücü dedikleri II. Abdülhamid Han 33 yıllık saltanatı döneminde sadece bir kişinin idamını imzalamıştı. O da saraya gizlice giren bir ırz düşmanıydı. Buyurun size olayın içyüzü. Neresi Kızıl Sultan?. “Muhteşem Yüzyıl” olayında da mesele farklı değildir. Harem onların anlatıldığı gebi kesinlikle değildir. Kanuni’ye biçilen rol ise, baştan sona yanlıştır. A Allah’tan korkmayan, Peygamberden utanmayan, bu necip milletin dini ve milli değerleriyle alay edenler, Padişahlar haremlerde oynaşta, zevk ve safa içinde yaşadılar da, peki bugünkü Türkiye’nin 25 katı büyüklüğündeki o muazzam toprakları sizin babanız gökten zembille mi indirdi?

Bakın Yahya Kemal bu konuda ne diyor: “Türk’ün cibilli sarayı otağdır. Osmanlı-Türk padişahları önce seyyar idiler. Çocukluklarından ölümlerine kadar at sırtından inecek vakit bulamıyorlardı.

İstanbul’un Fatihi (Topkapı Sarayına) arada sırada yol üstü uğrayabiliyor; seyyah gibi bir kaç gün geçirebiliyordu. Bütün ömrünü seferlerde yıprattıktan sonra fethettiği şehrin içinde olsun ölemedi.

Oğlu Beyazıd, torunu Selim ve onun oğlu (Kanuni) Süleyman da seferlerde öldüler.”

Evet böyledir. Onların ömürleri, sarayda ve haremde değil, gurbet illerde düşmanla boğuşma içinde geçmiştir. Atatürk şöyle demişti: “Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendisinde kuvvet bulacaktır.” 1922 yılında Türk Milli Eğitimi’nin hedeflerini gösterirken de şu tespiti yapmıştı: *“Yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekleri tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel ve her şeyden evvel Türkiye’nin*

istikbaline ve kendi benliğine ve an'anat-ı milliyesine düşman olan bütün anasırla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir. Beynelmilel vaziyet-i cihana göre, böyle bir cidalin istilzam eylediği anasır-ı ruhiye ile mücehhez olmayan fertlere ve bu mahiyette fertlerden mürekkep cemiyetlere hayat ve istiklal hakkı yoktur."

" Bahtiyar Vahapzade de: "Geçmişine taş atanın geleceğine gülle atarlar" görüşünü seslendiriyor. Tarihi olmayanın coğrafyası olur mu? Tarihini bilmeyenlerin, coğrafyasını elbette, başkaları çizerler. Mazisi olmayanın, âtisi de olmaz. Şimdi de Prof. Emin Bilgiç'e kulak verelim: "*Milli mefahirine sahip çıkmayan, onları yeni nesillere aktarmayı bilmeyen milletler, hayatiyet cevherlerini, yaşama güçlerini, yükselme enerjilerini kaybetmiş olurlar… Tarih boyunca pek çok zaferler kazanmış olan Türk milletinin ruhunda gereken seviyede bir tarih şuuru uyandırabilmesi için, milli şerefin dayandığı gerçek zaferleri ona tanıtarak gelecek nesillere aktarılmaya değer bir ruh yoğurmak, maddi bütün kalkınma davalarımızın üstünde bir manen yükselme ve kendine gelme mevzuudur."*

Hem "Muhteşem Yüzyıl" diyeceksizin hem de pornoyu aratmayacak rezaletlerle konuyu işlemeye kalkacaksınız. Nerede yüzyılın değerleri? O dönem devletimizin mabetlerinden iman, medreselerinden ilim yükseliyordu. Ordularımız mehter marşları ve tekbir sesleriyle serhadden serhate koşuyordu. Kanuni ordusuyla Batıya gidiyor. O batıda savaşırken doğudan saldırıya uğruyordu. Dönüyor ve Doğu seferine çıkıyor. Bu kez tekrar batıdan saldırı geliyordu. Bu keyfiyetten haberiniz var mı? Yarim doktor candan, yarım imam dinden eder derler. Yarım yamalak tarih bilenler de, insanı çileden çıkarır harhalde. Irmak'taki 20 arkadaştan sadece ikisi filmi izlemişti. Ancak genelde memnuniyet yoktu. Abdurrahman İskender Bey dediki, "Ben kızımla diziyi izlemeye başlamıştım ki, daha İlk dakikalarındaki rezalet sevişme sahnelerinden utandık ve bir daha seyretmemek üzere kapattık. Bugün traş olduğum berber de evinde aynı şeyin yaşandığını söyledi. Birileri reytink yapacak, çok para kazanacak diye, tarihi değerlerimiz kumara verircesine harcanamaz. Buna rıza da gösterilemez. Tabii siz Kültür Bakanlığı olarak ele alıp, konuyu

doğru dürüst işlemezseniz, işte birileri çıkar ve bu boşluğu böyle doldurur. Kanuni ve Hürrem'in zaafları yok değil elbette. Lakin böylesi ne işitilmiş, ne de görülmüştür?

Eski Müdürlerimizden Hidayet Yiğit Bey mail göndermiş diyor ki: " DEĞERLİ MUSTAFA HOCAM, aşağıda yazanlar benim fikrim değil tabiî ki. Slaytı izleyince allak bullak da olmadım değil hani...Benim tarihim neden böyle anılıyor,Türk islam kültürü ile yetiştirilip ve öyle yaşayıp yöneten atalarım... Bilgilerinize sunmak istedim beni bağışlayınız bunu başka kiminle paylaşabilirim ki ? ! Slaytı açamadım. Şu sorular var.

Osmanlı Sultanları'nın hangisi Türk kızıyla evlenmiş?

Hangisi katil değil?

Osmanlıyı temize çıkaranlara ithaf olunur. İspatı burada" deniyor.

Özetle bu yaklaşımdaki temel mesele şudur: Osmanlıya küfredenlerin, aslında Osmanlıyla fazla sorunları yok. Sorunları İslam iledir. Açıkça İslam'a küfredemedikleri için, Osmanlı'nın şahsında O'nun islamına küfrediyorlar. Şöyle şecerelerini bir kurcalayıverin bakın neler göreceksiniz? Bu gerçek de böylece biline.

Şimdi de özetle, Kanuni'nin bazı hususiyetlerine değinelim.

Osmanlı'yı bir 'kanun devleti' haline getirmiş olmasından dolayı,bizim sadece "Kânuni, dediğimiz Sultan Süleyman'ı batılılar "MUHTEŞEM SÜLEYMAN" olarak gördüler ve tanımladılar.

O'na Süleymaniye Camiinin yerini rüyasında Peygamberiz bizzat göstermişti. Mihrabını ve mimberini de nereye koyacağını söylemişti. Kanuni de sabah Mimar Sinan'ı çağırıp o mekana götürdü. Hz. Peygamber'den aldığı bilgileri tam Sinan'a söyleyecekti ki, Mimar Sinan söze başladı : "Zahmet buyurmayınız şevketlü Hünkarım! Dün gece siz Peygamberimizle konuşurken ben de gerinizde duruyordum. Konuşulanları aynen duydum. Planı o şekilde yapacağım. Merak etmeyin" diyordu. Evet onlar böyleydi…

Başka bir rüyasında yine Rasülüllah'ı görmüş ve Kainat Efendisi O'na şöyle demişti: "Belgrad, Rodos ve Bağdat kalelerini fethedesin sonra da benim şehrimi

imar edesin!” Huzurda el pençe divan duran Kanuni şöyle seslenecektir:

“Nûr-ı Âlemsin bugün hem dahi Mahbub-u Hüda
Eyleme âşıkların bir lâhza kapından cüda,
Gitmesin nâm-ı şerefin bu dilimden dem-be-dem,
Dertli gönlüme devadır can bulur ondan safa.
Umaram her bir adın başka şefaat eyleye,
Ahmed ü Mahmud Ebu'l-Kasım Muhammed Mustafa(s.a.v) ”

Bu emri aldıktan sonra, Şeyhü’l-İslâm’dan fetva alarak Kabe-i Muazzama’yı süsleyen ilk Osmanlı sultanı Kanuni, ayrıca Mekke’de dört mezhep için dört ayrı medrese yaptırmıştı. Hz. Peygamber’in eşi Hz. Hatice’nin harap olan evini de yeniden inşa ettirdi. Bedir, Huneyn ve Cebel-i Arafat su yollarını tamir ettirerek Harem-i Şerif yakınındaki bir havuza akıtmak suretiyle, özellikle hac zamanında ortaya çıkan su sıkıntısını çözüme kavuşturmuş ve Medine surlarını ile Mescid-i Haram çevresine bir de medrese yaptırmıştı.

Muhibbi mahlasıyla şiirler yazan Kanuni, bir şiirinde:
“Allah Allah diyelim sancağ-ı şâhı çekelim,
Yürüyüp her yandan Şark’a sipahi çekelim.
Bize farz olmuş iken olmamız İslam’a zâhir.
Nice bir oturalım bunca günâhı çekelim.
Umarım rehber ola bize Ebubekr u Ömer. Ey Muhibbi!
Yürüyüp Şark’a sipahi çekelim” diyor ve devam ediyordu.
“Hamdülillah Muhammed ümmetiyiz, Can ile Mustafa’yı kim sevmez?

Macaristan fethedildiğinde, oradaki sanat eserlerini ve bir heykel’in tahrip olmasını önlemek için, kendi kaftanını heykelin üstüne örtüp yıkılmasını önleyecek kadar, sanata saygılı bir devlet adamıdır O.

Süleymâniye Camii inşaatı başlarken temel taşını koyma şerefini Ebussuud Efendi’ye, açılışını da Hattat Karahisari’ye yaptırmakla, ilme olan saygısını gösterecek kadar da mütevazi..

Prof.Ahmet Akgündüz O’nun için der ki:

“O,çok az uyuyan, geceleri ibadetle geçiren, gündüzleri meydanlarda olan bir padişahtı.

Ölümü de savaş meydanında olmuştur. Bilim ve sanat onun döneminde zirve yaptı.”

Olay dizi hakkında yorum yapan Osmanlı uzmanı Prof. Dr. Abdülkadir Özcan şöyle diyor:

“Harem'deki cariyeler devşirmelerin kadın kısmıdır. Sarayda eğitim gören kız çocuklarıdır. Dizide gösterildiği gibi eğlence yuvası değildir. Bakış açısı oryantalist.”

Orhan Turan’ın bu konudaki fikri de şu şekildedir: “(Muhteşem Yüzyıl) dizisinin tarihi gerçeklerle ilgisi olmadığını söyleyebilirim. Tarihle ilgili iş yaparken 10 defa düşünmek zorundayız.

Hele ki konu Osmanlıysa...

Yeni yeni, hasret kaldığımız değerlerle yüzleşirken daha dikkatli olmak gerek. Bir dizi, kurgusaldır ama kurgunun tarihi değiştirme hakkı olmamalı.”

“Sultan Süleyman hakkında ileri-geri, cıvık-seviyesiz senaryoyu yüceltenlere şunu sorun ve aldığınız cevap sonrasında bol bol şaşırın: Eğer bu tarihî dizi, Sultan Süleyman'ı değil de Mustafa Kemal'i anlatsaydı. Ve dizideki kahraman, Milli Mücadele'den çok yatak odasıyla gösterilseydi, yine aynı özgürlük saçmalığına girişir miydiniz?” sorusu da M. Nedim Hazar’a aittir.

İnternet arama motoru Google'da 'Harem' kelimesi iki haftada rekor kırarak 74 bin defa internet üzerinde aranırken, aynı sürede 'Muhteşem Yüzyıl' dizisinin aranma istatistiği sadece bin 600'dür.” Bu keyfiyet, bu asil milletin filmlerdeki yalanlara ve hayallere inanmayıp gerçeği aradığının göstergesidir.

Tarihçiler kahir ekseriyette “Muhteşem Yüzyıl” dizisinde anlatılanların kesinlikle Osmanlı'yla bağdaşmadığını , Kanuni portresinin ise, gerçeklerden uzak harem etrafında ve tamamen hayal ve kurgularla gösterilmesine tepki gösterdiler.

Senarist, oyuncular ve onları canhıraş savunanların “bu bir kurgudur”, yaklaşımına, madem kurgu o zaman niçin gerçek isim ve mekanları kullanıyorsunuz?” sorusu karşısında, söyleyecek sözlerinin kalmadığı mahcubiyetlerinden belliydi..

Hürrem Sultan’a gelince sütten çıkmış kaşık değildi elbette. Ancak hayırsever tarafı da vardı.

Mekke ve Medine’de dağıtılmak üzere her sene 3000 altın gönderirdi. Haseki Hastahanesini yaptıran ve ayısını bir de Mekke’ye yaptıran kişinin Hürrem Sultan olduğunu biliyor muyuz? Daha pek

çok imaret, medrese, dârüşşifâ, çeşme, sebil ve mektep. Mekke-i mükerreme ve Medîne-i münevvere ile Kudüs'te birer imaret yaptırmıştı.

Muhabbetten oldu Muhammed hasıl..
Muhammedsiz muhabbetten ne hasıl?

Beyti Kânuni'nin kızı Mihrimah Sultana aittir. O da Edirne Kapıdaki camii ve Üsküdar sahilindeki kendi adıyla anılan camii yaptırmıştı. Arafattan Mekke'ye su getiren su kanallarını da o onartmıştır ki, bugün hala dimdik ayaktadır.

Bugün Amerikan Kongresinin özel bir yerinde dünya tarihinin medar-ı iftiharı sayılan 23 devlet adamının büstleri bulunmaktadır. Orada bizi ve bölgemizi temsil eden, bizim de medar-ı iftiharımız olan Kanuni'dir."

O, vefatından bir süre önce oğlu Selim'i yanına çağıracak ve ona şöyle diyecektir: " Bir cevheri al sanduğu vakf eylemişümdür ki, Cihan Fahri Muhammed Mustafa'nın ruhuna sana vasiyet iderem. Bunları satup Cidde-i Mamure'ye su getürdesün. Bu esbab Fahri Âlemin (Âlemlerin Efendisi'nin)dir. Benüm değüldür."

Vefat ettiğinde yanında bir de torba bulunur. Açıp bakarlar ki, 46 yıllık saltanatı müddetince yaptığı bütün işler için Şeyhülislam Ebussud Efendi'den aldığı fetvaları biriktirmiş. Gözleri buğulanan büyük alim Ebussuud Efendi: " Ey Süleyman! Sen Ruzi Mahşerde kendini kurtardın da, bakalım biz neyleriz" demekten kendini alamamıştır.

Kanuni, eşine az rastlanır bilge bir hükümdardı. Osmanlı'nın gücünü şahikaya ulaştırma işi kendisine nasip oldu. Yarım asra yakın hizmet veren karaların hakanı ve denizlerin sultanı Yüce Hakan, vazifesini yapmış olmanın verdiği huzurla Rabbisine yürüdü. Makamı Cennet, ruhu şad olsun. Rahmet ve minnetle anıyoruz.

Sohbetimizi yeni kaleme aldığımız bir dörtlükle noktalayalım:

Şu "Muhteşem Yüzyılda" tarihim talan oldu
Yutturulan bir değil, binlerce yalan oldu.
Halkın nabzına öyle dinamitler kondu ki;
Kültürüm kulvarında korkunç heyelan oldu."

Kalın sağlıcakla.

Mustafa Turan (Tarihçi-Yazar)

ÇANAKKALE ZEFERİ ÜZERİNE

Anzaklar her yıl Çanakkale'ye gelir ve atalarını anarlar. Çanakkale'de yenilen ve perişan bir şekilde çekilip giden Anzaklar'ın torunları, atalarını unutmuyor ve hatıralarını yaşatmak için binlerce km uzaktan gelip atalarına sahip çıkıyorlarsa, acaba biz, bugünkü varlığımızı kendilerine borçlu olduğumuz ve orada kefensiz yatan şanlı atalarımız için ne yapıyoruz sorusunu, kendimize sorup gereğini yapabiliyor muyuz?

Çanakkale zaferi T.C.nin bir önsözü niteliğindedir. Balkan savaşları hezimetinin de bir rövanşı sayılabilir.

I. Dünya Harbi'nin, gerek Türk, gerekse dünya tarihi açısından en önemli bölümünü hiç şüphe yok ki Çanakkale savaşları işgal eder. Dünya tarihi, metre kareye altı bin merminin düştüğü ve yine metre kareye 5 litre insan kanının aktığı böylesi bir savaşı ne görmüş, ne de tanımıştır. İki taraftan tam yarım milyon insanın hayatına mal olan büyük bir savaştır Çanakkale.

Çanakkale savaşları; tarihin kaderini değiştiren, Türk'ün şan ve şerefini şahikaya eriştiren, vatana sevgi duygusunu geliştiren, iman gücünü bayraklaştıran ve orada savaşanları kutsallaştırıp kahramanlaştıran görkemli bir destandır.

Çanakkale'de, özlemle gelenlerin nasıl hüsranla döndüğüne, Ehl-i Salib'in ümit ışıklarının nasıl söndüğüne tarih şahit olmuştur.

Çanakkale, 250 bin şehidin kefensiz yattığı, Türk'ün şanına şan kattığı ve bir devrin battığı yerdir

Bir yanda dünyanın en güçlü ordu ve donanmaları, diğer yanda Avrupalıların "Hasta adam" dedikleri uzunca süren savaşlarda yorgun ve bitkin düşmüş, teknolojisi zayıf, ama imanı, azmi, ve iradesi tam olan Osmanlı kuvvetleri.

Dünyada kendilerini emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili sayan ve kendilerine çok güvenen bu mağrur düşmanlar, Türkleri rahatça yeneceklerini düşünüyorlardı.
Çanakkale, şiirlerimizde ve türkülerimizde destanlaşan, zihinlerimizde ve gönüllerimizde silinmez izler bırakan bir zaferdir.
Çanakkale, iman ve azmin maddi güç ve kuvveti yendi denildiği, Türk'ün cesaret, kahramanlık ve

yiğitliğinin düşmanlar tarafından öğrenildiği bir yerdir.
Çanakkale, Mehmetçiğin Türk tarihine ve Türk milletine üstün bir hizmeti olduğu gibi, kendilerini yenilmez sananların da en büyük hezimeti olmuştur.
Çanakkale, kendisine hasta adam denen bir milletin uyanışı, dirilişi ve şahlanışı olduğu kadar, en kötü günde ve en zor şartlarda bile zafere inanışı ve zaferi kazanışıdır.
Çanakkale, alçakça ve insafsızca yurdumuza saldıran zalimlerin rezil, zelil, mağdur, milletimizin ise aziz olduğu bir savaştır.
Çanakkale, yorgun ve bitkin bir milletin, paylaşılmış yurdunu istiklale kavuşturan destânî bir zaferdir.
Çanakkale, imanın küfrü boğduğu, milletin bağrından Atatürk gibi bir devlet adamının doğduğu, bizi esir etmek isteyenlere iyi bir ders olduğu, Birinci Dünya savaşının iki yıl daha uzamasına mal olduğu bir savaştır ki, sonuçları dünya kaderini değiştirmiştir.
Bütün olumsuzluklar içinde kazandığımız bu zafer, dost ve düşman tarafından takdir edilmiş ve "Çanakkale Geçilmez" sloganı tarihe mal olmuştur. Bu zafer; Yediden yetmişe bütün Türk milletinin bir direniş ve var oluş destanıdır. Çanakkale'nin geçilmez oluşunun da bütün Dünya'ya ilanıdır.

Çanakkale'de 253 000 vatan evladı şehit verilmiştir. Bu durum, en iyi şekilde yetişmiş, doğu ve batı kültürlerini nefsinde birleştirmiş ve ülkenin geleceğinde ve inkişafında mühim derecede rol oynayacak bir genç neslin yok olması demekti. Bilhassa bir yedek subay savaşı şeklinde büyük bir Türk aydını kitlesinin imhası demekti. Bu korkunç zayiatın içtimai sarsıntısı da izahı mümkün olmayacak derecede büyük olmuştur.

Bir Yazarımızın ifadesiyle," Evet dün olduğu gibi bu gün de yarın da ilelebet Çanakkale Türk milletinin harim-i ismeti olarak kalacak ve asla geçilemeyecektir… Bu memlekette, bir hane yoktur ki Çanakkale sırtlarında en az bir yiğidini yahut bir yakınını feda etmemiş olsun… Bizi bizden alıp Mehmet'in yanına götürmeyen, Çanakkale tepelerinde, Conkbayırı'nda, Seddül-bahir'de gezdirmeyen kelam boşa kelam değil de nedir? Dün kıtlık çekirgesi gibi boğazın mavi sularına kan içmek için üşüşenlerin torunlarına, Çanakkale

destanının mana ve maksadı anlatılmalı. Böylece yeni hatalara düşmesinler; buna rağmen bir çılgınlığa teşebbüs edebilecekler de "hafıza-i beşer nisyan ile maluldür" tezine sarılmasınlar.

Çanakkale destanını öğrenmek ve yeni nesillere öğretmek Türk milletinin şeref borcudur." Şu ibret dolu hadiseye birlikte bakalım: Artısıyla eksisiyle bir döneme damgasını vuran devlet adamlarımızdan merhum Turgut Özal, milli değerlerine sıkı sıkıya bağlı olan Japonların Batı'ya meydan okuyan ilerleyişi karşısında, 1980'li yıllarda Japon eğitim sistemine ilgi duyar. Bu sebeple inceleme ve araştırma yapmak üzere bir Japon Pedagog heyetini Türkiye'ye davet eder.

Alanında uzman olan bu Japon heyeti, ülkemizin çok değişik yerlerinde inceleme ve araştırmalar yapar. Görüşme ve temaslarda bulunur. Sonra da bütün bu faaliyetlerin sonuçlarını takdim etmek üzere, zamanın Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler'le birlikte Başbakan Turgut Özal'ın huzuruna çıkar. Eğitim alanında uzman olan Japon heyetinin kararı kısa ve kesindir. Derler ki: "Sizin gençlerinizde milli şuur yok."

Bu karar; Başbakanlıkta bulunan Türk yetkililer üzerinde bomba tesiri meydana getirir ve büyük bir şok yaratır. Biraz şaşkınlık, biraz da hayret içinde: "Nasıl yani…?" diyerek şu soru sorulur:

"Peki siz Japonlar, gençlerinize milli şuur verme adına ne yaparsınız? Hangi programı nasıl uygularsınız?"

Bunun üzerine Japonlar ilginç, ilginç olduğu kadar da bizim açımızdan acı acı düşündürücü olan şu cevabı verirler:

"Biz, sizden aldığımız "AMİN ALAYI" (Osmanlılarda çocuk 4 yıl, 4 ay, 4 gün olunca Amin Alayı denen bir törenle eğitime başlatılırdı. Anlaşılan Japonlar bunu alarak kendilerine uyarlamışlar) ile eğitime giriş yaparız. Ve ilk eğitime şok testler uygulayarak başlarız. Bu çocukları uçak kadar hızlı giden trenlere bindirir ve çok katlı yollardan geçiririz. En üstün teknolojiyle ve robotlarla çalışan dev fabrikalarımızı gezdiririz. Bu baş döndürücü teknoloji karşısında sarsılan ve şok olan çocuklarımıza deriz ki:

Gördüğünüz bu hızlı trenleri ve üstün teknolojiyi sizin atalarınız yaptı. Eğer siz daha çok çalışırsanız, daha hızlı giden ulaşım araçları yapar, daha üstün

teknoloji meydana getirir, daha gelişmiş ve modern fabrikalar kurarsınız. Daha sonra bu çocukları Hiroşima ve Nagazaki'ye götürüp gezdiririz. II. Dünya savaşında atom bombasıyla yerle bir edilen bu bölgeleri biz, gelecek nesillere ibret olsun diye aynen koruruz.

Buraları çeşitli bilgiler vererek onlara gezdirir ve gösteririz. Atom bombasıyla hiçbir canlının ve bitkinin yaşayamaz hale geldiği bu yerleri çocuklarımız büyük bir dikkat ve hayretle seyrederler. Bu gördükleri şeyler onların taze hafızalarında hiçbir zaman silinmeyecek derin izler bırakır. Ve yine deriz ki:

Eğer siz çalışmazsanız, vatanınızı korumaz, milletinizi sevmezseniz, birlik ve dirlik içinde olmazsanız işte böyle düşmanlar sizin ülkenizi bombalar, yakar, yıkar ve yaşanmaz bir hale getirirler. Ama çalışırsanız, güçlü olursanız düşmanlar size saldırmaya cesaret edemezler. Vatanınız yücelir, milletiniz yükselir. Dünyadaki bütün insanlar size saygı duyarlar. Artık çalışmak ve çalışmamak konusunda kararınızı siz verin… Bu ikinci şokla kendilerine gelerek iyi ve çalışkan bir Japon olmaya doğru ilk adımı atmış olurlar. Böylece de MİLLİ BİR ŞUUR kazanırlar."Tam bu sırada orada bulunan Türk yetkililerinden biri: "İyi de bizim Hiroşima ve Nagazaki'miz yok ki" der. Bunun üzerine Japonlar der ki: "Sizin binlerce Hiroşima ve Nagazaki gibi değerleriniz var. Bizimkilerden çok daha etkili ve tesirli tarihi bölgeleriniz var. I. Dünya Savaşı içinde meydana gelen ve bir metre kareye altı bin merminin düştüğü Çanakkale zaferinin kazanıldığı bu bölge; çocuklarınız ve gençlerinizin şok olması için yeter de artar bile…

Dünyanın en gelişmiş ve en güçlü ordularına karşı ve üstün teknolojiye rağmen Türkler olmazları olduruyor ve bütün dünyayı hayretler içinde bırakan bir zafer kazanıyorlar. İmanın, azmin ve iradenin tekniği yendiğini ispatlıyorlar. Bütün dünya'ya meydan okuyorlar.

İşte sadece bu olay, bu bölge ve bu zafer dahi gençlerinizin milli şuur kazanmalarına yetecek mahiyettedir. Bu sebeple gençlerinizi gruplar halinde Çanakkale'ye götürüp gezdirmelisiniz.

Her Türk genci Çanakkale savaşlarının olduğu bölgeyi mutlaka gezerek görmeli ve öğrenmelidir. Daha sonra onlara demelisiniz ki:

Sizler birlik ve beraberlik içinde çalışmazsanız, güçlü ve kuvvetli olmazsanız, düşmanlar yine Çanakkale'ye gelirler, ülkenizi işgal eder ve özyurdunuzda hür yaşamayı size çok görürler. Ama çalışırsanız, birlik ve dirlik içinde olursanız teknolojiyi yakalarsınız.

Ülkenizi kalkındırır ve müreffeh bir hale getirirsiniz. Gençlerinize bunları telkin ettikten sonra, bu zaferin destanını en iyi şekilde ifade eden Mehmet Akif'i ve safahatı'nı okutmalısınız…

"Japonların verdikleri bu ibretli ve acı ders, bizim için çok manidardır. Bu tablo bize, maalesef yen içinde kolumuzu kaybetmişiz de haberimiz yok dedirtmektedir ve kafalara dank eden düşündürücü manzaramızı sergilemektedir.

Çanakkale Zaferi T.C.nin bir önsözü ve Balkan hezimetinin de bir rövanşıdır. Dünya tarihi, metre kareye altı bin merminin düştüğü ve yine metre kareye 5 litre insan kanının aktığı böylesi bir savaşı ne görmüş, ne de tanımıştır

Çanakkale savaşları; tarihin kaderini değiştiren, Türk'ün şan ve şerefini şahikaya eriştiren, vatana sevgi duygusunu geliştiren, iman gücünü bayraklaştıran ve orada savaşanları kutsallaştırıp kahramanlaştıran görkemli bir destandır. Çanakkale, şiirlerimizde ve türkülerimizde destanlaşan, zihinlerimizde ve gönüllerimizde silinmez izler bırakan bir zaferdir. Hele M. Akif'in "Çanakkale Şehitlerine" şiiri edebiyatımızın tam bir şahaseridir.

Çanakkale, imanın küfrü boğduğu, milletin bağrından Atatürk gibi bir devlet adamının doğduğu, bizi esir etmek isteyenlere iyi bir ders olduğu, Birinci Dünya savaşının iki yıl daha uzamasına mal olduğu bir savaştır ki, sonuçları dünya kaderini değiştirmiştir. Aynı zamanda dünya tarihinde âbideleşen, ebedileşen, efsaneleşen, heykelleşen ve destanlaşan emsali bulunmaz bir zaferdir. Bu sebeple Çanakkale destanını öğrenmek ve yeni nesillere öğretmek Türk milletinin şeref borcudur. Biz bu şerf borcunu ödemek için bir yılımızı ayırıp 2004'de "Destanlaşan Çanakkale" adlı eserimizi kaleme aldık. Yurt içinde ve dışında diyar diyar gezip anlatıyoruz. Bu yıl Avusturya, Almanya, Bosna Hersek programlarımızdan sonra, İstanbul'dan Kayseri'ye kadar Anadolu' yu dolaştık. Yoksa bir Tarihçi olarak, bu işin

vebalinden kurtulmak mümkün değildir diye düşünüyorum.
Bütün olumsuzluklar içinde kazandığımız bu zafer, dost ve düşman tarafından takdir edilmiş ve "Çanakkale Geçilmez" sloganı tarihe mal olmuştur. Çanakkale savaşları hakkında, 2 binden fazla kitap yazılmıştır. Dünya tarihinde yok böyle bir savaş daha. Hakkında binlerce de şiir yazılan Çanakkale' nin, geçilmez olduğunu biz de, bir şiirle ifade edelim duygularımızı.

ÇANAKKALE GEÇİLMEZ

Tekerrür mü etmişti tarih Çanakkale'den?
Her milletin kefeni kolay kolay biçilmez,
Mohaç, Kanije, Uyvar, Akka ve Plevne'den,
Ders almayan bilsin ki; Çanakkale geçilmez.
Türk kahramandır, hiçbir şey korkutmaz gözünü,
Din, vatan, bayrak aşkı, yoğurmuştur özünü,
"Uyvarda bir Türk kadar güçlü" atasözünü,
Duymayanlar bilsin ki; Çanakkale geçilmez
Kan, can pahasına kim vazgeçer bu yerlerden,
Ne yiğitlikler zuhur ediyor bu erlerden
Birisi de ölümdü verilen emirlerden,
Kemal Paşa diyor ki, Çanakkale Geçilmez.

Anam cepheye çocuk doğurdu diyor Ozan,
Düşmanların planlarını Çanakkale 'de bozan,
Zaferin destanını Arap çölünde yazan,
Mehmet Akif diyor ki, Çanakkale geçilmez.

Hayasız saldırıya karşı imanı coşan,
Önüne dikilen her engeli bir bir aşan,
Din, vatan için akın akın cepheye koşan,
Mehmetçikler diyor ki, Çanakkale geçilmez.

Utansın düşmanlar bu yenilgi zilletinden,
Belki kurtulur bize husumet illetinden,
Ancak beklenir böyle zafer Türk milletinden,
Turan Mustafa der ki Çanakkale geçilmez.

Bu duygu ve düşünceler içerisinde tüm şehitlerimizi bir kez daha rahmet ve minnetle analım.

TARİHÇİ-YAZAR MUSTAFA TURAN İLE ÇANAKKALE ÜZERİNE BİR RÖPORTAJ

YÜKSEL DEMİRYOL :Sayın Mustafa Turan Papatya yayınlarından çıkan “Destanlaşan Çanakkale ”,kaçıncı kitabınız?Ufukta yeni kitaplar var mı?
TURAN: Destanlaşan Çanakkale bizim 8. kitabımız. Üzerinde çalıştığım ve yakında basıma hazır hale gelecek olan birkaç dosya daha var.
DEMİRYOL :Nasıl yani,aynı anda birkaç kitap üzerinde mi çalışıyorsunuz?
TURAN: Elbette.Benim çalışma tarzım bu.Önce yazacağım konuları belirlerim.Ardından dosyalarımı açarak çalışmaya koyulurum.Yaptığım araştırmalarda elde ettiğim bilgi ve belgeleri gelişigüzel dosyalara kaydederim.Sık sık İstanbul kütüphanelerine giderim.Buna bir taşla iki kuş vurma mı deniyor?Orada birkaç konuyla ilgili veri toplarım.Bu yöntem zamandan da tasarruf sağlıyor.Sonra önem sırasına göre bu çalışmalardan birisine öncelik ve ağırlık vererek tamamlarım.
DEMİRYOL :Çanakkale hakkında bir kitap yazma düşüncesi sizde nasıl doğdu?Neden Çanakkale?
TURAN: Yüksel Bey,ben Çanakkale’ye çocukluk yıllarımdan beri gidip gelirim.İlk gittiğimiz dönemlerde gerçekten Çanakkale’nin mahiyetini bilmeden ve orada yaşananların içyüzünü anlamadan aval aval dolaştığımızı çok üzülerek daha dün gibi hatırlamaktayım.Tabiiki Tarihçi olduktan sonra bu durum değişti.
Çanakkale bizim için çok önemli.Japonlar nasıl ki Hiroşima ve Nagazaki’ye çocuklarını götürüp ders ve ibret almalarını sağlıyorlarsa,biz de çocuklarımıza Çanakkale’nin ne olduğunu öğretmemiz gerekiyor. Bakınız başka milletler sığ bir göl gibi olan kısa ve kısır tarihlerini, kendi nesillerine tarih yerine destan diye okuturken ve geçmişlerine ihtişam kazandırmaya çalışırken, biz

engin bir derya misali olan zengin tarihimizle güçlü kültür ve medeniyetimizi nesillerimize gereği gibi tanıtamamaktayız.
Her Çanakkale'ye gidişimde oradan ayrılırken ruhum, soğuk bir demir kızgın ateşten nasıl çıkarsa öyle üzgün ve kırgın dönerdim. Zira tarihimiz açısından müstesna yerlerden birisi olan Çanakkale'ye gelen ziyaretçilerin pek çoğu Şairimizin:
"Bastığın yerleri toprak diyerek geçme tanı
Düşün altında binlerce kefensiz yatanı,
Sen şehit oğlusun, incitme yazıktır atanı…
Verme,dünyaları alsan da bu cennet vatanı."
Mısralarında ifadesini bulan bir şuur ve bilinçten uzak bir vaziyette, özellikle kızlı erkekli gençlerin fıkırdayarak, sanki bir turistik gezi yapar halet-i ruhiye içinde dolaştıklarını, hatta şehitliklere aşk sloganı yazacak kadar, meselenin özünden bihaber gezdiklerini üzülerek müşahade etmişimdir. Eğer bu davranış; cehaletten değilse, gaflet ve dalalettendir diye iç çekmişimdir.
Çanakkale'ye ziyarete gidecek tüm kafilelerin önceden; nereye ve niçin gittiklerini, varlığımızı, vatanımızı ve hürriyetimizi orada kefensiz yatan şehitlerimize borçlu olduğumuzu anlatarak, temelde bir altyapı oluşturup bir şuur ve bilinçlendirme yapıldıktan sonra gezinin gerçekleştirilmesinin daha faydalı olacağını hep düşünmüşümdür.Atatürk,Çanakkale'yi "Yüksek Ruh" olarak tanımlıyor.Ben de bir Tarihçi olarak bu yüsek ruhu okuyuculara vereyim diye düşündüm ve kitabı, bu mantık içerisinde kaleme aldım.
DEMİRYOL :Sayın Hocam!Biz tarihte bir çok savaş yaptık ve zafer kazandık.Bunlardan ayrı Çanakkale'yi önemli kılan şey nedir?
TURAN:Bizim savaşlarımız genelde taarruz savaşlarıdır.Zaten bu keyfiyet sayesinde bu gün taa Orta Asya'lardan kalkarak bu coğrafyaya gelmişiz.Fakat Çanakkale bir savunma savaşıdır.Anadolu'da var olma savaşıdır.Tarihimizin yüz karası olan Balkan hezimetinin bir rövanşı niteliğindedir.Biliyorsunuz askerin siyasete bulaşması ve İttihat ve Terakki'nin basiretsiz tutumuyla biz,koca Balkanları çarpışmadan terk etmiştik.Bundan cesaret alan düşman,İstanbul ve Anadolu'da yaşamamızı da çok görerek, bizi geldiğimiz yere geri göndermek istemişti.Bu arada Ruslara da

yardım edecekti.
Bu amaçla Çanakkale'ye saldırmışlardı.Yıllarca süren savaşlardan yorgun ve yoksul çıkan bu millet teslim mi olacaktı?Elbette hayır."Hasta Adam" denen bu yorgun ve yoksul millet,bütün dünyayı şaşırtan öylesine dillere destan bir savunma savaşı yaptı ki,hem kendi,hem de dünya tarihinin akışını değiştirdi.Dünya'nın en güçlü yenilmez armadaları ve orduları karşısında,bizim savaşı kazanmamızı hayal etmek bile hayaldi.Çünkü topumuz yoktu.2000 soba borusundan top maketi yapmıştık.Askerimizin ne yiyeceği ekmeği,ne de giyeceği elbisesi vardı.İstanbul'dan gönderilen kum torbalarını yırtan askerimiz,yırtık elbisesine yama yapıyordu.İşte böylesi olumsuz şartlarda kazandık biz Çanakkale Zaferini.Çanakkale'yi diğerlerinden ayıran temel özellik de budur.Şurası bir gerçektir ki: "Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu sağlayan milli mücadele ruhu Çanakkale'den kaynaklanmıştır.

DEMİRYOL :Son zamanlarda basında da çıktı.Çanakkale'de rehberlerin ziyaretçilere bir takım hurafeler anlattıkları yolunda.Konu hakkında eser yazmış ve meseleyi bilen biri olarak ne diyeceksiniz?

TURAN:Teşekkür ederim böyle bir soru sorduğunuz için.Bu işin altında bir kaç sebep var.Bir kere şu hususu belirtmemiz gerekir ki,geçtiğimiz asrın sonlarında ve milenyum başlarında Çanakkale'ye olan ilgi, her gün artarak devam etmektedir.2004 yılında 6 otobüslük bir konvoyla ve benim de rehber olduğum bir gezi programıyla Çanakkale'ye gitmiştik.Yanılmıyorsam Mayıs ortalarında bir hafta sonuydu.Sadece o gün 1100 otobüs olduğu konuşuluyordu.Bu 50.000 kişi demektir.Eğer bir günde bir yere 50 bin kişi gidiyorsa,elbette orada bir rekabet de söz konusu olacaktır.Bu rant kavgası, Turizm İşletmecileri arasında olur,rehberler arasında olur,oradaki yerli esnaf ve işletmeciler arasında olur vs…

DEMİRYOL :Peki Hocam,şu hurafe meselesini de biraz açsak.

TURAN:Ben de zaten o konuya değinecektim.Biraz önce izah ettiğim şey, olayın bir boyutu.Hurafe meselesine bakacak olursak,tabiiki orada bu kadar kalabalığa hitap eden rehberler arasında meseleye tam vakıf olmayanlar

da bulunabilir.Ben bu noktada Kültür Bakanlığı devreye girmeli ve bölgede kalifiye eleman istihdam etmelidir diye düşünüyorum.Nitekim bu yönde atılmış adımlar da olduğunu basından okuyoruz.Ancak konunun manevi ve ruh yönüne de işaret etmekte yarar vardır.Öncelikle Atatürk'ün "Bomba Sırtı" olayına bir bakalım.Atatürk bu hadiseyi anlatırken diyor ki:
"Karşılıklı siperler arasındaki mesafe 8 metre. Yani ölüm muhakkak. Birinci siperlerin hiç biri kurtulmamacasına kâmilen düşüyor. İkincidekiler onların üzerine gidiyor. Fakat ne kadar şâyân-ı gıpta bir itidal ve tevekkülle biliyor musunuz? Öleni görüyor, üç dakikaya kadar öleceğini biliyor, en ufak bir fütur göstermiyor. Sarsılmak yok. Okumak bilenler ellerinde Kur'an-ı Kerim cennete girmeye hazırlanıyorlar. Bilmeyenler kelime-i şahadet getirerek yürüyorlar. Bu Türk askerindeki ruh kuvvetini gösteren şâyân-ı hayret ve tebrik edilecek bir misaldir.
Emin olmalısınız ki, işte bize Çanakkale muharebelerini kazandıran bu yüksek ruhtur."
Burada Çanakkale'nin manevi boyutuna ve yüksek ruha atıfta bulunuluyor.

Öte yandan müttefiklerin de bu yönde beyanları vardır ki,çok açık ve nettir.Düşmanın Akdeniz Kuvvetleri Komutanı Hamilton: "…Sadece bugün 1800 şarapnel attık. Aylardan beri gece gündüz savaş gemilerimiz mevzilerini bombalıyor. Son derece hırpalanmış Türkleri koruyan CENAB-I Allah'larından ayırmak için başka ne yapılabilir?…" diye sorduktan sonra şöyle diyordu: "Bizi Türklerin maddi gücü değil, manevi gücü mağlup etmiştir. Çünkü onların atacak barutu bile kalmamıştı. Fakat biz, gökten inen güçleri müşahede ettik. Sanki biz daha buralara gelmeden, akıbetimiz kararlaştırılmıştı. Ve şimdi de üzerimizde icra ediliyordu"
Bir İngiliz Amirali de: "…Toprağı şarapnellerimizle delik deşik ettik. Bir kalburun yüzü gibi birbirine temas eden daireler haline getirdik. Artık bu toprakta bir canlının mevcudiyetine müspet ilim ve akıl inanamazdı. Fakat biraz sonra kabarttığımız bu tümseğin altından elinde süngüsü ile bir Türk neferinin Allah diye fırladığını görünce aczimizi anladık." diye çaresizliğini belgeliyordu.
Bu harekatın fikir babası ve uygulayıcısı olan

İngiliz Deniz Bakanı Çörçil ise, Çanakkale mağlubiyetinden sonra mahkemede tazyik altında kalınca şöyle haykıracaktır: “Anlamıyor musunuz, biz Çanakkale’de Türkler ile değil, ALLAH ile harp ettik. Tabiiki yenildik…”
Bu işin başka da bir izah tarzı yoktur. Gerçekten Çanakkale’de öylesine ulvi hadiseler cereyan etmiştir ki, bunları hiçbir idrak, akıl ve mantık açıklayamaz. Koca Seyid’in fizik kanunlarını alt üst eden 276 kiloluk mermiyi kaldırmasından, İngiliz Kraliyet Alayı’nın kaybolmasına, Gelibolu ormanlarında korkunç ve yırtıcı Aslanların görünmesinden, küflü, paslı esrarengiz 26 Türk mayınının gizemli ve görkemli başarısına kadar bir çok olayın tamamı mânâ ile ilgilidir.
Şimdi Çanakkale’de bu olaylar yaşanmıştır.Eğer rehberlerin bu anlattıklarına hurafe deniyorsa,bunu şiddetle reddederim.Elbette askeri ve maddi açıdan büyük bir mücadele verilmiştir.Zaten 253 bin şehit verilmesi olayın,bu yönünü ispatlıyor.Biz,bu maddi güce manevi olaylar da katkı sağlamıştır diyoruz.Biz değil,tarihçilerin büyük çoğunluğunun üzerinde ittifak ettikleri de budur. Bunlara hurafe diyerek, Çanakkale’nin yüksek ruh ve manevi tarafını görmezden gelmek,en azından bu milletin milli ve dini değerlerini hiçe saymak anlamına gelir diye düşünüyorum.
DEMİRYOL :Mustafa Bey, size çok açık ve samimi bir şey soracağım.Biraz önce siz de rehber olarak gittiğinizden bahsettiniz.Bu iş için ücret alınıyor mu,siz kaç para aldınız?
TURAN: Size aynı açık yüreklilikle cevap vereyim.Hiç bir ücret almadım.İsteyenlere kitaplarımızı imzaladık o kadar. Ancak ben bunu bir iş olarak yapmıyorum. Rehberliği bir iş olarak yapanlar, tabiiki bu zahmetlerinin karşılığını alacaklardır. Burada dikkat edilmesi gereken şey olayı, arife günlerinde Kur’an bilmedikleri halde mezarlıklarda ücret karşılığı Kur’an okuyan simsarlar gibi , bir rant sağlayıcı boyuta indirgememek gerekir.Siyasi ve askeri yönden Tarihi bilmeyenler, kulaktan dolma bir takım bilgilerle rehberlik yapmaları elbette tasvip edilemez.
Ben bir tarihçi olarak, bu konuya gönül vermişim.Çanakkale’yi geniş kitlelere anlatmazsam bir vebal olur diye telakki ediyorum. Bu konuda bir menfaat de düşünemem.Aziz şehitlerimiz canlarını

vermiş, kanlarını akıtmış bize özgür bir vatan bırakmış. Biz, onların uğruna can verdikleri mukaddesleri muhafaza etmezsek, kahramanlıklarını anlatıp onları hayırla yadetmezsek, ruhlarına bir fatiha göndermezsek vefasızlık olmaz mı?
Bakın size bir şeyi itiraf edeyim.Ben Geçtiğimiz sene, yetkililere şunu söyledim.Sakarya'dan Çanakkale'ye geziye gidecek tüm okul öğrencilerine, slaytlarla Çanakkale'nin ne olduğunu, nereye ve niçin gittiklerini, bu gezinin turistik bir gezi olmayıp, kefensiz yatan şehitlerimizi hatırlayıp, savaş bölgelerini ibretle ve saygıyla ziyaret etmek gerektiğini anlatalım ki,oraya gidecek gençlerimizde bir alt yapı oluşsun. Üzülerek ifade edeyim ki, benim maddi hiçbir beklentim olmadan sırf görev anlayışım ve sorumluluğumun bir gereği yaptığım bu teklifle hiç kimse ilgilenmedi.
DEMİRYOL :Peki yabancılar Çanakkale'ye nasıl bakıyorlar ve nasıl değerlendiriyorlar?
TURAN: Yabancılar bu işe hala şaşıyorlar.Avrupa'nın bu dev gücü karşısında Türklerin nasıl zafer kazandığını,bu başarının altında yatan sırrı hala çözebilmiş değiller.Mesela bunlardan Churchill,1915'de İngiliz deniz bakanı,savaşın da planlayıcısı.Diyor ki:" İngiltere savaş tarihinde Çanakkale kampanyası kadar acı bir sayfa yoktur. Hiç bir savaşa bu kadar büyük ümitlerle girilmemiş, hiçbir zafer bu kadar yakından kaybedilmemiştir. 1915 yılında 4-5 bin harp gemisi denizlerde dolaşmaktaydı. Fakat bunlardan hiç birisi Nusret mayın gemisi'nin döktüğü mayınlar kadar harbin devamına ve düşmanın istikbaline müessir olacak bir başarı gösterememişti.
İnanmak istemiyorum. Fakat gerçek. Türk savunması önünde müttefikler armadası mağlup olmuştur. Tek kelimeyle felaket."
Alman Mareşalı L.V.Sandeers de diyor ki:""O meşhur Dara'nın boğazdan eski Yunan topraklarına geçerken azgın sularını dövdüğü Gelibolu yarımadasında Türkler, dünyanın en kudretli donanma ve ordularını dövmüşlerdir.
Çanakkale'yi bir asker olarak anlatmak imkansızdır. Çelikten, manevi kudretten, vatan aşkından bir insan yapısı ne demektir?Bu sualin cevabı, işte bu gösterişsiz, mütevekkil ve sessiz,

Anadolu çocuğunun kendisiydi.
ALLAH adını yürekten tekrarlayarak saldırganın üzerine atılıyorlardı. Düşmanları da onlara hayrandı. Yaralı düşmanlarını sırtlarında siperlerine getiriyor, sargı bezi olmadığı zaman, yedeği bulunmayan gömleklerini yırtarak onları sarıyorlardı.

General Hamilton ise şunları söylüyor:“ Ağustos ayından beri Gelibolu yarımadasındayız ve hiçbir şey yapmak imkanı bulamadık. Tam bir fiyasko bu.”

General Taüshnd de şu kanaattedir:“Avrupa’da hiçbir asker yoktur ki, bu ifademin altını çiziyorum. Savunmada Türklerle mukayese edilebilsin. Misal olarak Çanakkale’yi vermek isterim. Orada bizim gemi ateşlerimizle büyük kayıplara uğrayan birlikler Türk olmasaydı yerlerinde kalamazlardı.”

Savaş esnasında İngiltere Başbakanı olan Loyd George hayretini şu cümlelere dökmüştü:“ “Efendiler!Ben bir şeyi anlayamıyorum. Bizim medeni milletlerin orduları, savaşta barbarlığa yaklaşıyor, barbar saydığımız Türk orduları ise, savaşta medenileşiyor. Irak kumandanımızın telgrafı bildiriyor ki, Türkler, esirlerimizin istirahatını fevkalade temin ediyorlarmış, yaralılarımızı da imkanları nisbetinde tedavi ediyor ve onlara şefkat gösteriyorlarmış… İşte bu davranışlarının sebebini, saikini bir türlü anlayamıyorum.”

İngiliz generallerinden savaşa katılan Aspinal Oglander’in değerlendirmesi de oldukça ilginçtir.Der ki: Türk askerinin savaş içinde haiz olduğu yüksek niteliklerinin önceden layıkıyla bilinmemesi, İngilizler için felaket olmuştur. Türk askerinin ne yaman bir muharip olduğunu İngilizler kendileri ile dövüştükten sonra anlamışlardır. ”

Savaşa katılmış generallerden Birdword’un yorumu da şudur: “Türk askeri kadar vatanı için gözünü kırpmadan ölen, savaş anında müthiş cesaret ve fırtınalar yaratan, ateş kesildiği zaman onun kadar iyi yürekli, yumuşak kalpli, düşmanın yaralarını saran, sırtında taşıyarak onu ölümden kurtaran bir asker yeryüzünde görülmemiştir.”

Çanakkale için Siyonist ileri gelenlerinden birinin yorumu ise hayli ilginç.Diyor ki: “İsrail Devleti’ni, Çanakkale’de verdiğimiz 55 kayba borçluyuz. İngilizlerden İsrail’in kuruluşu için destek sözü alırken, elimde Çanakkale kayıplarımızın listesi

vardı. İsrail'e giden yol Çanakkale tepelerinden geçmiştir."
İngiliz yazarlarından Michael Hickey der ki:
"İngiltere olarak 1914 yılında dünyanın zirvesinde olduğumuzu zannediyorduk. Çanakkale savaşlarında Osmanlılar burnumuzu yere sürttü."
Son olarak da İngiliz Savunma Bakanının yorumunu verelim:"Bir müddet evvel Çanakkale'de, bir çarpışma sırasında, esir verdiğimiz iki subay ve beş, altı yaralı askerimiz, Türkler tarafından tedavi edilirler. Bu tedavinin yapıldığı yere yakın bir koğuşta da, yaraları iyileşmeye yüz tutmuş Almanlar vardır. Alman askerler, tedavi edilenlerin İngiliz olduğunu anlar anlamaz hemen saldırırlar.
Türk doktorlar ve yardımcıları, bunları durduramaz. Ancak bu durumu gören Türk yaralılar, Almanların üzerine yürüyüp onları durdurmuşlar.
Biz Türklerin canevini yakmak ve yıkmak isterken, onların gösterdiği insanlığa hayret ettim."
DEMİRYOL :Peki Hocam,Çanakkale kitabını ne kadar zamanda yazdınız?Bu bağlamda başınızdan geçen ilginç şeylerden bahsedermisiniz?

TURAN:Yaklaşık bir yıllık bir araştırma sonucunda ortaya çıktı Çanakkale kitabı.İlginç olaylar yaşadınız mı dediniz.Şu an aklıma gelen iki olaydan söz edeyim o zaman.Araştırma yapmak üzere çok aziz dostum M.Nihat Ünal ile birlikte, Çanakkale'de büyük kahramanlık gösteren Seyit Onbaşı'nın memleketine, Balıkesir'in Havran İlçesine bağlı Çamlık(Koca Seyit) köyüne gitmiştik.Kabrini ziyaretten sonra evini bulduk,kızı ve torunlarıyla bir söyleşi yaptık.Kitabımızda var bunlar.Köy kahvehanesine uğramadan da geçilmezdi tabii. Gündüz olması hasebiyle fazla kalabalık olmayan kahvedekiler gayet sıcak karşıladılar bizi. Çaylarımızı içerken dedim ki: "Arkadaşlar biz çok uzaklardan, sizin de medar-ı iftiharınız olan Seyit Onbaşı hakkında araştırma yapmaya geldik." Hep birden:

-“Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz…” dediler.
-“İçinizde onu tanıyan, sağlığında onunla sohbet eden var mı? Koca Seyit nasıl bir insandı?”
Birisi:
-“Valla beyim o da senin, benim gibi bir insandı. Fakat rahmetli çok kıvvatlıydı. Bazen biz odun çekerkene merkep çamura basıp batardı. Biz uğraş Allah uğraş. Çıkaramazdık. Bakardık merkep de batacak, hemen onu bulurduk. Gelince bir el atardı. Üstündeki odunlarla birlikte ya Allah tutar merkebi kaldırıp kenara goyuverirdi yani. Bu gadar güçlüydü…” dedi.
Bir Diğeri de dedi ki:
-“Valla O öyle fazla konuşmazdı. Zaten fazla konuşacak fırsatı da yoktu. Ama bi tayın meselesi varmış onu ara sıra çok sorarlarsa anlatırdı. Pehlivan yapılı olduğu için fazla tayın istemiş, fakat sonra ondan da vazgeçmiş. Konuşacak takatı mı vardı ömrü perişan geçti garibin…”
Bizi resmi görevli falan zanneden köşedeki adam birden sesini yükselterek gürledi:
-“Son birkaç yıldır bu garibi arayıp sorar oldunuz. Madem bu adam o kadar kahraman bir adamdı da şimdiye kadar niye arayıp sormadınız. Sağlığında gelip aramadınız. Zavallı yarı aç, yarı tok, üstte başta yok fakir ve perişan yaşadı. Bir gün yüzü gülmedi. Bu kadar yıl geçtikten sonra mı değerli oldu? Niye sağlığında bu adama sahip çıkılmadı? Şunu yapmış, bunu yapmış… Evet madem bu devlete, bu millete hizmeti geçmişse adamın elinden tutulmalı, yardım edilmeliydi. Öyle kuru

kuruya nutuk atmakla olmaz. Sağlığında bir dilim ekmek veren oldu mu siz onu söyleyin…”
Bu sözler üzerine soğuk bir hava esti kahvehanede. Ben de oldukça şaşırmıştım. Az kalsın Seyit Onbaşı’nın ihmal edilmişliğinin faturası bize çıkacak diye endişe ettim.Bereket bir kaçı birden dönerek ona:

-“İyi, hoş sen haklısın da, bu arkadaşların bunda bir suçu yok. İşte bu arkadaşlar ne güzel bunları bizden öğrenmeye gelmişler. Kitap yazacaklar. Tabi bunları da anlatacaklar…” diye bizi savunma ihtiyacı duydular.

Diğer olay daha enteresan. Geçtiğimiz yaz Edremit’te tatildeydim. Telefonum çaldı. Meşhur tatil beldesi Akçay’a yakın bir otel müdürü arıyordu. Otel oldukça lüks ve büyük. Devre mülk tarzında çalışıyor. Akşamları da geniş ve açık bir yazlık tiyatro salonu var orada sosyal ve kültürel proğramlar yapıyorlarmış. Çanakkale ile ilgili bir konferans verebilir misiniz isteklerini kabul ettim. Konferanstan sonra imzalanmak üzere bir miktar da kitap istediler. Eşim ve çocuklarla birlikte kararlaştırılan günün akşamı programa gittik.Yaklaşık 1,5 saat kalabalık bir topluluğa konuyu anlattık.Tabi Seyit Onbaşı’nın 276 kg lık mermiyi kaldırarak fizik kanunlarını alt üst eden kahramanlığını da dillendirdik.Ardından sıraya giren izleyicilere kitaplarımızı imzaladık.Para işine otel görevlileri bakıyorlar.Ben sadece imzalıyorum.

Ayrılırken dediler ki:“Efendim,bu akşam 276 kg üzerinde çok durdunuz.İnanmayacaksınız belki,ama tam 276 milyon toplandı.Tabi biz belki bir tesadüftür dedik.Ama kitaplarımız 5 milyon Türk lirasıydı.275,yada 280 gibi beşin katları çıkması gerekirdi.Durumu biraz garipsemekle birlikte fazla üzerinde durmayarak eve döndük.Bir süre sonra telefonum çaldı.Yine otel Müdürü İbrahim Bey arıyordu ve diyordu ki:

“Hocam! Konferansa katılanlar çok memnun kalmışlar, çoğu bizzat gelip bize teşekkür ettiler. Haftaya yeni bir grup geliyor otelimize, onlara da aynı formatta bir konferans daha verebilirmiyiz?”

-Hay hay” dedim.

Yine kararlaştırılan akşam eşim, çocuklar, aile dostlarımız M.Nihat Ünal ve eşi hep birlikte gittik. Aynı formatta bir konferans daha verdik.Ardından kitaplarımızı imzaladık.Baktım sırada duranlardan biri de Sakarya’dan değerli

dostum Fuat Polat Bey'di. Kalktım kucaklaştık. Meğer o da otelde kalıyormuş, çocukları anonsu duymuş ve uyumakta olan Fuat Beyi , Mustafa Amcam konferansa geliyor diye kaldırmışlar.Çaylarımızı içerek otelden ayrılırken, bana takdim edilen meblağ, evet belki inanmayacaksınız ama yine 276 milyondu. Öylesine heyecanlanmıştım ki, bütün tüylerim diken diken olmuştu.Yani size izahını yapamayacağım bir duygu içindeydim. Her iki konferansta da ard arda aynı miktarın hem de olmayacak bir rakamın 276 'nın elde edilmesine hala bir mana verebilmiş değilim. TV lerdeki sırlar dünyasına benzeyen bir olaydı.

DEMİRYOL :Hocam biz Çanakkale'de kaç şehit verdik bu konuda değişik rakamlar söyleniyor,hangisi doğru?

TURAN:Genelde Tarihçiler arasında ve kitaplarda geçen 253 bindir.Ancak bu rakamı 400 bin olarak telaffuz edenler de var.Geçenlerde Türk Tarih Kurumu başkanı ki,üniversiteden benim hocamdır.Yanılmıyorsam 37 binden bahsetti.Bu görüşü kabul etmek mümkün değil,mantıklı da değil.Bu rakam Genel Kurmay kayıtlarında 209 bin civarındadır.

DEMİRYOL :Peki mademki biz İstanbul'u işgal ettirmemek için genç ve dinamik beyinlerimizi,dolayısıyla 253 bin şehidimizi feda ettik.Ama düşman 2 yıl sonra yine İstanbul'u işgal etti.Yani buna değer miydi?

TURAN:Evet değerdi.Niye?Çünkü tarihte konjonktür çok önemlidir.Şartlar 1915'e göre çok değişmişti.Şayet düşman Çanakkale barajımızı aşıp İstanbul'a ulaşsaydı,o zaman durum bizim açımızdan çok vahim olabilirdi.Ama 1918'e gelindiğinde dört yıl süren savaştan yılmış ve bıkmış bir dünya vardı.Avrupalı müttefiklerin kamuoylarında savaşın sonlanması konusunda yoğun bir baskı mekanizması işlemeye başlamıştı.Bu yüzden biliyorsunuz İtalyanlar savaşmadan Akdeniz bölgesinden çekilirken,Fransızlar da Güney Doğu bölgesinde ciddi bir direniş göstermemişlerdi.İngilizlerle bir çatışmamız olmamıştı.Geriye onların maşa olarak kullanıp bizim üzerimize Yunanlıları salmaları neticesinde,biz kurtuluş savaşımızı 500 yıla yakın bize tabi olan Yunanlılara karşı yaptık ve kazandık.Şayet biz kurtuluş savaşımızı yukarıda adı

geçen devletlere karşı yapmış olsaydık,işimiz çok daha zor olurdu.
DEMİRYOL :Destanlaşan Çanakkale kitabı'nı yazarken sizi en çok etkileyen bölüm hangisiydi?
TURAN:Bir kere kitabın içindekilerin tamamı beni derinden etkilemiştir.Şimdiye kadar yazdığım kitapların hiçbirinin, beni bu kadar derinden etkilemediğini belirtmek isterim. Çünkü Çanakkale'yi yazarken ruh dünyamda o kadar derin akisler ve depremler meydana geldi ki, çoğu konuları tüylerim ürpererek ve göz yaşlarıma hakim olamayarak yazdım. Okuyucularımızın da aynı duyguları yaşayacağına eminim.Fakat bir Galatasaray Liseli öğrencilerin acıklı durumu var ki,yürek dayanır gibi değil.
"Çanakkale gazilerinden en son kaybettiğimiz İvrindi'nin Mallıca köyünden Azman Dede idi. 1991 yılında 104 yaşında kaybettik. İki metrenin üzerinde boyu olduğu için ismi unutulmuş, Azman diye anılır olmuş.
Azman Dede, Çanakkale denince hemen ağlamaya başlardı. Hep korkunç bir savaş gününü hatırlar, ağlardı. Bir gün önce yapılan bir hücumda bölüğündeki bütün arkadaşları şehit olmuş. Sadece kendisi ve yüzbaşısı sağ kalabilmiş. Telefonla takviye istenir. Gece, Galatasaray Lisesi'nin gönüllü olarak harbe katılmış öğrencileri doldurur siperi. Üzerlerinde asker elbiseleri vardır. Ama o kadar acele getirilmişlerdir ki, hiç askeri eğitimleri yoktur. Tüfeklere mermi sürmesini, süngü takmasını bile bilmezler. Yüzbaşı ile Azman dede gün doğmadan tüfeklerine mermi doldurmayı gösterirler, süngülerini takarlar. Gün doğmak üzeredir. Hücum anı beklenmektedir. Birden toplar patlamaya, yerden ateşler fışkırmaya, gök gürültüsünden korkunç sesler içinde siperlere taş, toprak, ceset parçaları düşmeye başlar. Bu çocuklar oyun sandıkları kavganın gerçeğini ancak o anda fark ederler. Makineli tüfek takırtıları, mermi vızıltıları arasında hep beraber siperin bir kenarına çekilip titreşerek beklemeye başlarlar. Bazıları donmuş kalmıştır. Birden içlerinden biri bir marş söylemeye başlar. Biraz sonra yavaş yavaş diğerleri de bu marşa katılırlar. Hepsi toparlanır. Artık gerilmiş yay gibidirler. Hücum emri verilir. Siperden fırlarlar. O gün yüzbaşı ile birlikte hepsi orada şehit olur. Sadece Azman Dede sağ kalabilmiştir. Her Çanakkale'yi anlatışta: "Yüzleri

hala gözlerimin önünde" diye ağlar dururdu. Devletin bekası için İstanbul'un korunması gerekmektedir. Çanakkale bir ölüm makinesidir. İnsan öğütür. Düşman karşısında boşluk verilmemelidir. Burada birilerinin ölmesi gerekmektedir. Cephenin birkaç dakika daha direnebilmesi, arkadan gelenlerin yetişebilmesi için bu gencecik çocukların ölmesi gerekmektedir ölürler.Bunlar gibi daha nice Koçyiğitler,ana kuzuları şehit olurlar.Düşünebiliyor musunuz,1915 yılında son sınıf öğrencilerinin tamamı öldüğü için Tıbbiye mezun verememiş.Analarımız kardeşlerini,babalarını ve ciğer pare yavrularını kaybetmiş ve adeta budanan bir ağaç gibi kolları,kanatları budanmış.Kurcalarsak Çanakkale'de bir yakınını şehit vermeyen aile yok gibidir.

DEMİRYOL :Her yıl 25 Nisanda Çanakkale'de bir hareketlenme oluyor.Basında da oldukça geniş yer alıyor.Nedir bu işin aslı?

TURAN:Evet doğrudur.Çanakkale bölgesi her yıl Nisan ayının ikinci yarısında bir hareketlenmeye sahne olur.

T.Uğurluel'in ifadesiyle, 25 Nisan yaklaştıkça kalabalık mahşeri bir hal alır. Gelenlere yaklaşıp kim olduklarını sorduğunuzda hemen çoğunun Avustralyalı ve Yeni Zelandalı olduklarını görürsünüz. Onlar kendilerinden yaklaşık bir asır önce buralara gelerek bu topraklarda kalan dedelerini ya da dedelerinin akrabalarını anmaya gelmişlerdir. Özellikle 25 Nisan tarihini seçmişlerdir gelmek için. Çünkü bu tarih, atalarının, Arıburnu'ndan kara çıkartması yaptıkları günün yıldönümüdür. Avustralya ve Yeni Zelanda da bulunan sömürgelerini amaçsızca kendi emelleri adına bir maceraya sürükleyen İngilizler, bu nereye gittiğini bile bilmeyen zavallı insanları önce Mısır'a götürmüş, orada üç aylık askeri bir eğitime tabi tuttuktan sonra dünyanın en kanlı cephelerinden birine getirerek ileri hatlara sürmüşlerdir. Dünyanın uzak bir yerinden gelen bu zavallı insanlar da İngiltere'nin menfaatleri adına burada birer birer ölüme gitmişlerdir.

İngiliz sömürgesinden Çanakkale'ye gelmeleri, bu iki devlet için bir nevi dünya ile tanışma olmuş, bugün de tarihlerinde en çarpıcı yer olarak yerini almıştır. Onlar için buralara gelmek dini bir vecibe kadar önemlidir. Gelibolu'ya gelecek bir Anzak

torunu, tatile gidiyormuş gibi hazırlanmaz.Her Anzak çocuğu büyüdüğünde Çanakkale'ye gidebilmek için kumbarasında para biriktirir. Onlar buralara dedelerini ziyarete geliyorlardır. 25 Nisan tarihinden önce gelirler ve bu tarihe kadar Gelibolu'nun savaş yapılmış bir çok yerini gezerek ve devamlı da okuyarak savaş ve savaş yerleri hakkında detaylı bilgi edinirler. Adeta 25 Nisana kadar buraları ruhlarında yaşamaya çalışırlar. Zaman zaman geceleri sahile gider ve atalarının çıkartma yaptığı yerlerden uzun uzun kıyıları seyrederek bu manzarayı kafalarında canlandırmaya çalışırlar.

Ve o bekledikleri günün arifesi gelir. 24 Nisan akşamında hepsi sözleşmişçesine Anzak Koyu'nda toplanırlar. Sayıları 10 binleri bulmuştur. (2002 yılı Nisanında 15.000 Anzak oradaydı.) Ellerinde kutsal kitapları İncil vardır ve gecenin karanlığında saatlerce ayin yaparlar. Saat 04: 30 sularında aynen atalarının 25 Nisan 1915 sabahı bu saatlerde yaptıkları gibi elbiselerinin paçalarını sıvayarak suya girerler. Su neredeyse bellerine geldiğinde sırtlarını denize vererek, yüzlerini karaya çevirir ve atalarının yıllar evvel çıkartma sandallarından çıkarak burada ağır ağır ilerlemeleri gibi onlarla karaya doğru ilerlerler. Bir nevi o günün canlandırmasını yaparlar. Kimilerinin başlarında atalarının o günlerde giydiği şapkalar vardır. Kimileri de asker elbisesi içindedirler. Bu yaptıkları ile de dedeleri ile aynı ruh haleti içine girer ve onların buradaki ruh haletlerini anlamaya çalışırlar. İşte Anzaklar her sene 25 Nisan'da ülkemize geldiklerinde Gelibolu'da bunları yaparlar.

Peki bu kadar anlattığımız şeylerden sonra bu kez kendimize dönerek soralım. Bu adamlar, binlerce km uzaklardan buralara gelerek, hem de savaşta yenilmiş olan atalarını anma adına bu kadar güzel şeyleri yaparken, bizler, kendi topraklarımızda en uzaktan gelenimize 1,5 günlük yol olan bu yerlerde, bu savaştan muzaffer olarak çıkmış olan atalarımız için neler yapıyoruz? Onları anma, hatırlama ve onların ruhlarına bir şeyler gönderme adına hangi güzel şeyleri yapıyoruz?

İşte başımızı iki elimizin arasına alarak uzun uzun düşünmemizi sağlayacak güzel bir soru. Onlar bu ülke için canlarını verdiler. Durum gerçekten çok vahimdi. Ülke elden gidiyordu. Karşı konulması

çok zor kuvvetler senin vatanını yok etmek için bir araya gelmişlerdi. Ama onlar, yani senin dedelerin canlarını ortaya koyarak buraları terk etmediler. Öyleyse onlar başka milletlerin dedelerinden daha fazla hak ediyorlardı anılmayı

DEMİRYOL :Son olarak şu soruyu sormak istiyorum.18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri anma için şehrimizde bu yıl da bir program düşünülüyor mu?

TURAN: Elbette. Hatırlarsanız geçtiğimiz yıllarda 18 Mart akşamları ASM' de, Atatürk Kapalı Spor Salonunda ve Serdivan Düğün salonunda konferanslarımız olmuştu. Ayrıca çevre il ve ilçelerde Mart boyunca konferanslarımız devam etmişti. Geçtiğimiz yıl Avusturya'nın İnsburg ve Feldkırch kentleri ile Almanya'nın Kepten şehrinde konferanslarımız olmuştu. Bu yıl daha yoğun bir proğram içerisindeyiz. İnşallah yine 14 Mart 2008 akşamı Viyanada,15 Mart akşamı İnsburgta,16 Martt da Feldkırch ta ve 17 Martta da Münihte proğramlara katılacağız.

DEMİRYOL :O zaman biz de ERGENEKON olarak bu etkinlikleri duyuralım.Efendim Çanakkale ile ilgili güzel bir söyleşi oldu.Size zahmetler verdik.Çok teşekkür ediyorum.

TURAN: Ben teşekkür ederim.Bize bu fırsatı verdiğiniz için.Son söz olarak şunu belirtmek isterim.Üzerinde dört iklimin yaşandığı bu cennet vatanda yaşamanın bir bedeli vardır.Verdikleri canlar ve akıttıkları kanlarla bu bedeli ödeyenlere bizim de bir minnet ve şükran borcumuz vardır.Aziz şehitlerimizi daima hayırla yadedelim.Onları unutmayalım.Genç nesillerimize tanıtalım.Özgürce yaşamamızı borçlu olduğumuz şehitlerimize Allah'tan rahmet dileyelim.Ben bu dilek,duygu ve düşüncelerle okuyucularımıza sevgi ve saygı ile esenlikler dilerim.

ÇANAKKALE GEÇİLMEZ (*)

Tekerrür mü etmişti tarih Çanakkale'den?
Her milletin kefeni kolay kolay biçilmez,
Mohaç, Kanije, Uyvar, Akka ve Plevne'den,
Ders almayan bilsin ki; Çanakkale geçilmez.

Türk kahramandır, hiçbir şey korkutmaz gözünü,
Din, vatan, bayrak aşkı, yoğurmuştur özünü,

“Uyvarda bir Türk kadar güçlü” atasözünü,
Duymayanlar bilsin ki; Çanakkale geçilmez

Kan, can pahasına kim vazgeçer bu yerlerden,
Ne yiğitlikler zuhur ediyor bu erlerden
Birisi de ölümdü verilen emirlerden,
Kemal Paşa diyor ki, Çanakkale Geçilmez.

Anam cepheye çocuk doğurdu diyor Ozan,
Düşmanların planlarını Çanakkale ‘de bozan,
Zaferin destanını Arap çölünde yazan,
Mehmet Akif diyor ki, Çanakkale geçilmez.

Hayasız saldırıya karşı imanı coşan,
Önüne dikilen her engeli bir bir aşan,
Din, vatan için akın akın cepheye koşan,
Mehmetçikler diyor ki, Çanakkale geçilmez.

Utansın düşmanlar bu yenilgi zilletinden,
Belki kurtulur bize husumet illetinden,
Ancak beklenir böyle zafer Türk milletinden,
Turan Mustafa der ki Çanakkale geçilmez.

(*): Bu şiir, eserin müellif’inin “ŞAFAK SÖKERKEN” adlı şiir kitabından alınmıştır.

“KİTAP ve ATATÜRK” ADLI KİTABIN YAZARI
MUSTAFA TURAN İLE SÖYLEŞİ

-Mustafa Bey, bu kaçıncı kitabınız?
Turan: “Okuyan Türkiye İçin Kitap ve Atatürk” bizim 15. kitabımız.
-Peki , 10 Kasımda bu kitabı yayımlamanızın özel bir anlamı var mı?
Turan: Var tabii ki. Atatürk’ün vefatının sene-i devriyesine özellikle bu kitabı yetiştirmeye gayret ettik ki, Atatürk’ün kitap okuma sevgisi ve tutkusu gündeme gelsin. Çünkü O’nun bu tarafı hep ihmal edilmiştir. Bakın Atatürk’le ilgili yazılan kitaplara, her yönü teferruatıyla anlatılır. Ama kitap okuma özelliğine değinilmez. Okumayan bir millet olmamızın altında yatan temel sebeplerden biri de budur diye düşünüyorum. Kalın kalın İnkilap Tarihi kitaplarına bakınız. Atatürk’ün vazgeçilmezlerinden biri olan kitapla ilgili bir satıra

rastlayamazsınız. Edebiyat ve türevi ders kitaplarında da hakeza. Halbuki bu konuda o kadar fazla doküman var ki, öğrencilere okuma parçası şeklinde verilse, üzerlerinde derin tesirleri olacağı muhakkaktır. 10 Kasım anma proğramlarında da bu konuya pek değinilmez. "Atatürk'ün izindeyiz" sloganı boş bir slogan olmamalıydı. Atatürk çok kitap okuyordu. O'nun izinde olanlar da çok okumalı. Her fırsatta bu husus dile getirilmeli. Bu konuda milletimizin geldiği nokta, maalesef içler acısıdır.

-Peki niçin Kitap ve Atatürk? Atatürk çok mu okuyordu?
Turan: Elbette. Atatürk zamanının önemli bir bölümünü kitap okuyarak değerlendiriyordu. Atatürk'ün, resmi devlet işleri dışında, ya da askeri üniformayla, resmi vazifesi dışındaki zamanlarında, sürekli kitap okuduğu biliniyor. Türk Tarih

Kurumu'nun yayımladığı "Hatıra Defteri" içindeki bilgiler, bu keyfiyetin en güzel tercümanıdır.
 Öte yandan, Atatürk'ün çalışma saatlerinin önemli bir bölümünü kütüphanesinde gerçekleştirdiğini, önemli misafirlerini burada kabul ettiğini, devlet işleriyle ilgili kanun ve yönetmeliklerin taslaklarını kütüphanesinde hazırladığını ve çok ilgisini çeken bir kitaba rastladığı zaman, uzun zaman

kütüphanesinden çıkmayarak o kitabı okuduğunu en yakın çevresi anlatmaktadır

Zamanının önemli bir kısmını kitap okumaya ayıran Atatürk, sadece kendisi değil, halkın da okumasını istiyordu. Her platformda kitap öğesini öne çıkarıyor, yurt gezilerinde uğramadan geçmediği iki yerden biri, okullar, diğeri de kütüphaneler oluyordu.

Hocam!Atatürk'ün hayatı boyunca kaç kitap okuduğu biliniyor mu?

Turan: Tabii ki biliniyor. Kaynaklarda hepsi belirtilmektedir. Okuduğu kitapların sayısı 3997'dir. Altını çizdiği satırların sayısı ise, 200 bin civarındadır. Aslında bu durum, tam anlamıyla bir rekordur. Atatürk'ün kütüphanesinde 4 bin 280 kitabın bulunduğu biliniyor. Ancak bunların hepsi bir yerde değildir. 2 bin küsuru Anıtkabir Kütüphanesinde, bine yakını Çankaya Köşkü Atatürk Kitaplığında , geri kalanı da İstanbul Ü. Kütüphanesi ile Sofya'daki Türk büyükelçiliğindedir.

-Atatürk niçin kitapla bu kadar haşır neşir olmuştu acaba?

Turan: Evet haşır neşir. Çünkü her şeyini kitaba borçludur da onun için. Mesela şu söz Atatürk'e aittir ve çok manidardır: "Ben çocukken fakirdim. İki kuruş elime geçince bunun bir kuruşunu kitaba verirdim. Eğer böyle olmasaydı, bu yaptıklarımın hiç birini yapamazdım." Bu söz her şeyi ifade etmeye yeter sanırım.

-Atatürk'ün savaşta ve cephede de kitap okuduğu söyleniyor. Doğrumudur?

Turan: Evet doğrudur. Sadece Çanakkale cephesinde 37 tane kitap okumuştur ki, Çanakkale'nin ne çetin ve dehşetli bir cephe olduğunu biliyoruz. Sakarya Savaşı sırasında İslam Tarihi adlı kitabı okuduğunu Mareşal Fevzi Çakmak söylüyor. Büyük Taarruz esnasında Reşat Nuri'nin "Çalıkuşu" romanını okumuştur. Her zaman ve her zeminde, gece gündüz okuyor Atatürk. Rahmetli Aka Gündüz'ün "Dikmen Yıldızı" adlı romanını bir gecede okumuştur.

-Peki Hocam, Atatürk kitap da yazar mıydı?

Turan: Atatürk iyi bir okur olduğu gibi, kitap da yazmıştır. Mesela bir Geometri kitabı var. Askerlik mesleğine dair çeşitli kitapları vardır.

Medeni Bilgiler ve Nutuk da Atatürk'ün yazdığı kitaplardandır.

-Mustafa Bey, Atatürk kitabı nasıl okuyordu acaba? Bizim gibi mi?

-Turan: Atatürk kitabı çok dikkatli ve özümseyerek okurdu ve sayfalar üzerine çeşitli işaretler koyarak okurdu. Leman Şenalp, O'nun kitap okuma şeklini şu şekilde belirtiyor:"Atatürk'ün kitap okurken, yazarın düşüncesine katıldığı cümlelerin altını kırmızı, katılmadığı yerleri ise mavi kalemle çizdiği, önemli bulduğu paragrafının yanına "xx" önemli, "xxx" çok önemli, "müh" mühim, ç.müh, çok mühim gibi işaretler koyduğu, kütüphanesindeki birçok kitapta görülmektedir."

- Atatürk kitabı niçin okumuştur biraz açabilir miyiz?

Turan: Elbette. Atatürk kitapla çocukluğunda tanışmış, bir daha da ondan ayrı kalamamıştır. Okumaktan zevk almıştır. Gittiği her yere kitabı da götürmüştür. Mesela İstanbul'a giderken okuyacağı kitapları da götürüyor. Hem de mermi sandıklarına koyarak. Yalova'ya kaplıcaya gidecek. Okuyacağı kitapları da götürüyor. Manevi kızı Prof. Afet inan, O'nun niçin okuma gereği duyduğuna dair diyor ki: "Bildiğime göre Atatürk'ün bir entellektüel hayatı daima var olmuştur. Zevk için okumuş. Bilgi edinmek için okumuş ve nihayet siyasi nutuklarına ve yazılarına kaynak olması için okumuştur"

-Sayın Turan, sizin kitap üzerinde çok durduğunuzu yurt içinde ve dışında kitap seminerleri verdiğinizi biliyoruz. Peki niçin kitap?

Turan: Bir kere şunu ifade edeyim ki, kitap bir medeniyet ölçüsüdür. Kitap okumak aydınlanmaktır, erdemleşmektir, olgunlaşmaktır. Kültürel anlamda zenginleşmektir. Kitap, benim hayatımda da çok özel bir yere sahip bulunuyor. Çünkü kitaplar getirdi beni çobanlıktan yazarlığa. Ben onlar sayesinde kurtuldum dağdan, bayırdan, köyden. Kitaplara çok şey borçlu olduğum için, yaklaşık 20 yıldır toplumda kitap okuma alışkanlığını yaygınlaştırma mücadelesi içindeyim. Biz de başkalarına kitap okumanın güzelliklerini anlatıyoruz.

-Sizin yanılmıyorsam, bu konuyla ilgili bir kitabınız daha vardı. Değil mi?

Turan: Doğrudur. 2006'da "Kitapların Sırrı" adıyla bir kitabımız yayımlanmıştı. Osman Suroğlu'nun kapağını yaptığı ve karikatürlerini çizdiği, benim de metnini yazdığım o kitap, bu alanda büyük bir boşluğu doldurdu ve Türkiye'de çok okundu. Hâlâ da okunmaktadır. Çok güzel ve insanı duygulandıran geriye dönüşler alıyoruz. Bu alanda elinizdeki "Kitap ve Atatürk" bizim ikinci çalışmamızdır.

-Atatürk en çok hangi konularda kitap okuyordu?

Turan: O her konuda kitap okurdu. Ancak en çok tarihle ilgili okurdu. Tarihi çok severdi. Sonra dil ile ilgili de çok okurdu. Askerliğe dair, felsefeye yönelik, ilahiyat ve ekonomi gibi konularda da çok okurdu.

-Hocam bu konuda size son sorum şu olacak. Bu kitap nasıl ve hangi ihtiyaçtan doğdu?

Turan: Biliyorsunuz biz, uzun zamandan beri yurt içinde pek çok il ve ilçemizde bürokrasi ve halka yönelik " Kültürümüzde Kitap", okullarımızda ise öğretmen ve öğrencilerimize "Kitap Okuma ve Başarıda Motivasyon" konferansları veriyoruz.

Mevlana'dan Abraham Lincoln'a, İbn-i Sina'dan Maksim Gorki'ye, T. Edison'dan Cemil Meriç'e kadar daha nicesinin yaşamındaki başarısına, kitap okuma faktörünün birinci derecede etken olduğunu slâytlarla anlatıyor, kitap okumanın sosyal hayatta ve sınavlardaki yararı üzerinde duruyorduk. "Atatürk ve Kitap" diye de bir parantez açarak , Atatürk'ün hayatında kitabın önemini işliyorduk. Gördüm, bu alanda bir boşluk vardı. Düşündük ki, bu anlattıklarımızı ve geniş bir araştırmayla elde ettiğimiz dokümanları bir kitap haline getirerek, daha geniş manada toplumun istifadesine sunalım. Böylece insanımıza kitap okuma alışkanlığı kazanma noktasında, karınca kararınca bir katkı sağlamış olalım.

İşte elinizdeki kitap, bu sebeple doğdu.

Bu kitap, okulda okutulan bir ders kitabı niteliğinde değildir. Ama çok derin dersler ve ibretler verici bir kitap olduğunu söyleyebiliriz. Bu çalışmamızda biz, Atatürk'ün başka yönlerini değil, sadece kitap okuma sevgisi ve tutkusu yönünü ele alıp inceledik. Konuyu ara başlıklar halinde bölüm bölüm vermeye gayret ettik ki, okuyucu sıkılmasın. Hatta sayfaları rahatlatmak amacıyla anlatılan konuyla

alakalı bir karikatür, fotoğraf, ya da figür koymayı uygun bulduk. 224 sayfalık bu kitabı ben inanıyorum ki, çoğu tiryaki okuyucularımız büyük bir heyecanla bir gecede okuyacaklardır.
-Hocam elinize , dilinize sağlık diyorum ve çok teşekkür ediyorum. Yeni kitabınız hayırlı olsun.
-Turan: Ben teşekkür ediyorum.

